

Naročnina \$2.00 na
leto. Izhaja dva krat
na teden.

CLEVELANDSKA AMERIKA

NEODVISEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI.

CLEVELANDSKA
AMERIKA
Excellent advertising
medium.

ST. 27. NO. 27.

CLEVELAND, O. TOREK 2. APRILA 1912

VOL. V.

VSTAL JE — ALELUJA!

Velikonočno jutro !

Na palmovem sem holmu stal,
In šla je mino lepa sanja;
Pred mano kakor grob odprt,
Razgrinjala se je kampanja.
V akcijah je pajčolan
Razpredla zarja sviletkin
Kot da se je kdo iz tenčic
Izmotal, stopil v beli dan.

In kakor da bi videl Njega,
Iz groba vstalega
V sijajno belem oblačilu
Nebeško zalega !
V nebo je glava segala
In roka se raztegala
Od vzhoda daleč na zahod --
In božji mir je spal povsod.

In žarno solnce kot srce
Gorelo z ognjem je krvavim.
Tam spodaj pa so bli ljudje
Z veselim srcem, rožno zdravim.
Strmeli gori so v srce,
Kot da bi v daljni zrl raj....

Silvin Sardenko.

Puebla - zaklad Inkov!

Historično politični roman.

pisal Sir John Retcliffe;

za Clev. Ameriko priredil L. J. P.

"Komea je videla svojega brata v nevarnosti," reče deklica, toda s pogledom polnim ljubezni na Komanča. "V tem strahu se ni mogla dati vstajati, da ne bi ustrlela za sovražnike svojega brata."

"Dobro je," odvrne Komanč mirno. "Vzemi meso in prižgi ogenj."

"Ne, ni dobro," odvrne stari traper, "izvrstno je bilo, in stavim, deklica, da je samo tvoj pogum prisilil mojstra Skilovnika, da je tudi poslal krogljo za apaskimi psi. Tebi in tvojemu bratu moram biti iz srca hvaležen za svoje življenje, da si moje življenje ni dosti sredno. Danes je že drugič, Komanč, ko si mi rešil skalp, in priscam ti, da pride kmalu arenetek, ko ti bom lahko povrnil. Toda stop — ti rudiči psi nam prihajajo preblizu, trda jih nekoliko podučiti. A ti je tvoja puška nabasana, Jaguar?"

Komanč ne odgovori, pač pa samo nameri s puško. Dva strela počita, za njima tretji, in trije Apači leže v mahu. To preplasi druge, da se zopet umaknejo. Novo kričanje se dvigne. Toda s strahom opazita Komanč in traper, da prihaja čimdalje več Indijancev v bližino, in da posebni poslanca dirjajo križem prireje in kličejo svoje brate skupaj. Medtem je pa tudi Amerikanez splezal z drevesa in začel rosnati nad neprijetnim položajem, v katerega so se zapletli.

"Jaz kalkuliram, mojster Zelezna Roka, da ker ste imeli dobrega konja pod seboj, bi lahko zapeljali te hudiče v drugi kraj, ne pa tja, kjer ste vedeli, da sem jaz skrit. Kaj nam vabi sedaj meso, katerega ste prinesli, če nam bodejo ti rudiči satani razklali glave prej, predno se lotimo mesa. Bojim se, da se z njimi nikakor ne bo dalo obravnjavati, ker ste jih že nekaj postreljali. Saj jaz ne bi rad streljal, toda deklica me je silila k temu."

"Na vsak način se vidi, da bomo morali pustiti tukaj naše skalpe," reče traper, "če Bog ne stori čudeža. Kar se pa mesa tiče, ga pa vseeno lahko uživamo, dokler imamo še živ žival. Objubim vam, mojster Skilovnik, da predno se rudičkam polastijo naše trdnjave, da jih bo šest njih ležalo na tleh, zadetih od mojih krogelj. Kaj misliš o našem položaju, Jaguar? Meni se zdi, da je precej žalostno, da si nisem še pripravljen zapeti mrtvaške pesni."

Komanč obstoji mirno na svojem prostoru in odvrne:

"Apači ne bodejo premagali Zelezne Roke in njegovih prijateljev, pač pa trava."

"Res je, Jaguar! Če smo še toliko previdni, nam bo vendar nemogoče preprečiti, da se nam kdo ne približa po visoki travi in pomeri s puško na naša telesa."

"Ogenj!"

Ta beseda je zadostovala, da je traper takoj razumel, kaj misli njegov mladi prijatelj. "Bog mi je priča, Komanč, da ti pravo pogodiš, Apače moramo z dimom pregnati iz naše bližine, predno izvršijo svoje lopovščine. Veter vleče od hriba sem, in vrh hriba je brez trave. Treba bo samo paziti, da ne pride ogenj do našega drevesa; toda ko zažgem travo, grem navzdol kolikor le mogoče."

Toda Komančeva roka ga zdrži.

"Zakaj hoče moj beli brat uregati svoje življenje, če imamo v rokah drugo sredstvo?"

"Tvoji Jaguar, meni ni mnogo do tega, če me rudiči ubijejo, vzamejo za cilj. Toda jaz"

ne vem za nobeno sredstvo."

"Zelezna Roka naj vzame moje mesto in stoji pripravljen s puško, dočim jaz vse drugo pripravim," reče mladi Komanč.

Traper prevzame Komančev mest, vendar se ne more premagati, da ne bi pogledal nazaj, kjer stoji Komanč pri ognju in zbira nekaj večjih gorčih palic. Potem pa vzame dve ali tri puščice in odruga od starega drevesa kup mahu. Traper se udari na čelo. "Glej ga, na to misel bi lahko spustil prišel!" Prepričan je bil, da za Indijane ni nobene nevarnosti. V svojo pozornost posveti torej sovražniku. Kmalu opazi, da so se Apači zbrali k posvetovanju, in da je prišla bližje tudi neka oseba večjega ugleda, najbrž kak glavar. "Deset boljših kož bi dal," reče stari lovec Amerikanez, "če bi mogel zadeti tega apaskega lopova, Črno Kačo, glavarja Apačev."

Amerikanez je medtem splezal na drevo in z malim daljnogledom opazoval zborovanje Apačev.

"Mnogo Indijancev vidim na konjih," reče Brown, "vsredini so pa trije, ki imajo orlova peresa v lasih."

"To so glavarji. Povejte mi, moč, ali lahko opazite na njih kak poseben znamenja, po katerih se razločujejo od drugih lopovov, ker lopovi so vsi."

"Eden njih, velik in močan mož — sveta nebesa — adut ima grozen obraz — nosi volčjo kožo okoli telesa, in žrelo živali leži na njegovi levi rami."

"Ha! Poznam ga," odvrne lovec. "On je Kataumi, Skaka-joči Volk, hraber glavar."

"Drugi," poroča Brown raz drevo, "ima nekaj v sredini čela kakor narisan srce ali konec puščice. Poleg tega pa ima samo eno oko."

"Ta adut," reče traper, "mora biti Leteča Puščica, mladi glavar Mimbrenjo Apačev, o katerega divjosti in bojevitosti se v prireji mnogo pripoveduje. Toda, mojster Skilovnik, povejte, kakšna je tretja oseba v krogu?"

"Majhna, in zdi se, da ne prestando govoriti; od glave navzdol mu pa nekaj visi, kakor klobasa ali črn trak, natančneje ne morem razločiti."

Lovec se zasmije. "Da, vi mislite, da je klobasa, v resnici je pa to koža črne kače, katera v svojem življenju gotovo ni bila tako strupena, kakor je."

Traper naenkrat preneha z govorom. Strel iz njegove puške počni, in smuten krič je za odgovor. Izza grma v bližini pa skoči Apač, ki glasno tuleč hiti proti svojim tovarišem, z razstreljeno desno roko.

"Tako," reče Zelezna Roka, "upam, da se ne bo nikdar več igral s puškami. Torej majhen mož s kačo kožo na glavi, pravite da je. No, potem lahko pred vsakim sodnikom v naselbinah lahko poljubite sveto pismo in prisežete, da ste videli najbolj hudobnega človeka v prireji. Toda, Jaguar, kjer si. Ali boš kmalu prižgal prirejo?"

Mladi Indijanez si je izbral jako priprosto sredstvo za svoj namen. Konec puščice je ovil z mahom, privezal zraven goreče dračje in vse skupaj ovil jako na gosto s suhim mahom. Sedaj se sklone v zavetje drevesa in hitro zaporedoma spusti tri puščice na tri različne strani.

Sovražniki sprva niso vedeli, kaj pomenijo puščice. Toda kmalu so se slednje dotaknile tal, se vnela gosta, visoka in suha trava, in od vseh strani se pričnejo dvigati dimnati oblaki, in kmalu za njimi se dvigne požirajoč plamen.

"Sedaj pa na delo," reče traper, "Komea, vzemi svojo puško in pojdi sem. Ne bomo imeli dovolj krogelj, če jim pade v glavo, da nas v varstvu dima napadejo."

In v resnici bi bilo to za Apače jako lahko, ker so bili številni; toda, ker so bili preveč prestrašeni, ali mogoče niso imeli pravega vodstva ali pa so se bali sovražnika, ker niso vedeli, koliko jih je, skratka, divje so zakričali in se hitro umaknili pred požirajočimi plameni, ki so se začeli razprostrirati po prireji. Trava je bila ob tem letnem času suha, in vetrovi, ki so pihali od gore sem, so bili baš ugodni za naše prijatelje. Gonili so plameni od njih in proti Apačem.

Traper se iz srca nasmeje, ko vidi bežeče Apače. "Zlodja!" reče, "ti adutje bodejo morali imeti dolge noge, če ne bodejo hoteli biti pečeni, kakor naša bivolja prata. Kaj misliš, Komanč, če jih bo naš ogenj dosegel?"

Indijanez, ki je z enakim zanimanjem opazoval položaj, dvigne roko in pokaže proti mestu, kjer se je dim delil.

"Apač je pes. On ve, kje psi pijejo," reče.

"Pravilno! Če, so toliko pametni in se zatečejo k vodi, katero smo zjutraj opazili, tedaj jim seveda ni treba daleč bežati. Toda potem morajo zapustiti svoje šotorišče ognju in vse, kar se tam nahaja."

"Črna Kača je slabši kot pes, toda on je glavar. On ve, da ogenj ognjen uniči."

"Res, ti misliš na vse, Jaguar. Poglej, tam zadaj se dviga drugi ogenj. Že upam, da sedaj adutje še ne bodejo dovolj pečeni, in da bomo morali izstreliti še nekaj krogelj, ko se znova spopademo. Toda vsaj na nekaj milj naokoli je zemlja očiščena, in nobena miš ne more blizu, ne da bi jo opazili."

In bilo je res tako, kakor sta oba skušana lovec sklepala. Apači so se na klic svojih glavarjev združili, in se zatekli k vodi, dočim je več najboljših jezdecov hitelo proti taborišču, kjer so zažgali drugi ogenj, nasproti prvemu.

Glavni namen naših prijateljev pa je bil vseeno dosežen. Ves prostor pred hribom, kjer so bili skriti, je bil očiščen, in noben sovražnik se ni mogel pripeljati bližje, ne da bi ga takoj opazili. Seveda je bilo to koristno samo podnevi; ponoči se je lahko vsakdo pripeljal v bližino. To so bile misli, ki so mučile oba, traperja in Indijanez, dočim je Komea pripravljala bivolje meso. Skovalna sta vse načrtovala, toda končno sta vse zavrgla. Takošen beg je bil nemogoč; prvič, ker so prejšnja tla potrebovala do dve uri, da se zopet ohladijo, drugič pa, ker so Apači gotovo prežali v bližini, pripravljeni, da se vržejo pri prvem ugodnem znamenju na družbo. In res ni trajalo dolgo časa, ko se sovražniki zopet pokažejo. Divje vihtijo svoje orožje v rokah in zasmehujejo naše znanec.

"Tako mine več ur, večer se bliža, ko skleneta lovec, da se takoj ob pričetku teme umakneta z Amerikanezom in deklico proti oni strani, odkoder so prišli. Amerikanez je medtem ves čas sedel med vejevjem drevesa in opazoval sovražnika. Naenkrat naznani, da se od one strani, kjer so hoteli pobegniti, približuje nov oddetek Indijancev.

Komanč je medtem že zdavnej zbrisal iz svojega obraza barvo Apačev in si nadel svojo lastno.

"Zlodja, mojster Skilovnik," reče traper, "kaj pa kletate na svojem drevesu? Ali ne morete natančneje povedati, kdo se približuje?"

"Za božjo voljo!" stoka Jonatan, kateremu se je še vedno zdelo, da sedi na vročem ogelju. "Ali niste opazili? Tam! Tam! Pomagajte mi, ali pa zgorim!"

Amerikanez je medtem, ko je tako kričal, se nekaj zamotal v vejah drevesa, naredil kozolec in padel na tla, ravno v sredo žrjavice. Raditega je zakričal, da gori.

Toda stari traper se ni zme-

nil za to nevarnost, da bi Brown zgorel na žrjavici, ker vsa njegova pozornost in ves njegov čas je bil obrnjen proti drugi strani. Videl je kako se je Komanč vlegel na tla in poslušal, potem se pa hitro dvignil, splezal na drevo in gledal v daljino. Zajedno se pa začuje nekako mrmranje, ki je najbrž prihajalo iz vej drevesa, vendar ni bilo nikogar videti. Traper pogleda na vse strani, toda opaziti ne more prav nič. Master Brown se je pa medtem sam oprostil nevarnega položaja. Kanadez hoče baš nekaj novega vprašati, ko skoči Komanč z drevesa na tla in položi svojo roko na starega loveca.

"Moj beli oče," reče mirno, toda resno, "se je prej čutil, ker med Apači ni videl četrtega glavarja."

"Gotovo! Toda, zakaj si brenčal na drevesu? Ali hočeš mojstra Skilovnika še bolj prestrašiti kot je že prestrašen?"

Komanč se smeje, mrmranje se ponovi, in sedaj se traper prepriča, da Komanč prej ni mrmral.

"Zelezna Roka," reče Indijanez, "naj se nikar ne briga za Sivega Medveda, ki je četrti glavar Apačev, ker imamo sivega medveda, in sicer pravega, v naši bližini."

Ta novica Kanadeza silno prestraši. V resnici bi raje videl, da bi ga napadlo deset Apačev, kot pa krvoločni sivi medved. Vendar se ni mogel popolnoma vrjeti Komančevemu pripovedovanju, in ko hitro zgrabi za puško, vpraša: "Kje pa je medved, Komanč?"

Toda Komanč položi svojo roko na rame traperja in mu odvzame puško. "Nobene nevarnosti ni," reče, "moj beli oče naj pogleda, nakar se bomo demok posvetovali."

Indijanez pelje starega loveca proti zadnji strani drevesa in pokaže na skalnato steno v bližini.

Jezno pihanje in brenčanje se začuje.

Traper pogleda ves začuden navzgor. V gladki pečini, ki je bila sestavljena z več delov, se je nahajala neka razpoklina, kake štiri čevlje široka in tri čevlje visoka. To razpoklino traper prej niti opazil ni. Do te razpokline je vodila široka veja omenjenega hrasta. Razpoklina se je nahajala kakih dvajset čevljev od tal. Iz te razpokline pa je gledalo dvoje okroglih in zelenkastih oči, in pod temi očmi se je razprostiral odprt gobec, ki je kazal dve vrsti ostrih, belih zob, ki bi lahko razdrobili železno palico.

"Sto hudičev," zakliče Kanadez, "v resnici je sivi medved. Zakaj mi ne pustite, da streljam na beštijo? Nevarnost Apačev v naši bližini je ravno toliko kakor bližina tega medveda."

Indijanez pa potegne Kanadeza nazaj. "Skileča podgana naj pride sem," reče Amerikanez, "dočim Komea lahko straži Apače."

Mojster Jonatan se bojazljivo priplazi bližje, in neprestano škili proti skalnati pečini. Dejstvo, da se nahaja poleg nevarnih Apačev, še najbolj divja in strašna zverina gorovja in prireje v njih bližini, je popolnoma potlačila njegov pogum. In v resnici je sivi medved v onih pokrajinah najbolj strašna zver. Njegova moč in njegova divjost, obe ste enaki. On lahko z enim samim udarcem svoje tace podere na tla divjega bivola, in odnese konja v gobcu. Poleg tega pa lahko tako hitro teče kot najhitrejši konj, in teško mu je kedaj še kdo ušel. Boj s sivi medvedom smatrajo Indijanci za najbolj junaško delo. K sreči je te nevarne zverine le malo; le kadar je sivi medved prisiljen od lakote, zapusti svoja skrivališča in se poda na prirejo.

Mladi Komanč pa stoji tako mirno pred skalnato pečino, kakor bi sedel doma pri domačem ognju, kjer se je sklepalo o družinskih stvareh.

Dalje prihodnjici.

Pri nas plačate lahko vse račune za plin. Prihranite si pot in odstotke.

Naznanilo in priporočilo.

Spodaj podpisani se priporočam vsem rojakom v Clevelandu, posebno pa v Newburg in okolici ter vsem rojakom po Zjedinenih državah v obilen nakup lepe zlatnine. Imam vsakovrstno urno kolesje, kakor je rojakom po volji, najboljšega izdelka. Imam na izbero lepe verižice, obeske, prstane, z enotnim znakom. Posebno se priporočam ženinom in nevestam v nakup poročnih prstanov, in pri meni boste bolj postreženi kot pri krivonosnih. Nadalje prevzamem vsakovrstna popravila, za kar jamčim. Dobijo se tudi grafofoni in slovenske plošče. Rojaki, ne pozabite gesla: Svoji k svojim! Podpirajte domače ljudi ne krivonosnih.

Jos. Marinič,
5101 Marble ave. S. E.
Cleveland, O.

Če bi vedeli?

Koliko snovi za vsakovrstne bolezni imate v svojih ustih, če imate slabe zobe! Priti morate k meni takoj. Snovi za bolezni, slednje čimdalje bolj razširjajo, kakor uničuje črv jabolko. Če niso vaši zobje v dobrem položaju, požirate vselej, kadarkoli uživate hrano, del vaših zob. Ali ni to lepo? Mi zdravimo zobe brez bolečin in vam dajemo nove zobe brez plošč. Naše cene so najnižje in delo ter material najboljši. Preiskava zastonj. Govorimo različne jezike. Ženska postrežba. Odprto zvečer. Vprašajte soseda.

RED CROSS,
zobozdravniki.

6426 St. Clair ave. vogal
Addison Rd., I. nadstropje

Kruh kakovosti.

Poskusite en hlebec

VIENNA kruha.

Svež svak dan
pri grocerjih.

The Jacob Caud Baking Co.

The Dornback &
Buckholz Co.

PLUMBERJI

Napeljujejo cevi za vodo
in kanale, krijejo strehe,
polagajo cevi za gas in
delajo kopališča. Se pri-
poročajo rojakom.

7109 St. Clair av.

Bell Phone East 3365

NAZNANILO.

Cenjeni mi sobratje dr. št. 1.
S. D. Z. Uradnim potom vam
naznanjam, da se vrši redna
mesečna seja za april t. l. na
dan 31. marca, 1912, to pa radi-
tega, ker pade letos prva nede-
lja v aprilu na Velikonoč. Pro-
šeni ste, da se polnoštevilno
udeležite. Z bratskim pozdra-
vom

Leo. Koren, tajnik

Najstarejša vinska trgovina.

Slovincem v Clevelandu se priporočam v nakup mojega finega domačega vina, ki je izvrstno za vse domače potrebe. Prodajam samo preizkušeno vino, da mora vsak zadovoljen biti z njim. Vsak kdor je enkrat vzel od mene, je še vedno naročil.

Fino domače Conkord
vino po 75c galona
Fino domače belo
vino po \$1.00 galona

Za praznike si vsak lahko preskrbi kaj najboljšega, in pri meni boste postreženi z najboljšim domačim vinom.

Prodajam tudi pristni domači tropinjevec po \$2.50. Rojakom po vseh krajih se priporočam v obilna naročila

Mrs. Jera Skebe,

FIVE POINT, COLLINWOOD, OHIO

JOSIP ZELE,

Slovenski pogrebni zavod

Popolnoma na novo urejen slovenski pogrebni zavod, preskrbljen

z vso opravo, da lahko preskrbimo najbolj fine pogrebne sprevede, kakor najbolj preproste. Cene so nizke, da je vsakdo zadovoljen, ki kupi pri nas. Na razpolago so kočije za vsako priliko. V kratkem dobimo ambulančni avtomobil, da da hitreje izvršujemo naše posle.

Imamo veliko zalogo pohištva in železnine, stekla, barve, otročje vozičke.

JOSIP ŽELE,

6108 St. Clair Ave.

Tel. Princeton 1277 L

JAKOB JENC,

GOSTILNA in BILIARDNA SOBA

Fino domače vino, žganje in smodke.

5363 ST. CLAIR AVE.

Uradni jezik.

Ali naj bi se bil tej stopnjevanju logiki še dalje upiral, zlasti ko mi je ogorčen in očitaj, da se pomisliti, da ima 7 otrok in 25 službenih let in da stoji že pet let tik pred avanzmajem? Vdal sem se in lojalno priznal, da ti trije slednji uroki res močno govorijo v prilog nemškemu uradnemu jeziku...

Sunljivo me je pogledal izpod čela in potem rekel, naj nikar ne mislim, da je tako neumen kakor izgleda. Ampak uradnik je uradnik in ima o uradnem jeziku svoje uradne mnenje. Kot zasebnik pa, je rekel, kot zasebnik pa rad pri-trja svojim nazorom.

Kot zasebnik da pritja mojim nazorom! Kar zija sem ga! "No," sem rekel in mu stresel roke, "to me pa veseli! Jaz sem že mislil..."

Prišel je kričati. "Kaj boš mislil, ti petroler ti! Toliko narodnjaka, kakor je tebe, je mene tudi še in več! Hakrament! Ali ti veš, kaj sem storil kot društveni predsednik, prejemši nemški sodni dopis? Vrnil sem ga sodišču z vljudno, pa odločno prošnjo, naj nam dopisuje slovenski, ker je društvo slovensko! — Prosim te, kdo pa je sodnja? Ali je sodnja zaradi prebivalstva ali je prebivalstvo zaradi sodnje? Ali je sodnja zavezana, da uredi svoje poslovanje po jeziku prebivalstva, ali je morebiti prebivalstvo zavezano, posameznemu uradniku na čast učiti se tujega jezika? Kaj?"

S te strani nisem poznal Jošta Pipa. Glej, sem si mislil, mož je res narodnjak in njegova zavednost se ne nehuje pri Ciril-Metodovih užigalcah. Spoštljivo sem mu salutiral. "Vso čast!" sem rekel. "Klobuk z glave pred takim sodnikom!"

Postal je, ostrmel in stopil dva koraka nazaj. "Kaj sodnikom!" me je nahljnil. "Kdo pa govori sedaj o sodniku? Jaz ne! Ali si nemara gluh? O društvenem predsedniku govorim, ta ima take nazore, ali razumeš? Ne pa sodnik! Kaj pa misliš o sodniku? Sodnik vendar ne more pritrjati mnenju, da se sodišču lahko od kogarkoli vračajo uradni dopisi, ker komurkoli ne diši njih jezik! Kje neki! Ta bi bila lepa! Sodišču vrniti dopis, je bila skrajna predznost, ki me je po pravici ogorčila! To-to-to je omalovaževanje sodnega ugleda, to je razžalitev oblasti in le obžalovati je, da pred takimi izbruhi šovinistične nestrpnosti niso varna niti najplemenitejša karitativna podjetja! Take podlosti so zmogni sploh le Slovenci!"

Postal me je nekoliko sram, da sem Slovenec... "No," sem vprašal, "in sedaj? Ali misliš društvenega predsednika obesiti dati ali kaj?"

Pomislil je malo in gledal je grdo, kakor vrag iz kruglje. "Obesiti ne!" je rekel. "Toda nekaj se mora zgoditi! Sicer se neha država, sicer se prične anarhija! Ali ne? Zato sem se danes pripeljal v posvet k "staremu", pa ga ni doma! In stvar je nujna! — Kaj pa ti praviš?"

Njegovo vprašanje je bilo gotovo zelo častno zame. Preudaril sem pa najprvo, ali so zunanje okolnosti dovolj ugodne mojemu ljudomilemu namenu, da mu odgovorim po svoji najboljši vesti in vednosti in ga s prijateljskim nasvetom rešim iz morečih dvomov. Položaj je bil tak, da mi je kazalo, potegniti ga par metrov naprej po pločadi do hišnega vogala. — Tako sem storil, potem sem postal in izjavil: "Skromen filozof — kaj naj koristnega svetujem praktičnemu pravniku v tako zmotanem vprašanju! — Ti si predstojnik sodišča in ti si predsednik društva in ta dva v eni osebi naj si data zaščene! Zares, težavna in odgovorna je tvoja služba in vesel sem, da sem profesor! — Toda, kaj sem hotel reči? Ali imaš par dobro podkovanih čevljev? Obuj jih, ti svetujem! In s temi dobro podkovanimi čevlji, ti svetujem,

daj samemu sebi pošteno, izdatno, dvakrat podčrtano brco! To zaščene ti gre, po pravici si ga zaslužil!"

To izpregovorivši sem jadrno smuknil okoli vogala v kavarno. In to je bila izborna taktična poteza. Kajti prijatelj Jošt Pip je že dvigal roko k tretji narodni dokazni figuri: h klobuti!

Konec

Vrhovni zdravnik K.S.K. Jednote

K. S. K. Jednota ima svoje uradno glasilo, katero bi kot tako moralo sprejeti in priobčiti vse zadeve tičeče se Jednote, vendar tega niso hoteli storiti. Iz tega vzroka vam pošiljam ta članek, da ga priobčite v vašem listu.

Kot novo izvoljeni vrhovni zdravnik sem se podrobneje seznanil s pravili, in sem se ne malo čudil, ko sem spoznal, v kakšnem stanju so. Z namenom, da se pravila takoj ob začetku popravijo, sem spisal sledeči članek in ga poslal na uradno glasilo K. S. K. Jednote, in sicer 12. februarja, 1912.

Iz urada vrhovnega zdravnika K. S. K. Jednote.

Čakal sem že dalj časa na glavnega predsednika K. S. K. Jednote, ki bi se moral kot tak natančneje seznaniti z našimi pravili ter nam jih razložiti. Pa čakal sem zaman. Dasi je na naš organizacijo ena najmočnejših, imamo kljub temu jako pomakljive in površne pravila. Primerljajta zapisnik ali nova slovenska pravila z angleškimi tekstom, in bodele takoj sprevideli, da so pravila nepravilna. Da celo tako netočna, da so brez veljave. Prestava zadnjih pravil na angleško dela veliko nečast naši Jednoti. Sicer se je predstavil izrazil takoj v začetku, da je prestava izvršena po njegovi najboljši moči, o čemur pač ni dvomiti, pa kljub temu ne vem, zakaj se mi naj izreče zasluga. Nerazumljivo se mi zdi, kako se more posameznik lotiti takega dela, če ni zanj zmogel. Prestava je na angleško sama dovolj jasno govori.

Postave v zapisniku se ne vjemajo z onimi v pravilih, angleška prestava pa ne odgovarja niti zapisniku niti ne slovenskim pravilom. Kako naj torej v takem položaju redno in pošteno delujemo? Poglejmo si nekatere posamezne člene. Ako sem dobro razumel, dobi po novih postavah poškodninsko podporo samo oni, ki se je zato posebej zavaroval. Nadalje se glasi poškodninska podpora na \$500. Pod kakimi pogoji more poškodovanec prejeti \$1000 kot kažejo pravila na strani 41 v slovenskem jeziku in na strani 112 v angleškem jeziku. Ako prečitaš angleška pravila, bodeš opazil, da se naj izplača poškodovancu, ki je izgubil oboje roko, oboje ali obe nogi, ali eno roko, eno nogo, svoto \$500 ali \$1000. Z drugimi besedami: Nobene razlike ni, če je poškodovalec zgubil obe nogi ali roki, ali samo eno roko ali nogo, vi dobiti \$500 ali \$1000. Odkod je tedaj prišla svota \$1000? Ali je to logično?

Pod b), stran 112, bi se morala izplačati ena polovica svote, ki je omenjena na certifikatu, vsakemu onemu, ki je zgubil eno nogo ali eno roko. Primerjajta ta dva odstavka. Eden vam nudi \$500, drugi \$1000 za izgubo ene roke ali ene noge, toda če kdo zgubi eno ramo ali eno stegno, tedaj dobi polovico svote, za katero je zavarovan. Vprašal bi samo rad, ako je mogoče imeti roko ali nogo brez rame, oziroma stegna? Jako dobro, kaj ne?

Zapisnik, stran 23, za zgubo starih prstov na eni roki \$200. Slovenska pravila, stran 41-c, četrtina zneska, za katerega je bil zavarovan. Četrtina bi bila \$125 ali \$250. Kdo ima torej prav, zapisnik ali pravila? Na strani 42 piše zopet, da se dobi za zgubo starih prstov na

eni roki \$200. Ali vam to ne kaže dovolj jasno, kaj imamo pričakovati v slučaju poškodb? Vprašanje: Do kolike svote bi imeli pravico za zgubo starih prstov na eni roki?

Pod stran 41-c vidite dovoljene za ohromele in nezmožne telesne ude. Pod stran 112-c pa o tem sploh ničesar omenjenega ni. V resnici je to točna prestava. Rad bi tudi vedel, kaj pomeni "certificate of membership"? V kaki zvezi je "certificate of membership" z izplačevanjem podpore za poškodovane? Kje je odstavek, ozirajoč se na pretrganje, rupturo?

Glavnega predsednika prosim za pojasnilo, kako je prišlo do tega, da se je vrhovnemu zdravniškemu preiskovalcu pritrvalo protipostaviti in po odstavku H, stran 88, jako važno delo, pregled prošnje vseh podrejenih društev? Moje mnenje je, da se moramo vedno držati postav, kakor jih je naredila konvencija; po pravilih se morajo ravnati vsi uradniki, ne pa pravila zametati. Sedajna pravila stanejo Jednoto precejšnjo svoto denarja (samo za prestavo so plačali \$100.00), toda pravila so skoro neveljavna. Važni odstavki so izpuščeni: eni si pa drug z drugim nasprotujejo, prestava je pa vse prej kot dobra. Ali nas ne privedejo sedajna pravila tudi lanko na sodišče? Na vsak način pa mi-lim, da je dolžnost predsednika, da nam razjasni to zadevo. Priporočam pa vsem sednika, ki so zmogni, da natanko preberejo zapisnik zadnje konvencije, slovenska pravila in angleško prestavo. Potem pa naj sodijo.

Z bratskim pozdravom sem vam udani sobrat

Dr. Jos. Grahek, vrh. zdravnik K. S. K. Jed. Na dan 16. februarja sem prejel sledeče pismo:

Dr. Jos. Grahek, Allegheny, Pa. Cenjeni vrhovni zdravnik K.S.K. Jednote, Vaš dopis sem prejel in bo tudi priobčen z mojim odgovorom vred v prihodnji št. Am. Slov. Po mojem mnenju bi bilo mnogo boljše, da se ne spuščava midva v polemiko. Dobro veste, da jaz nisem pravil sestavljal, in če so protislovja v istih, kar sam dobro vem, da so, ni moja krivda. Imam v rokah original, ki je podpisan po Rev. Jos. Tomiču, John R. Sterbene in Jos. Cvetkoviču, in po istem sem se ravnal. Sicer je pa bil original tako netočno pisan, da se ne ve kje je rep in glava! V ostalem vam pa lahko povem. Prestava je in ostane le prestava, in nikakor ne razveljavijo slovenskega originala, ki je edino veljaven in pravomočen pred sodnijo, kar vam bo lahko vsak advokat povedal. Kdor je spisal slovenski original, isti naj odgovarja. Slovenska pravila gotovo dobro razumete, ker ste Slovenec. Ravnajte se po njih! In če niso ista sestavljena na podlagi zapisnika, obrnite se do onih mož, ki so jih sestavili. Če pa želite na vsak način z menoj boj, ga bom seveda tudi sprejel. Ako pa želite in mislite, da oni dopis izostane, brzojavite mi na moje lastne stroške.

Želeč vam vse najboljše, ostajam s pozdravom vam udani (Rev.) John Kranjec. Na 23. febr. leta 1912 je bil priobčen moj navidezen članek, toda ne v originalu ampak nekaka zmes, bil je vsestransko popravljen. Ali tako dela uradno glasilo K. S. K. Jed.? V isti številki je bil priobčen tudi odgovor na moj članek. Ali ni bilo v njem izraženo mnenje nekoga, katerega poznamo vsi? Kakor lahko včasih zvemo iz sape, kakšno vreme lahko pričakujemo, prav tako lahko tudi izvemio po vzduhu od kod to prihaja. Nekateri ljudje si žele kriki in javnosti, in to marsikateri tudi dobi.

V pismu predstavljalec, s katero me je hotel ostrašiti, tudi omenja, da ni mogel pri novih pravilih dobiti ne glave ne repa, in klub temu je on predstavil pravila????!!!!!! Jako prebrisan dečko! V njegovem odgovoru ne pravi nič drugega kot to, da so original objedeni pravila K. S. K. Jednote.

Pravilno! Torej ker imamo original, nam pač ni treba angleške prestave. Ali še ne ve dotični, da je v Ameriki angleščina uradni jezik? Ali se bo mogoče slovensko govorilo na sodišču pred sodnikom, ali bo šel sodnik slovenska pravila brat ali angleška? Iz Kranjčevega pisma se razume, da ameriški sodniki razumejo slovenski jezik. Pa naj bo temu tako ali tako, zakaj se je pa poskušalo s prestavo slovenskih pravil? Zakaj se je plačalo \$100 predstavljatelju, če pravila v angleščini ne veljajo? Kaj nam koristi prestava? Predstavljatelj se je izjavil pod prisego, da je on prestavil pravila sedaj pa trdi, da je pravila prestavil pred tremi leti Mr. Klepec. In vendar je Rev. Kranjec pod prisego izpovedal, da je on prestavil pravila. Kdo ima torej pravico do plačila za prestavo?

V drugi vrsti je tiskarna kriva nekaterim napakam v pravilih, ker napak tiskarskih je precej. Toda s celo stvarjo se je neznansko mudilo. Naj bo že kakorkoli, samo da so se tiskala.

Vprašanje: Prestavljalec trdi na vsak način, da so slovenska pravila postavljena, po katerih se ravna organizacija, torej vprašam zopet:

1. Ali zahtevajo zavarovalniški komisariji raznih držav točne prestave pravil ali se zadovoljijo, karkoli je?
2. Zakaj ste tako hiteli s tiskanjem novih pravil?
3. Ali je novi pravni odbor sploh vedel za tisk novih pravil? (Glej stran 18, črka L.

4. Ali ni kaka druga tiskarna ponudila pravila tiskati za manjšo ceno, kakor so bila sedaj tiskana?

Ako želi moj dragi prijatelj odgovoriti na tak članek, prost mu. Ne brigamo se za preteklost, marveč gledati moramo na sedajnost in bodočnost. S spoštovanjem sem vam udani sobrat

Dr. Jos. Grahek,

vrhovni zdravnik K.S.K.J.

V NAJEM

se odda prodajalna z likerji in gostilna, vogal St. Clair in Addison Rd. Ti prostori se oddajo v najem zanesljivemu človeku za mnogo let. Najemnik lahko vzame vse, nekaj ali pa nič blaga, ki je sedaj v prodajalni. Prostor je jako znan in najboljši v tem delu mesta. Vsak dober mož, ki je Slovenec bo imel zlato jamo, če vodi trgovino, kakor je pošteno. Vprašajte Mr. Diemerja o tem. On vam bo dal prave predloge. Ker bodejo nove postave za saloone kmalu v veljavi, je sedaj pravi čas, da si preskrbite dober prostor. (27)

Slovensko Narodno Pevsko Podp. Sam. društvo "Edinost" ima svoje redne seje vsako drugo nedeljo v mesecu v Bradells Hall vogal 31. ceste in St. Clair Ave. in pevske vaje vsak tork in petek.

Predsednik F. Kukanja, podpredsednik F. Vihtelič, blagajnik F. Pavšič, I. tajnik Frank Makš 4239 St. Clair ave. Vsa pojasnila daje prvi tajnik.

mare 29. 12

"Feeling Better Already Thank You!"

Srečen sem, ker sem poslušal vaš svet in se zdravil z

Dr. Richterjevimi Pain-Expellerjem.

Ozdravel me je bolečin v grlu in krizu, da se počutim sedaj čisto zdravega. Vsaka družina bi ga morala imeti. Čuvajte se ponaredb. 25 in 50c. steklenice.

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl Street, New York, N.Y. Dr. Richterjevo Congo Pihle olajšajo. (25c. ali 50c.)

Velika zaloga

moških oblek, obuval, srajc, klobukov in drugih potrebščin. Ako hočeš dobro blago za majhno ceno, oglasi se pri meni.

M. MAREŠIČ,

4322 St. Clair Ave. zraven St. Clair bolnišnice.

POZOR!

Kdor potrebuje jako dobre britve, škarje, nože in drugo tako stvar, naj se gotovo oglasi pri

Karol Bavzonu, 6120 ST. CLAIR AVENUE

Brusim in popravljam vsa v mojo stroko spadajoča dela. Se priporočam Slovencem.

JOSIP FIFOLT

1008 EAST 64th STREET.

Se priporoča rojakom v obilen obisk svoje gostilne. Dobra postrežba vsako uro. Voščim vesele praznike

Največja slovenska trgovina in pogrebni zavod.

Razdeljena v dva dela in v polni meri s najfinjšimi pripravami preskrbljena. Trgovina za nakup pohištva, orožja, premog., posode, barve, stekla in druge. Pogrebni zavod je s najfinjšimi pripravami preskrbljen. Mi prekrbujemo najlepše sprejeme v zadovoljnost ljudi, s katerimi bres števila zahval. Za vsaki slučaj imamo dve ambulance in fine kočije. Trgovina odprta noč in dan. Se priporoča vsem Slovincem in slovenskim društvom.

Tel. Princeton 1281. TRGOVEC in POGREBNIK, Bell East 1281. A. Grdina, 6127 ST. CLAIR AVENUE.

OGENJ! Zavarujte se proti nezgodam! OGENJ!

Prislovenskem zavarovalnem agentu Kje? A. Haffner-ju

Zavarujem hiše, pohištvo, steklene šipe (plate glase) blago, skladišča (stock) vseh vrst, konje, vozove, ter sploh vse kar vam more kaj tuje zavarovati.

POSEBNOSTI: Kadar se selite, ne pozabite prenesti naslova na zavarovalni polico, ker v slučaju ognja bi ne dobili odškodnine, isto velja tudi kadar oddate poset kumu drugemu. Da si prihranite, n-ta in nepotrebnih stitnosti pridite k meni in jaz vam uredim vse potrebno in zaenaj. Vse informacije glede zavarovalnine sestanaj. Oglasi se pri meni prej ko oddate zavarovalnino kakemu tujcu. Se priporočam rojakom. — Na uradu Cleveland Trust Co. St. Clair in 40. ceste od 8. ure zjutraj do 6. ure zvečer.

A. HAFNER, 6102 St. Clair Ave. v 2. nadstropju

SLOVENSKA DVORANA,

MIHAEL SETNIKAR,

6131 ST. CLAIR AVE. Tel. Princeton 1044 L.

Priporoča rojakom in društvom prvo slovensko dvorano v Clevelandu za veselice, igre, za poroke in krstne slavnosti kakor tudi za vse druge prilike. Priporoča svoj dobro urejeni saloon. Svoj k svojim

KER vem, da imajo Slovenci vedno radi žlahtno vino kapljico, sem naričil letošni pravizvrstno vino katerega pošiljam po celi Ameriki. Pišite po cene, in prepričali se bode, da imam dobro vino po nizki ceni.

LOUIS LACH.

1033 E. 62nd St. Cleveland, Ohio

El Bernardo Cigar Co. (SAM SCHULIST)

načinjanja slovenskega občinstvu, posebno pa slovenskim gostilničarjem, da se otvoril na 5811 St. Clair Ave. veliko prodajalno in tovarno za izdelavo je SMOCK. Produje se na dro in na celo. Posebnost je: J. ck Ra bit duhan za žvečiti in Jack Rabbit modke, in še vsake druge vrste modke. Imamo vse cigarete in duhan za cigarete na debe o in dro in no.

Za obilen poset se priporoča El Bernardo Cigar Co. (SAM SCHULIST, izdelovatelj.)

5811 St. Clair Avenue, Cleveland, Ohio

VAŽNO NAZNANILO.

Naznanjam rojakom po Ameriki, da sem dobil naravnost iz stare domovine prave slovenske štefane, litre in pol litre, katere prodajam po nizkih cenah slovenskim gostilničarjem. Razpošiljam po celi Ameriki. Pišite po cene.

JOS. ZALOKAR,

899 Addison Road. Cleveland, Ohio.

JOSIP ŽELE, SLOVENSKI POGREBNIK IN TRGOVEC.

Priporoča se slovenskemu občinstvu, da ga poseti ob vsaki priliki. Pogrebni zavod je izvrstno preskrbljen z najfinejšo opravo in finimi kočijami. Zaloga pohištva, železnine, posode, barve stekla itd. Odprto noč in dan.

JOSIP ŽELE, 6108 ST. CLAIR AVE.

ALI STE ŽE PONOVILO NAROČNINO? SAMO \$2.00

Nazpanilo.

Vsen znancem in prijateljem naznanjava, da imava še več vrst pravega naravnega vina iz Euclid bregov, kjer raste najboljše grozdje, iz katerega se dela najboljše vino. Pošiljava vino po vseh Zjed. državah po sledečih cenah:

Navadno rudeče vino.....	45c galona
Catawba belo vino.....	55c galona
Anaigat belo vino.....	55c galona
Delaware belo vino.....	\$1.00 galona
Salem in Aibt.....	\$1.00 galona

Pri večjem naročilu damo popust. Za naročila izpod 25 galon je vino dražje. Posodo in vožnjo plača vsak sam. Za obilna naročila se priporočata

MIHAEL JALOVEC & JOHN JERSE 6424 Spilker ave. N.E. Cleveland, Ohio

Tel. Cuy. Princeton 2723 W

Vizitacija.

Sledeče nam je pripovedoval profesor Janko Kveder.

Ni višjega užitka na svetu, je rekel, nego sam imeti počitnice in zvrst gledati, kako se drugi mučijo z delom. Zato se vsako poletje peljem v "prijazno slovensko mesto". A, obiskati svojega prijatelja Antona Krokajla. Saj ga poznate, po službenem činu je sicer le sodni tajnik, ali v istini je c. kr. stebler onodobnega sodišča. Koliko ima ta človek dela, živa duša ne verjame in kakor rečeno, zame ni večje slasti nego poslušati ga, kadar tarna zaradi preoblega posla.

Ko sem ga pri letošnjem obisku ob petih popoldne dvignil iz pisarne, kjer je ob mojem vstopu baš s trpečimi pogledi in s trudnimi rokama po mizi sukal in obračal debel, se s konopcem omotani spis, se mu niti govoriti ni dalo. Molče je zaklenil pisarno, me vedel pri strašnih durih iz sodnega poslovanja in potem po skritih ulicah v temno gostilno. Tukaj, pri plencu, se mu je šele odvezal jezik.

"Saj pravim", je vzdihnil, "sodniki bi imeli gotovo najidealnejšo službo, če ne bi bilo nič dela! Ali kaj, ko ga je čez glavo, da kar gagaš! — Vi profesorji ste seveda kavalirji, vi, vi! Pol leta imate počitnice, pol leta nič opraviti, za narčure pa še posebej plačilo! Sicer pa: Bog te požvižgaj, kolekta, da si me vsaj prišel obiskat!" Vzdihnil je globoko in se okrepčal.

Zahvalil sem se ginjen za prekrasni napitnici in izrazil nado, da vremena sodnikom bodo se zjasnila. Saj sedaj so dobili, ako se ne motim, novega nadpredsednika in ta bo gotovo izprevidel, da so z delom preobloženi, in bo potrebnoukrenil, da bo on, dični moj prijatelj, primerno razbremenjen.

Anton Krokajl me je divje pogledal, stresel je svojo grivo, zaničljivo je plihnil predse in rekel: "Vraga bom razbremenjen, ogrskega! Saj je bil že takaj nadpredsednik! Veš, kaj je odredil? Da moram vsak teden enkrat sedeti! Prosim te, letos imam že sedaj pet C*) in osem Ch**) več nego lani. Ako leto ob tem času! Naka, ni mu zadosti! Še sedeti moram vsak teden enkrat!" — Bil je zelo ogorčen.

Tudi meni se je to zelo čudno zdelo in vprašal sem ga, kaj je pravzaprav zagrešil, da je vsak teden zaprt in mora sedeti, nakar mi je pojasnil, da sem tepec in da se "sedeti" ne pravi, biti zaprt, ampak bitizna sodnika pri kazenskih razpravah okrogne sodišča. Pri pomnil pa je, da ta simbolična beseda precej točno izraža kakovost dotičnega duševnega delovanja.

Nadaljeval je reče: "Ta me bo razbremenil, ta! — Naš aratar je še sedaj jezen nanj, ker mu je pri odhodu dal le dve kroni napojnine!" — Po meembno se je namrdnil in si naročil drugo čašo.

Ker sem zgodovinar, me seveda vsi svetovni dogodki močno zanimajo in prašal sem prijatelja, kako in kaj je vse bilo, ko si je prišel novi nadpredsednik ogledat ta zavod svete pravice.

S tem prašanjem sem mu očividno ustrege. Obraz se mu je razjasnil, in ko si je namazal jezik, je pričel praviti: "Le takaj, povem ti vse od kraja, kako je bilo. — Torej naprvo je prišla okrogznica našega predsednika in v njej je bilo branje, da počasti novi gospod nadpredsednik tega in tega dne s svojim posetom naše okrogne sodišče: naj se torej ob tej uri zberemo v posvetovalnici številka toliko in toliko in sicer svečano odeti v črno družabno suktnjo in okomatani s črno kravato, da bomo predstavljeni njegovemu preblagorodju. Dobro! Ti ne poznaš življenja in zato ti povem, da je bilo to absolutno potrebno. Sicer bi se lahko pripetilo,

da bi bil eden ali drugi naših mlajših gospodov poizkusil imponirati nadpredsedniku v kolesarski obleki, s križastimi nogavicami in z grmom kopriv za klobukom! Taki so naši ljudje! Zato se pa tudi tako redko kateri izmed Slovencev pozrepe do dvornega svetnika! — Meni seveda ni bilo treba tega poduka, ker vem, kaj se spodobi. Sploh nisem prišel zastran obleke v nikako zadregu. Imam dostojen črn kaftan; maturiral sem sicer že v njem, pa je še brez madeža, ker ga je redkokdaj nosim. Predlansko leto mi je bil res nekaj preozek postal, veš, da ga nisem mogel zapeti; lokavi krojači je rekel, da se ne da razširiti, jaz sem s pa misli, ne boš mi novega delal ne, časi so prestali — ljuba duša, svečana meseca, ki ima le 28 dni, mi še ostanejo kake tri, štiri kronice, drugače pa nič, čisto nič, dasi sem samic — kaj bom trosil denar za nov kaftan! — pa sem toliko časa karlovovarsko sol pil, da sem za sedem kil splahnil in ni je zdaj suktnica zopet čisto prav! O, še ga bo igrala, še!"

Samozavestno mi je prikimal, izpraznil čašo in potem nadaljeval.

"Ampak naš svetnik Robida, ta se mi je smilil! Moral si je novo salonsko obleko kupiti nalašč za to priliko; dve leti jo bo plačeval, revež, v obrok, če ne bo rajši 'napumpal' države za prednjem. Veš, mož je bolj pobožne sorte in je s svojo suktnjo preveč lazil za procesijami po solncu. Kaj ima od tega! Suknja mu je ogorčela in se mu pričela svetiti ka, kor lisjak izza grma! Saj jo je dal prinešti v pisarno, da smo imeli ogled in izrekli svoje mnenje. Suknja ni bila mogča! Pri nadsošču nas itak ne ljubijo posebno: — ne, ni je bilo riskirati! Morala je biti nova, dasi se nam je mož smilil! — Ampak zato je v svojem novem ornatu in s tistimi rjastorjavimi rokavicami tako dostojanstveno izgledal, da je na ves gremij napravil izredno dober vtisk! — Že se govori, da ga z novim letom od okrajnega sodišča proč vzemo gorik okrognemu! Avanzma to sicer ni nikak, veš, ampak zgorej pri okrognem sodišču imajo svetniki v svojih pisarnah vsaj usnjato garnituro, pri nas pri okrajnem sodišču pa nič nego dva okorna lesena stola. — No, saj mu jo vsi privoščimo, garnituro, ker je poštena duša! Rokavice si je moral tudi nove kupiti. — 1 gld. 40 kr. je dal za nje pri Letnarju pred mostom. Tako mi je sam pravil: 'Ali gospod Letnar, sem rekel, r. gld. 40 kr.! Zadnjikrat sem plačal zanje le 1 gld. 10 kr. — O, gospod svetnik, je odgovoril, kje so tisti časi! To ceno so imele pred petnajst leti!' Zdjaj pa veš, kdaj je bil zadnjikrat kupoval rokavice!"

Sploh zaradi rokavice je bila bučna debata pri nas na okrajnem sodišču. Jaz sem rekel, meni je vseeno, jaz jih imam, jih je zadnjič brat pozabil pri meni. Naš "stari", namreč vodja našega sodišča, in pa kazenski tajnik sta bila zoper rokavice, češ, predsednikova okrogznica jih ne predpisuje! — Ti koleraba ti! Seveda jih ne predpisuje, a to ni nikak razlog zoper! Saj hlače in škarpetov tudi ne predpisuje, sem rekel, dobro! — pa nastopim kar bosi do kolen! Morebiti je zdaj takšna moda, da so dame zgorej dekoletirane, gospodje pa spodej? Ne? — Pričkali smo se, kako da gre za moteno posest. Jaz sem jih moral sredi debate pustiti, ker so me čakale stranke. Ampak toliko vem, da se niso zedinili. Naš "stari" je potem napravil dolgo službeno poročilo z obilnatimi latinskimi citati na predsedništvo in prosil navodila zastran rokavice. Jaz nisem nič vedel o tem, pa sem šel tudi na svojo roko prašat gospoda predsednika. Gospod predsednik je potem dekretoval rokavice. — Da, da, ti ne veš, koliko nam je dalo vse to dela!"

Seveda se mi je dobro zdelo, da nisem jaz imel tega obilega dela. Prijatelj Krokajl pa je zadovoljili izraz mojega obraza menil napačno tolmačil. "Seveda, ti se muzaš," je nadaljeval, "mišliš pač, kako kmetavsi smo na okrajnem sodišču, ker ne vemo sami, kaj se spodobi! Kaj pa porečeš potem gospodom zgorej na okrognem sodišču, kaj, tistim gospodom, ki vse boljše vedo, ki so pa imeli vendarle pomisleke celo zastran hlače! — Vidiš, druga instanca, pa ni vedela, kaj si naj natakne na bedra! Zdjaj se muzaj, koleraba, zdaj! — Najprvo so se udarili zaradi hlače, kake barve morajo biti, v četrtek pri kazenskih razpravah med posvetovanjem. Zagovornik dr. Grad je zunaj že tolažil svojega skesanega klijenta, da bo morebiti vendarle oproščen, ker se sodniki tako dolgo posvetujejo. Pa je bil klijent soglasno obsojen po obtožbi in je le zaradi hlače posvetovanje trajalo toliko časa! — Potem je pa prišel še predsednik interperlat svetnik Spelak, baš takrat, ko sem bil jaz zgoraj zaradi rokavice. Potrkal je in pokukal v sobo. 'Pardon, gospod predsednik,' je prašal s svojim rezkim glasom, 'hlače črne ali sive?' 'Sive, vedno sive!' 'Državno pravdnštvo nastopi v črnih hlačah!' je sitnaril Spelak. 'Kdor nima sivih, vzame seveda črne. Pravilne pa so sive!' ga je fino podučil predsednik. 'Spelak je odkuril, pa vem, da ni bil prepričan, ampak da je šel še stikat po Glaser-Ungerjevi zbirki, če najde morebiti kako vršno odločbo zastran hlače. — Sitnež — kadar le more, mi ovreže kako sodbo in mi da kak nos, pa samo zato, ker ga jezi, da rabim violetno tinto! Ampak mož se jako moti, ako misli, da bo zastran tinte kaj dosegel pri meni! Hvala Bogu, še smo sodniki neodvisni!"

Z bojevitim pogledom je izpil, kar je imel v čaši in potem poklical natakario: "Na, koleraba, naj bo, prinesi še eno! — 'Da, da,' je vzdihnil, 'kaj ti veš, kako živimo mi trpinji!"

Sveže pivo mu je zopet nekoliko razvedrilo mračno čelo. "Postavili smo se pa le pošteno v svoji gali pred novim nadpredsednikom. Salament, kar spoznal bi nas ne bil! Moj kanarček se me je takp ustrašil, ker me ni vajen videti v cilindru, da je kar počenil na klinu in nekaj naredil. Škoda, da me niti ni videl. Ampak mojega kanarčka le pridi pogledat, pridna zver, zjutraj ob štirih prične in ti gode neprenehoma do večera. Saj pravim, tako je priden kakor njegov gospod! V znak svojega priznanja sem mu letos podelil naslov in značaj koncertnega vodje in mu zboljšal gažo v obliki enega jabolčnega krhlja na teden. Država ni tako pravična, vidiš. — Da, in enega mačka imam, mucek-mijavček mu je ime, ga tudi lahko pogledaš. — Prijatelj je bil skočil iz tira, pa ni znal nazaj. Niti izdatni požirek, niti bobnanje prstov po mizi mu ni pomagalo. Z globokim rekom: 'Tako je naše življenje, brate, tako, tako!' je podprl glavo v obe roki in se vdal nememu premišljevanju.

Priskočil sem mu na pomoč s prašanjem: 'Torej, kako se je pa izvršila vizitacija?' Hiro se je vzdramil. 'Saj res! Vidiš, tako glavo imam od samega dela! — O, nadpredsednik je bil prav prijazen pri predstavljanju in vse je šlo čisto dostojno, gladko in brez ničnosti. — Drugi dan popoldne je prišel doli k nam si ogledat še okrajno sodišče. Naš sodni predstojnik... Le čakaj, da ne pozabim: 'Naš "stari" je imel tisti slavni cilindar, ki ga je kupil leta 1879, na licitaciji iz zapuščine starega Kašmana in je bil cilindar že takrat polnoleten. Takih cilindrov ni več na svetu! Veš, da smo se cilindra bolj veselili kakor napredsednika! — Torej naš "stari" je takoj pričel vrtati nadpredsednika, koliko imamo dela pri okrajnem sodišču in da potrebujemo brezpopojno še dva tajnika, dva pristava in milijon avskulantov, kakor je tudi res. Ali misliš, da je nadpredsednik sploh hotel kaj slišati? Kar otrese se je, menda so ga bili že "zgoraj" pod-

pihali. 'Kaj?' je rekel, 'drugič imajo sodniki še za tretjino več dela in le gladko izhajajo!' — Izhajajo, izhajajo! Prosim te, ali je to kak dokaz ali kak razlog? Seveda izhajajo! Ali kakovo je njih delo in kakovo je naše! Zato gre! Pri nas se dela temeljito!"

In udaril je ob mizo. "Temeljito! Tako se govoril!" sem mu pritril. "Vidiš, to je bila poštena beseda! Pri vas se dela temeljito. Bog te ohrani, Tone, vedno tako delavnega in temeljitiga!"

Moja pohvala mu je zelo dobro delala. Rekel je, da sem edini človek, ki se da pametno z njim govoriti.

Vedel me je potem še v dve gostilni in naposled v kavarno. Drugo jutro sem ga zastopnik iskal v pisarni. Ležal je doma, sveča mu je še gorela in zmagovito je smrčal: "koncertni vodja" ga je pa spremljal na flavti. Zbudil sem ga in mu rekel, da sem prišel pogledat njegovega mačka. Res ga je imel!

"Tistega popoldne ni šel nič v pisarno. — Ampak, prosim, ni treba naprej praviti!"

Avstro - Amerikanska ČRTA.

Najpripravnější in najcenejši parobrod na črta za Slovence in Hrvatse.

Regularna vožnja med New-Yorkom, Trstom in Reko.

Brzi poštni in novi parobrodi na dnu vijaka:

Cesar Fran Josip I. odpelje prvič iz New Yorka 15. junija '12.

Vsi parniki imajo brezžični brzojav, električno razsvetljavo in so modern urejeni. — Hrana je domača — Mornarji in zdravniki govorijo slovensko in hrvaško.

Za nadaljne informacije, cene in vožnje listke obrnite se na naše zastopnike ali pa na:

PHILPS BROS. & Co.
Gen'l Agt's, 2 Washington St., New-York.

Evropski način zdravljenja bolezni.

Zdravljenje kroničnih bolezni, krvi, strupa, revmatizma, živčnih bolezni, nezmožnosti za spanje, zaprtje, oslabelega človeškega telesa, nosnega katarja, katarja v grlu, zdravljenje v grlu, zdravljenje pljuč, želodca in drugih bolezni, se vrši v našem uradu s pomočjo karlovških električnih kopelji, elektro-magneta, z vdihavanjem ozona, vibriranjem, X žarki in z vsemi drugimi metodami, ki se rabijo v slavnem karlovškem zavodu, kakor tudi v kopališčih v Emsu, Nauheimu in Francovih kopelji, kakor je priporočal profesor Riter von Bauer v Monakovem in profesor L. Thomas, Hofrath v Trebingu. Vse to zdravljenje dobite pri

Dr. L. E. SIEGELSTEIN

308 Permanent Bldg., 746 Euclid ave.

Uradne ure: od 9. zjutraj do 4. popoldne, ob nedeljah od 10 do 12.

NAZNANILO.

Slovensko Lovsko podporno društvo je sklenilo, da ne računa za prihodnje tri mesece nobene vstopnine za vse one, ki hočejo pristopiti k društvu, in ki niso nad 30 let stari. Za starejše se računa vstopnina. Vsi drugi pa, ki pristopijo v prihodnjih treh mesecih k društvu, plačajo samo \$1.00 za smrtninsko blagajno in 50c za redne stroške in nič drugega. Rojaki so vabljeni k obilnemu pristopu.

Jak. Požun, tajnik.
1164 E. 61st St. 1x-14-32

VINO!

Concord vino po 80¢ galona, zelo fino Niagara vino po \$1.20 galona na drobno. Vse moje vino je pristno, dobro in izdelano iz najboljšega grozdja. **JOS. KOZELV,**
4734 Hamilton ave. (30)

Imenik krajevnih društev S. D. Z. v Cleveland, O

Društvo št. 1. Ustanovljeno 13. novembra 1910, Cleveland, O. Predsednik John Žufč, 5704 Bonna ave. Prvi tajnik Leopold Furlan, 6422 Spilker ave. Blagajnik Anton Vardjan, 6401 Bonna ave. Dr. zdravnik dr. J. M. Seliskar, 6127 St. Clair ave. Seje se vrše vsako prvo nedeljo v mesecu na 6021 St. Clair ave, ob 2. uri popoldne, s. č.

Društvo št. 2. Priključilo se k Zvezi leta 1911. Cleveland, O. Predsednik Helena Perdan, 1114 E. 63rd St. Prva tajnica Josipina Razinger, 1164 Norwood Rd. Blagajnica Marija Kranjc, 1139 E. 63rd St. Seje se vrše vsako drugo nedeljo v mesecu v Knausovi dvorani ob 2. uri pop. s. č.

Društvo št. 3. ustanovljeno 7. novembra 1911. Cleveland, O. Predsednik Josip Kalan, 6101 St. Clair ave. Prvi tajnik Ed. Kalish, 6119 St. Clair ave. Blagajnik Jak. Požun, 1164 E. 61st St. Seje se vrše vsako prvo nedeljo v mesecu ob 9. zjutraj s. č. na 6006 St. Clair ave.

Društvo št. 4. ust. 22. nov. 1911, Cleveland, O. Predsednica Rozalija Urh, 1158 E. 60th St. Tajnica Rozalija Jalovec, 1284 E. 55th St. Blagajnica Ana Zorčič, 1390 E. 45th St. Seje se vrše vsako drugo nedeljo v mesecu na 1284 E. 55th St. ob 2. uri pop. soln. čas.

Društvo št. 5. Ustanovljeno 24. novembra 1911. Cleveland, O. Predsednik Frank Butala, 6220 St. Clair ave. Tajnik John Dejak, 1429 E. 39th St. Blagajnik Fr. Centa, 6009 St. Clair ave. Seje se vrše vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 2. uri pop. s. č. na 6006 St. Clair ave.

Društvo št. 6. Ustanovljeno 10. decembra 1911. Nottingham, O. Predsednik Josip Drugovčič, Tajnik Frank Korenčič, Blagajnik John Fabec. Vso korespondenco tikajočo se društva, naj se pošilja na tajnika John Korenčič, 6105 St. Clair ave. Cleveland, Ohio. Seje se vrše vsako prvo nedeljo v mesecu pri br. Jos. Drugovčiču ob 9. uri zjutraj s. č.

Društvo št. 7. Cleveland, O. ustanovljeno 11. februarja 1912 Predsednik Anton Kozoglav. Tajnik Jos. Brkovec, 1387 E. 39th St. Blagajnik Anton Cugelj, 1387 E. 39th St. Seje se vrše vsako prvo nedeljo v mesecu ob 9. uri zjutraj na 6006 St. Clair ave.

Najnovejše za rojake

Jedini naš rojak v Ameriki je dobil priznanje od vlade iz Washingtona, da ima najboljša zdravila kakršnih še ni bilo. Alpen tinktura, od katere v 3 dneh prenehajo lasje izpadati in v 6 tednih lepi, gosti lasje popolnoma zrastejo in ne bodo več izpadali in ne sive. Alpen pomada, od katere moškim v 6 tednih krasni brki in brada popolnoma zrastejo in ne bodo odpadli in ne sive. Revmatizem, kostibolj, trganje v rokah nogah in krizicah, vam v 14 dneh popolnoma odpravim. Vsakovrstne rane, opekline, kurja očesa, bradovice, potne noge, ozeblina in vse druge slične bolezni se pri meni hitro ozdravijo. Cenik pošljem zastopnik ali pa pridite osebno.

JAKOB WACHČIČ,

1092 E. 64 Street, CLEVELAND, OHIO.

Kdor ima hišo ali lot naprodaj, naj poskusi z oglašom v našem listu. Kmalu se bo oglašil kipec.

Razprodaja

radi prevelike zaloge

Razprodajam vsakovrstno zlatino in srebrnino, kakor zlate in srebrne ure, verižice, prstane, moške in ženske zapestnice, priveske, broše, starokrajске harmonike, fine poročne in druge prstane, itd. itd.

Vse blago je v ceni znižano na 25c pri dolarju. Kdor hoče prihraniti denar, naj kupi sedaj, dokler razprodaja traja.

Pridite in prepričajte se.

Največja slovenska trgovina z urami in zlatino.

ANTON SAMSON,

Slovenski urar in zlatar

6209 St. Clair-av.

Rabite plin in hranite denar!

Vsi pametni ljudje v Clevelandu rabijo plin. Bolj so pametni, več rabijo plin kot drugo kurivo. Plin je cenejši kot premog. Je čist, zanesljiv. Jako priporočen za dom. Če hočete še več zvedeti o plinu, pridite v naš urad in vam bomo z veseljem povedali. Pokazali vam bomo kako se s plinom kuha, in kako grejete vaše stanovanje z majhnimi stroški.

RABITE PLIN

ki vas ne velja toliko kot mislite

The East Ohio Gas Co.

Masonic Temple Building,

1447 EAST 6th STREET.

Waterloo Cafe

Ima popolno novo kegljišče. Zraven je brivnica. Se priporoča vsem rojakom v obilen obisk. Želim vsem srečne praznike.

ANTON KOS,

16301-5 WATERLOO RD. COLLINWOOD, O

Angleščina brez učitelja!

Po navodila slovensko angleške slovnice, tolmača in angleško slov. varja. Knjiga trdo v platnu vezana stane \$1. — In jo je dobili pri

V. J. KUBELKA, 535 W. 16 St., New York, N. Y.

Največja zaloga slovenskih knjig. Filite po cenah.

*) Pravde do 1000 kron.

**) Bagatelne pravice.

Dva bratca.

"Ho — ho!" — je pozdravil Kadilnik kovača Andreja, ki je ravno steklenico žganja ogledoval proti soncu.

"Ho — Andrej! — ali ga bova?" je vpil, ko je stopil v kovačnico.

Kovač se je prestrašil; ne hote je skril steklenico za hrbet, a bilo je prepozno. Vedel je, da bo moral s tovarišem bratovsko deliti to rajsko kapljico.

"Ti prekleti Matevž!" je zarobantil, "vselej prideš, kadar ti ni treba."

"No — no, Andrej! Ne bodi tak! Kadar ga bom jaz imel bova pa mojega!"

Matevž Kadilnik se je vsedel na klop ob začrneli klopi pogladil svojo, razmrščeno brado in strmel v kovača, ki je še enkrat pogledal steklenico, začemakal in nastavljal. Poželjivo in zavidno je štel Kadilnik kovačeve požirke.

"Andrej!"

Kovač je še vedno vlekel.

"Andrej zadosti bo!" je dejal Kadilnik in pristopil h kovaču. Ta je odstavil, pogledal kolko je še ostalo, potem pa podal tovarišu.

"Dosti imaš se, Matevž, saj povrnili mi ne boš!"

"Gotovo, —" je obetal Matevž, dva dolga požirka in steklenica je bila prazna.

"Na —" je zavdihnil inn jo postavil na naklo.

Nato se je vlegel nazaj na klop ob začrneli steni, podložil roki pod glavo in skušal zadremati.

Kovač Andrej se je vsel na naklo in zvečil kos suhega kruha s česnom. Nekaj časa sta mledela oba; Andrej je gledal, kako ugaša počasi ogenj na ognjišču, Kadilnik pa je spremljal z očmi veliko muho, ki je brenče jadrala iz enega kota kovačnice v drugega.

"Slabi časi so, Matevž, —" je začel kovač, "Vedno manj dela, zasluga malo za vruga je to, pravim!"

"Slabo je, slabo!" je godrnjal Matevž. "Sedem suhih let je, ali kako je že rečeno v svetem pismu."

"Menda je tako; pa to moraš ti bolje vedeti, ker si hodil v mestne šole," je odvrnil kovač in potlačil zadnji zaloga v usta.

"Hej — Andrej!" se je začulo pred kovačnico.

"Takoj!" je odgovarjal kovač in hitel vun.

Zalokar je bil, bogat kmet iz vasi. Pripeljal je podkovat konja.

"O Bog daj, oče Zalokarjev! Ali ga bomo obuli?"

Postavil je stolec z orodjem poleg konja.

"Bog daj! Pa hitro naredi! Mudi se mi, grem popoldne po fanta v Ljubljano!" je pri-ganjal Zalokar, postaven mož.

"Po Janeza? Kaj ima že počitnice?" je vprašal kovač, privezujoč konja.

"Zet!"

"Ali bo kmalu zapel novo mašo?"

"Kmalu — sedaj je v osmi šoli!" je dejal ponosno Zalokar in pomagal kovaču.

"Če se mu ne bo kaj ponesrečilo — he — he!" se je oglašil med vrati Matevž Kadilnik.

"Kaj?" se je jezno obrnil Zalokar.

"Če se mu ne bo kaj ponesrečilo," je ponovil Kadilnik. "Jaz vem, kako je s to stvarjo."

"Seveda — če človek popiva in kroka okrog — — No, pa ni, da bi govoril!"

Medtem sta podkovala konja in Zalokar je plačal kovaču.

"Ti, Andrej!" je dejal kovač, "kadar bo imel Janez novo mašo, mi boš okoval nov koleselj!"

"Tisto pa tisto!" se je razveselil kovač. Kmet je odpeljal konja, onadva pa sta se vrnila v kovačnico.

"Andrej — koliko ti je dal? Ali ga bo en frakelček?" je prašal Kadilnik ponižno.

"Ne vem, —"

"No, Andrej! Daj no, ga bova še malo! Na fantovo srečo, da bo prej novo mašo pel!" je prosil Matevž.

"Naj bo!" se je odločil ko-

ad zgrabl steklenico, in li e" čez cesto v žganjarno.

"Bo — bo!" je kimal zadovoljno Kadilnik ter težko pri-škval kovača.

K sreči se je kovač kmalu povrnil.

"Takrat ga bova, Matevž, ko bom skoval koleselj!" je obetal kovač, ko sta sedela pri novi steklenici.

"Bog živi Janeza!" — je nazdravljaj Matevž in zvrnil ostane-k v suho grlo na srečno pri-hodnost mladega osmošolca.

Taki so — vaški bratci.

RAZNOTEROSTI.

ZA GOSPODARJE IN GOSPODINJE.

V manjših mestih in po deželi je v sobah navaden lesen pod, ki ga je treba vsak teden vsaj enkrat čistiti in ribati, če želi gospodinja, da ji izgledajo sobe kolikaj ugledno. Tako ribanje je zelo mučno, neprijetno in zdravju naračunsko škodljivo delo. Vлага se popije v leske in špranje v podu in če tudi so okna nekaj časa odprta, vendar se pod ne osuši, kakor bi bilo treba. Tudi stene ob tleh se napijejo vlage in če stanovanje sploh ni posebno suho, je škoda dvojna in kljub odpiranju okenj se gospodinja ne bo znebila vlage. Zato je mnogo boljše, če se pod pobarva. To tudi mnogo lepše izgleda in se lažje čisti, prah se po gladkih deskah ne nabira tako rad in namesto pometanja, ki vzdiguje prah kvil-sku, se očisti pod z vlažno do-bro ožeto čunjjo. Barvanje ni tako težaven posel, da ga ne bi mogla gospodinja sama oba-viti. Deske se namažejo — se-veda morajo biti čiste in dobro posušene — z lanenim firni-žem, ki se dosti rad suši. Pr-vikrat se ne vzame nobene bar-ve, k večjem malo suhe rume-te boje. Firnež se namaže le tenko, kist naj bo širok in krat-ko pristržen, če je predolg, ga zveži s spago. Če je firnež dober, se posuši do drugega dne. Predno vzameš drugi dan delo zopet v roke, zakitaj vse špranje in luknje v podu in jih s širokim nožem lepo izgla-di. Za kit je dobra stolčena kreda pol vode, pol firneža in malo terpentina tudi barve lahko pri-daš v prašku. V drugi prim-ešaj firnežu tako barvo, kakor ti želiš, da ti bo pod izgle-dal. Tudi malo terpentina pri-lji in malo sikativa, da se bo barva prej posušila. Za pod se znamejo najboljše in najtrpej-neje boje, tako imenovane ko-vinske boje. V tretje se vzame le malo barve in mnogo terpentina. Ko se to posuši, mora izledati pod malo, hla-pavo, slepo, nepregladko. Te je važno zato, da se lak boljše prime. Najtežje je namazanje poda z lakom. Lak mora biti izvrsten. Tudi laku se prida nekoliko barve in terpentina, vendar ne sme biti predelek, mazati pa ga je treba precej na debelo. Za pod se ne sme vzeti špiritusk-lak, ampak takozvani bernstein-lak. Soba se mora sušiti par dni, potem pa tudi izgleda prav elegantno in gosposko in pod je zelo trpe-ten. Naleščiti ga z voskom in mastmi ni potreba.

Slovenca išče delo ali službo pri gospodinjstvu. Vpraša se v našem uredništvu. (29)

Trnje loti naprodaj na jako pripravnem prostoru na West Side. Jako ugodna prilika za vsakega. John Pritekel, 1063 E. 61. cesta. (28)

Hranite denar.

Imam 14 in 18 karatne zlate poročne prstane in polno zalogo finih zlatih, srebrnih in nikelnastih ur, diamante, in vso zlatino. Jako nizke cene. Popravljam vsakovrstne do-mače in štarokrajске ure ter garantiram delo. Wm. Fried-berg, zlatar, 6516 St. Clair ave. (28)

5 sob spodaj in zgorej. Plin in elektrika. Velika peč v kleti. Lot 40x135. Cena \$3150.00. Vprašajte na 4323 Bucyrus av. South Brooklyn, City. v prvem nadstropju. (32)

ZENSKJE IN DEKLETA POZORI!

Ker sem dobil nad 300 friš-kih, čisto volnenih in jako fi-no izdelanih kikelj v različnih barvah in številkah, za katere morate povsod plačati \$5.50 do \$6.00 jih dobite sedaj pri meni do Vel ke noči za posebno zni-žano ceno \$3.65. Torej ne pre-naglite se in počakajte, dokler vam jih prinesem na dom, al mi pa pošljite vaš naslov, da se pri vas oglašim. Se najtople-je priporočam.

Beno Leustig,
6426 St. Clair ave.

NAZNANILO.

Slavnemu občinstvu naznan-jam, da imam za velikonočne praznike vsakovrstno domače suho meso in izvrstne domače suhe klobase, kakor tudi vseh vrst meso, goveje, svinjsko in najboljše teletino po najnižjih cenah. Se priporočam rojakom Slovincem in bratom Hrvatom za obilen obisk.

Anton Ogrinc,
6124 Glass ave.
Naročila se pripeljejo na dom.

Hiše naprodaj.

Dve hiši, vsaka 6 sob, lot 46x116 za \$3200. Od \$300 do \$500 se plača takoj, ostalo pa od \$20 do \$25.00 na mesec z obresti

Hiša, 6 sob, lot 30x150, cena \$2300.

Hiša, 13 sob, za 4 družine lot 30x150. Hlev za 4 konje. \$3200

Tri hiše na St. Clair ave s prodajalnami in ena hiša zadaj, lot 60x165. Samo \$14,500.

Hiša, lot 30x120, samo \$1800.

Hiša, lot 30x130, samo \$2000.

Vse hiše v naši okolici. Po-izve se pri August Kaušek, 6202 St. Clair ave. Tel Prince--ton 3037 R. (37)

POZOR!

Rojakom naznanjam, da za-varujem otroke in odrasle na hranilni način pri najboljši a-meriški zavarovalni družbi Vsa pojasnila o vsakih policah dajem zastonj.

Frank J. Turk
(28) 1361 E. 55th St. (26)

Priletna ženska dobi službo za hišno delo in za oskrbovanje treh otrok, ker se mati nahaja v bolnišnici. Vpraša naj se na 3319 Krauss Ct. po šteti ur zvečer. (29)

Vsakdo

ki pošlje zanko za en cent na Cunard Steamship Co. Ltd 21 State St. New York, ali cor. Dearborn in Randolph St., ali Metropolitan Bldg. Minneapo-lis, Minn. dobi krasno knjižico, kjer so koristni nauki za potni-ke, kakor tudi slike krajskih štajerskih in primorskih kra-jev ter od Avstrije sploh. (33)

ZDRAVILA.

Kadar kupujete zdravila, mo-rate najprvo gledati na čistost Zdravila so čista ali nečista, zanesljiva ali ne, srednje po-ti ni. Nikar ne riskirajte. Naša zdravila so najboljša, kar jih more denar in pamet pro-ducirati. Naše cene niso višje kot jih plačujete za slabše zdravila. Naša posebnost je iz-delovanje zdravniških predpi-sov in samo najboljša zdravila prodajamo našim odjemalcem.

H. GUENTHER, lekarnar,
Addison Rd. in St. Clair.

NAZNANILO.

Naznanjam občinstvu, pose-bno prijateljem in poznanim, da sem prevzel na svojo roko saloon od J. Lavšeta na 6101 St. Clair ave. vogal 61. ulice. Opremljen je na novo, založen z dobrimi pijacami in smodka-mi. Postreči hočem vsem do-bro, po skromni zmožnosti.

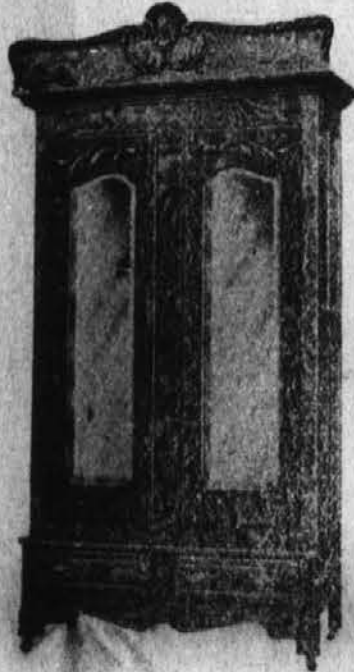
Se priporočam za obilen po-set

Josip Kalan

NB. Sprejmejo se tudi roja-ki na hrano in stanovanje. Vza-me se poštno slovensko de-kle v službo istotam. (27)

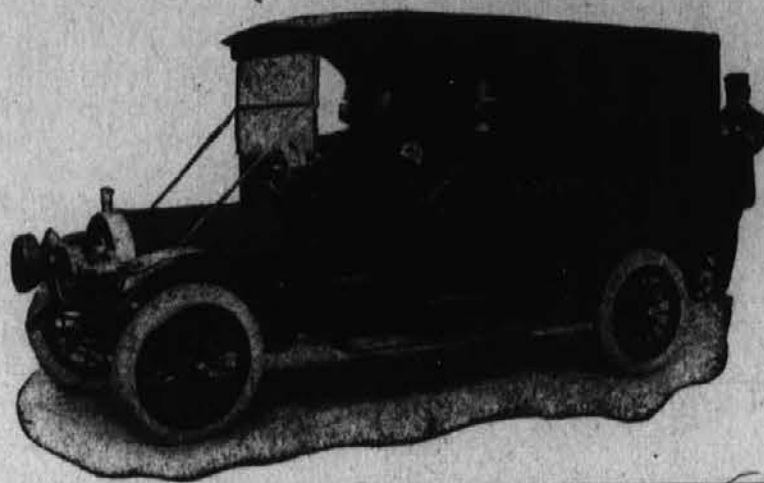
Princeton
1381

A. GRDINA,

Trgovec in pogrebnik.

6127 ST. CLAIR AVE.

Zelim vsem prijateljem in odjemalcem vesele velikonočne praznike, mnogo dela in lepo bodočnost. Komaj smo se otre-sli teške zime, ki nas je neusmiljeno grizla, in nastopili bo-dejo lepi pomladni dnevi, ki bodejo zvalili na prosto staro in mlado, da se bodedo veselili mi in naša mladina in vaši srčki, novorojenčki. Potreba bo marsikaterega novega vo-zička, da se bo sinček ali hčerka popeljala na sveži zrak. Pre-dno greste kupiti drugam, oglejte si jih pri nas Imamo otro-čje vozičke, vse cene, barve in mode, različne velikosti.

Dobre peči za kuhanje.

Gospodin'am priporočam, da kupijo dobre peči za ku-hinjo: najbolj važno za vsako družino je, da imamo dobro peč. Pri nas imamo najljepše peči, in jih prodamo največ v Clevelandu. Vprašajte naše odjemalce, ki so peč kupili pri nas, in vsi so zadovoljni s pečmi. Mnogokrat trpe gospodinje radi peči, ker ne vedo, kaj je vzrok. Največkrat je le majhna reč, ki vse pokvari, da peč ne more delovati, kakor je tre-ba. Pokličite nas in mi vam drage volje popravimo. Posebno peči na plin se večkrat zamašijo, kar je zelo nezdravo. Več-krat kdo tudi zboli radi tega, ker uhajajo iz nepravice peči strupeni plini. Kadar čutite, da peč ne dela prav, morate po-klicati zdravnika za peč. Pri nas tudi peči lahko zamenjate, na premož ali za plin.

Preproge.

Hišnim gospodinjam priporočam preproge, katerih ima-mo veliko v zalogi, majhne in velike, za cele sobe, tudi siam-nate in linoleum. Vse te stvari imamo vedno v zalogi v ve-čji meri, da lahko vsem postrežemo, kar si kdo zbere.

Da imamo posode in orodja dovolj, vam je znano, le to-liko priponimo, da imamo vedno v veliki izbiri bolje in ce-neje blago, ker vse take stvari dobivamo naravnost iz tovaren.

Dobra za'oga pohištva.

Fantom in dekletam, ki se nameravajo poročiti, priporo-čam, da si ogledajo našo dobro zalogo pohištva. Na izber imamo lepih in dobrih postelj po nizkih cenah, omare, mize, sploh vse, kar potrebujete za gospodinjstvo. Predno greste drugam, ogledajte se pri meni in prepričali se bodede z zadovo-ljnostjo, da ste prišli na pravi prostor.

Ne pozabite me poklicati za kočije in krste, poroke in enake prilike. Imamo vedno dovolj voz in konj na razpolo-go, da lahko vsem ustrezemo.

Opozoriti vas moramo tudi na novi avtomobil, limousine, ki se lahko rabi za poroke, krste in druge prilike. Avtomobil je primeren za vsako vreme, toplo ali mrzlo, V njem se lahko pelje šest ljudi.

Pogrebni zavod.

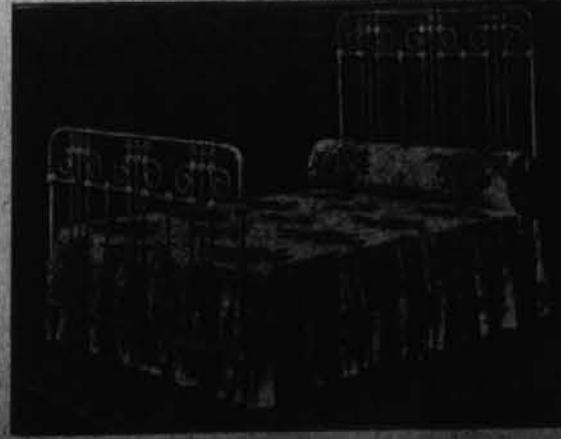
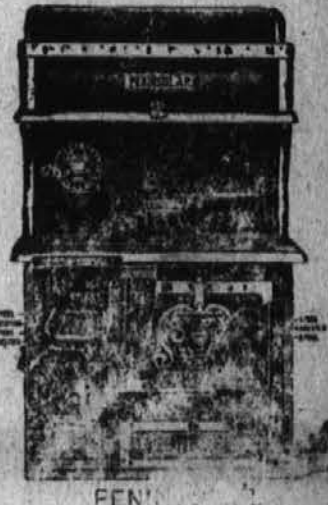
Pogrebni zavod je popolnoma moderno urejen. Imam veliko zalogo krasnih rakev, male in velike in vso drugo opravilo, ki spada k temu. Imam dovolj delavcev, ki so izvež-bani v tem poslu, dovolj vozov in tri avtomobile in druge priprave, da vsakemu lahko natančno po njegovi želji vedno postrežemo.

Ni potreba, da še nadalje razlagam, ker naše delo se samo hvali in dokazuje, da smo vedno pripravljeni na po-strežbo. Naša volja je, da se vam postreže, kakor je prav. Ako ste siroti, da ne morete vse plačati naenkrat, plačate samo nekaj, drugo prepustite nam, da bodedo skrbeli, da bodedo lahko počasi vse odplačali. Nam so dobro znane raz-mere in stališče vas vseh, in mnogokrat vam bom pri naj-boljši postrežbi prihranil denar. Kdor se čuti le malo nezado-voljnega, naj se takoj javi pri meni, kajti raje jaz trpim škodo kakor da bi imel mržnjo pred ljudmi.

Se vam vsem toplo priporočam za nadaljno postrežbo n trgovino. Pokličite na telefon. Odprto noč in dan.

Bell East
1881

Sedaj je čas, in sicer pravi čas.

Sedaj, ko pridejo velikonočni prazniki, se zopet zberejo prijatelji in znanci iz vseh krajev mesta in se pogovarjajo o vsakdanjih razmerah, o delu, o stari domovini, o rodbinskih razmerah, in dr. Prišli bodo znanci in prijatelji iz manjših naselbin, da se pomenijo z brati v večjih naselbinah, kako so razmere v stari domovini, kako je v družini, ker v večjih mestih ljudje več vedo.

Pri teh pogovorih, ki nastanejo ob takih obiskih je najlepša prilika, da se ljudje pogovorijo tudi o čem, kar je splošne koristi za narod. Ni treba pogovarjati se samo o navadnih slučajih v življenju, koliko je ta ali drugi spil tekom tedna, meseca ali leta. Ni treba samo kazati eden drugega mu piruete, kdo ima večje potice, kdo ima boljše sünko. Takli sestanki, kot se vsrjšijo ob praznikih, so najlepša prilika za občekoristne pogovore, ker je več ljudi skupaj, ki se pozneje zopet razidejo in lahko doma svojim pripovedujejo, kaj so dobrega in koristnega drugje slišali.

Po našem mnenju ne bi prav nič škodovalo, če bi se med prijatelji in znanci, ki se snidejo ob praznikih, vršili sledeči pogovori:

"Ti, prijatelj, ali si pri Jednoti, ali si pri društvu? Če si, nikar ne zapusti Jednote, nikar ne pusti društva, ker nikdar ne veš, kje te čaka nesreča. Če pa nisi, nikar ne odlašaj, ker leta bežijo, čas teče v večnost, danes si toliko star, čez eno leto si starejši, in prišel bo tudi čas, ko ne boš mogel več nikamor pristopiti, ko se ne boš mogel več zavarovati za starost in bolezen. Kaj potem? Mnogo jih bo, ki ne bodoje takoj razumeli, kaj jim hočete povedati, ki nikakor ne morejo razumeti, zakaj so društva koristna in zakaj so Jednote potrebne. Če jim pa naproji, tolmačite, če jim s prijaznimi in lepimi besedami dopoveste, kaj je društvo, kaj je Jednota, tedaj vam bodo gotovo z veseljem pritrili, da je prav, kar govorite, in storili bodojo tako kakor jim nasvetujete. To bo vam v čast in zahvalo, a vašemu prijatelju v korist in dobro delo.

Največ ljudi, ki niso pri nobenem društvu in pri nobeni Jednoti, najdemo pri onih rojakih, ki niso naročeni na noben list. Ki nikdar ničesar ne berejo. Saj ni mogoče, da bi bil rojak v Združenih državah, ki je naroden na list, pa ne bi bil pri društvu. In kdor dobro opazuje naše narodne razmere, bo kmalu prišel tudi do sledečega zaključka: Preštel bo število članov naših slovenskih Jednot in društev, potem pa bo preštel število naročnikov našega slovenskega časopisa v Ameriki. Vsakdo mora pronašati, da ste obe številki jednaki, in končno bo tudi to dognal, da kdor je pri več Jednotah in društvih, je tudi naročen na več časopisov in listov. Izobraženost osebe se šteje po njegovih ljubezni do učenja in čitanja.

Glede vstopa v društva in Jednote naj vam navedemo še en slučaj: Prišel je v Ameriko rojak, da si kaj priušti in se potem z malo svoto denarja vrne domov. Delal je tukaj kakor vol, in prihranil si je kolikor je le mogel. Bil je dosti pameten in previden, toda misel, da čimprej več zasluži in se vrne domov, mu ni dala spati in ta misel mu je tudi zmešala račune. Misli je tudi o društvih. Rekel je: Če ostanem, tukaj tri leta moram plačati v društvo ta čas 75 dolarjev, in to zneske 375 kron. V starem kra-

ju si za ta denar že lahko dve dobri kravi kupim, pa še nekaj mi bo ostalo. Mlad sem in zdrav, in Bog bo dal, da se mi kaj hudega ne pripeti. In zanašajoč se na svoje zdravje in mladost, ni hotel pristopiti v društvo, ne v Jednoto. Toda ravno v Ameriki pobije največ mladih in zdravih ljudi, ker ti ljudje opravljajo najbolj nevarna dela, posebno oni, ki želijo opravljati taka dela, da se čimprej vrnejo domov in čimveč zaslužijo.

In odšel je ta rojak nekega jutra v tovarno in zvečer so ga mrtvega prinesli domov. Ubilo ga je v tovarni. Kar je zaslužil, sicer ni bilo bogšiga, če kaj je vse postal domov. Tukaj so pa morali prijatelji hoditi od hiše do hiše, da so borge toliko nabrali, da se je nesrečnega rojaka lahko pokopalo. V stari domovini je pa ostala sama uboga udova s štirimi otroci, eno, dve, tri, štiri in šest let starimi. Kaj so imeli oni sedaj od takega očeta. Ubil je bil, dobilo nič po njem, udovi prodajo zemljo, in reča je zgubljena za celo koruno s kom plačati dolgove življenja. Otroci postanejo hlapeci in večni sužnji drugih. In moč je vedno pravil, da mu bo Bog pomagati, da ga ne zadene nobena nesreča, da pride kmalu zdrav in vesel domov.

In prijatelji ubitega rojaka dobijo iz stare domovine pismo, v katerem piše udova: "Slišala sem, da dobi vsak človek, katerega v Ameriki ubije ali ki tam umrje, da dobi pet tisoč kron. Prosim vas za božjo voljo, da meni ta denar pošljete, ker sicer umrjem od lakote in revščine.

In kaj dobi udova za odgovor: Da, res je, da dobi vsak v Ameriki 5000 kron če umrje ali če se ponesreči, toda samo vsaki isti, ki je bil zavarovan pri Jednoti. Vas moč ni bil pri nobenem društvu, torej tudi nobeno društvo ne more plačati nikake svote radi smrti vašega moža.

In mislila si bo udova: Kakšen Slovenec je bil naš oče, ko se ni brigal za svoje življenje, ko se ni zavaroval, in je sedaj po nesreči nas pustil v taki revščini? Ta rojak je mislil po svoje, računal je po svoje, a se je zaračunal in sedaj je kriv, da trpi žena in četrto otrok. Vidite, dragi rojaki, takih ljudi je mnogo, toda še več je takih, ki radi nemarnosti in

lenobe nečejo pristopiti k društvu, ki raje žrtvujejo zadnji cent za drugo stvar kot za društvo: Vselej je dobro, kadar daste svojem rojaku dober nasvet, a sedaj ob praznikih se vam nudi najlepša prilika. In kadar sprevidi rojak, kolike koristi vleče od društva, tedaj bo gotovo pristopil, tedaj bo gotovo žrtvoval iste cente, ki so potrebni za pristop v Jednoto.

In če bodede svojim prijateljem in znancom ob veliki noči svetovali in želeli, da pristopijo v društva, tedaj jim bodede dali najlepši nasvet, najlepše piruete, ki so najdragocenejši.

Kakšno prihodnost ima delavstvo?

Kaj se učimo iz delavskih štrajkov, in kakšnega pomena so za današnji svet in položaj?

Profesor Orth, ki je spisal že več gospodarskih in delavskih knjig, se je pravkar povrnil iz svojega potovanja po Evropi, kjer je proučeval razne delavske razmere, življenje delavca in njegov položaj. Izjavil se je tudi o najnovejšem štrajku angleških premogarjev, in izjavil se je tako, da je s svojim spisom vzbudil občno senzacijo in zanimanje, zato je potreba, da tudi mi nekaj o tej stvari spregovorimo.

Profesor Orth vidi v sedanjih štrajku angleških premogarjev veliko delo delavskega angleške stranke, ki se je probudila do zavesti, da nekaj velja v državi, in da se mora ta stranka upoštevati. Zajedno nas pa štrajk angleških premogarjev uči, da mora danes vsaka vlada računati z delavci, če ne bodejo pa delavci z vlado kmalu obračunali. Delavska struja sili danes vedno bolj na površje in hoče biti priznana, o vlade kakor tudi od posameznikov. Delavec tvori danes tako svetovno silo, kakor nobena vojaška vlada. Na Angliškem je profesor Orth govoril z več delavskimi vodji, in ti so mu že v poletju pripovedovali, da se bo prihodnje spomlad nekaj posebnega zgodilo na Angliškem. In res so prišli velikanski štrajki nad Anglijo. In do takih štrajkov mora priiti, ker narod se ob teh prilikah zamisli v svoj položaj v svojo

bodočnost in začne resno premišlevati, kako in kaj bo.

Kar je pa najbolj zanimivo pri tem, je dejstvo, da so delavci vseh strok začeli spoznavati, da posamezno ne bodejo ničesar dosegli, pač pa je treba vsem skupaj skupno nastopiti proti onim, na katerih so bili do danes odvisni. Kaj pomena delavcem štrajke v enem kraju, če je pa v drugem kraju dovolj delavcev, ki opravljajo isto delo, dokler drugi štrajkajo? Taki delavski štrajki so vsi zgubljeni. Kadar hoče delavec nastopiti in se pokazati svetu, da je sila, da je moč, s katero se mora računati, tedaj mu je treba solidarno nastopiti. Če imamo v Ameriki en milijon mizarjev, pa jih bo zaštrajkalo 100.000, kaj se to pozna? Ni. Stotisoč drugih mizarjev, izučeni ali neizučeni, bodejo kompanije najele, pa bo štrajk zlomljen. Škoda denarja, ki ga delavci zgubijo pri štrajku. Če bi pa zaštrajkalo ves milijon mizarjev, tedaj bi pa bil položaj drugačen, in kompanije bi bile prisiljene se udati vsem zahtevam delavcev. Tako je pri eni stroki, tako je pri vseh strokah. Treba je bratske delavske zavednosti, da en delavec ne zapusti drugega, in prepričan je lahko vsakdo, da bo postal delavec sila, brez katere se svet ne bo mogel vladati. In taka delavska zavest se kaže po celi Evropi, ne samo na Angliškem. Delavski vodje ene države so zvezani z čodji v drugih državah in kadaf čutijo delavci ugodno priliko, tedaj nastopijo v raznih državah skratki. Najprvo se je začel štrajk v Angliji, kmalu potem na Nemškem, potem v Belgiji, štrajk grozi na Španskem.

In ta delavska zavest postaja vsak dan bolj močna in vedno bolj upljivna. Pogledite, koliko bi delavci lahko dosegli. Kadar bi se govorilo o vojski v Maroku, in bi se delavci zjedini, pa bi rekli, vojske ne bo, in vojske v resnici ne bi bilo. In resnica je to! Kadar se silna delavska vojska izjavi, da prave vojske, bratskega klanja ne more biti, tedaj vojska v resnici biti ne more. Kje pa naj vlada vzame vojske, če jih delavci ne bodejo dali? Seveda, eden, sto, tisoč delavcev ne more nič napraviti, ker jih vlada pokolje in postrelja, če se ne pokorijo, toda en milijon, deset milijonov delavcev pa že nekaj opravi, in nobene vlade ni na svetu, ki bi mogla pokolati delavsko vojsko.

Mi moramo priiti do tega, da bo delavstvo dobilo velik upljiv na vse vladne posle. Saj je vendar narod večinoma iz delavca, zakaj bi torej ne imel pravice, da bi tudi vlado vodil. V Avstriji na primer, imate same grofe, barone, viteze in drugo živino za ministre in za višje službe. Nobenega delavca ne dobite nikjer pri važnih mestih, kjer se gre za blagor delavca. In tako je tudi v vseh drugih krajih. Delavec je povsod zadnji, kadar je njemu treba dati kruha, kadar se ga pa potrebuje, tedaj ga postavijo v prvo vrsto, da opravlja službo za druge. Kaj čuda, da delavec že prej ni prišel k pameti in se otresel jarma, ki ga teži stoletja. V Avstriji na primer ima cesar toliko letne plače, kakor 30.000 delavskih družin, skupaj. Zakaj to. Ali mogoče cesar bolj zasluži v vsak dan dobro hrano, dobro posteljo in dober počitek kot delavec, ki se ves dan trudi z vsemi svojimi žulji, ki prestoji toliko trpljenja? Nikakor ne. Delavec zasluži ravno toliko kot vsak drugi.

Evolucija ali povzdig delavca prihaja tudi v Ameriko. Narod naj bo vrhovni svoj vladar, in nihče naj mu ne prepisuje postav, če jih narod sam ne želi. In narod obstoji iz velikanske večine delavcev. Toda ori nas ne bodedo imeli revolucije, ker tukaj vlada narod, in kjer vlada narod, bo imel take postav, kot si jih bo želel. Postava je želja naroda, in nobenih postav ne more biti, ki bi bile proti želji naroda.

Mrtve deklic, smrt, pravica, postava!

Neki mož na Washington Square v New Yorku pogleda visoko, gori proti nekemu nebotalniku in zapazi droban ter prozoren dim, ki se vleče iz okna v desetem nadstropju velike hiše. Naenkrat pa plane divji ogenj iz treh oken poslopja. Druga okna v desetem nadstropju se odpro. Mož, ki gleda proti temu nadstropju, prebledi, ko vidi koliko dekličjih rok se steza iz oken. Ujeti so, umirajo v ognju, v ognjeni pasti so! kriči mož.

Ves vrhni del velikanske hiše je objel od ognja, pri okna stoje mlade deklice, vijajo roke, si pulijo lase, kričijo in bla-

zne od grozne smrti, ki jim stoji za petami ter jih prijemlje z mrzlo roko v gorečem ognju, da jih potegne za seboj v brezkončno brezno. Glej, tam deklica steguje roke in moli k Bogu, da ji pomaga, stopi k oknu, divje vijaje roke, globoko vzdihla, glas ji umirja, in — druga deklica pride bližje okna, prežene prvo od nje, ebe se začnete prerivati na življenje in smrt — končno, tal zmanjka pod obema — zmajete se, in obe padete s silnim ropotom na trdi in mrzli kamen na cesti!

Mož obrne svoj pogled drugam — bilo je pregrozno. Ognjegasci prihajajo. Ambulance se bližajo. In predno mine petnajst minut, odkar je nastal ogenj, že leži na cesti 147 dekličjih trupel, grozno razbitih, da se jih ne more več poznati. Bil je prizor kot tedaj, ko pada redka, toda debela toča, tako so padale mlade deklice iz desetega nadstropja, v visocini 150 čevljev na kamenita tla. Možgani so se razsuli deklicam, deli telesa so se ločili, in nekatere so še gorele, ko so drvele v brezno. Za njimi stoji smrt v podobi gorečih plamenov, pod njimi, na trdih tleh je smrt, ki jih čaka, da jih prevzame v svojo oblast!

Vi, naši naročniki, ste brali to grozovito zgodbo, ki se je pripetila 25. marca, 1911. Gotovo se bodede spominjali, kako je pretreslo vaše živce, ko ste brali natančne dogodke o tej grozni katastrofi. Večina žrtv so bile deklice, lepe, spodobne in delavske deklice, kakor naše sestre, naše hčere, naše ljubice. Vemo, kaka groza je prevzela srca družin, ki so zgubile tekom petnajstih minut 147 svojih otrok. Kako vičute, dragi čitatelji, kadar zgrabite osebo, ki vam je bila draga pri srcu, katero ste ljubili iz vse svoje duše? Milijone Amerikancev, je pomilovalo nesrečne žrtve ter njih družine, sorodnike in znance.

Kompanija, pri kateri so se te deklice ponesrečile, se je imenovala Triangle, Waist Co. Newyorské državne oblasti, takoj po požaru začele preiskovati, kako je bilo, mogoče, da je 147 deklic zgorelo v desetem nadstropju hiše, ki bila zaznamovana kot popolnoma varna pred ognjem, kakor da niso mogle deklice najti nobenega izhoda pred ognjem, kakor skozi okno? Več mesecev se je pred sodnijami pregovarjalo in dokazovalo, dokler niso končno pronašli, da se bile delavke zaklenjene v svojih delavnicah, torej v slučaju

ognja niso mogle ven. Tudi je uprava kompanije prezrla vse predpise, ki jih zapoveduje postava. In edino opravičilo, ki so ga lastniki kompanije prinesli na dan, je bilo, da varnostne naredbe veljajo mnogomedenarja, in da so deklice morale zapirati v njih delavnice, ker so se kompanisti bali, da ne bi bile delavke motene pri njih delu in da ne bi "kradle" blago kompanistom.

Izak Harris in Maks Blanck, lastnika kompanije sta bila končno od sodišča obtožena in tožena na umor druge vrste. Kakšni porotniki so bili pri tej obsodbi? Sami tovarnarji in posestniki. Ti ljudje niso videli 5 čevljev visokega kupa razbitih delavk, možganov, rok in nog, niso videli krvi, ki je tekla v potokih po cesti tam, kjer so delavke padale na kamen iz desetega nadstropja. Vsega tega ti slavni porotniki niso videli, ker kapitalist neredi delavsko kri. Tudi niso videli one delavke, ki je pri oknu molila, predno se je vrhila plamenov na tla, stopetdeset čevljev globoko.

Obravnava se je vršila kot vsaka druga. Odvetniki so se s frazami podajali, sodnik je poslušal, in konec obravnave je bil, da sta bila lastnika kompanije, po katere krivdi je bilo ubitih, na mrzlem kamnu 147 deklic, oproščena. Izak in Maks, oba sta po mnenju porotnikov popolnoma nedolžna. Državnemu pravniku se to seveda ni zdelo prav, ker je bil prepričan, da nekdo mora biti kaznovan za to človeško klanje v ognju in v zraku. Zahteval je novo obravnavo, in nova sodba se je v resnici pričela. Pa, dragi čitatelj, ali veš, kaj se je zgodilo? Preje bi pričeval, da te strela zadene iz jasnega neba, kot tako obsodbo.

Izbrani so bili novi porotniki, nov sodnik in novi zagovorniki. Toda sodnik Seabury je že pri prvem zasledanju naznanil, da on nikakor neče soditi o Izaku in Maksu, ker neče postavljati njih življenja v nevarnost!!! Obtožbo proti kompanistom so ustavili, in nihče več se ne more pritožiti o Izaku in Maksu.

Take so naše sodnije. Kričubitih, razbitih in zgorelih 147 deklic nima odmeva v sodnijskih dvoranah. Lastniki tovarne, katerim se je dokazalo veliko brezbrzičnost pri upravi, sta prosta, lahko gresta kamor hočeta. Vprašanje je le, če ne bodejo strašili duhovi ubogih delavk, ki so kričale po zraku padale v brezno in naše smrt na trdem kamnu!

Vesele velikonočne praznike in dobro kaplico za razvedrilo želi vsem svojim prijateljem in društvenim bratom

MIHAEL SETNIKAR,

6131 ST. CLAIR AVE.

Slovenska gostilna, društvene dvorane, dvorana za zborovanje, veselice, predstave, krste in poroke. Se priporoča vsem rojakom.

Samo \$2.00 za celo leto, in dobite "Clev. Ameriko" v hišo vsak teden dvakrat.

Pri nas plačate račune za pla. Prihod pot in odstopite.

Vertikalni Vatroslav in midva.

V naši turistiki se preveč enostransko goji vertikalna smer! Kakor da po planem ni vsaj toliko zanimivosti in dosti boljše gostilne nego v počinah dva tisoč in še nekaj metrov nad morsk gladino!

In svoj red ima človek v dolini, kakor ga je viden in mu gre kot naprednemu državljanu!

Na planinah pa? Od prav zanesljive strani vem na primer, da je bila lanske poletje steza z Rinke na Okrešelj prav nevarno ledena, vendar pa ni enkrat ne potresana niti s peskom, niti s pepelom navzlic cestnemu policijskemu redu! Za take razmere se morejo navduševati po mojem mnenju zgolj ljudje anarhističnih nagnov!

Saj tudi pot po planem zahteva telesnih vrlin!

Tisti, ki bi radi moje stališče napram vertikalni turistiki zlobno razlagali iz moje telesne konstitucije in jim je gotovo zopet napoti moj trehuh, — tisti naj le vprašajo Vatroslava, to diko vseh vertikalnih turistov, kako ga je izdelala lanske leto plana dolenska stran, kamor sva ga seboj vzela Janko in jaz.

Dva dni je bil polan, tako resno bolan, da ni šel v pisarno; še v gostino ga ni bilo. Navzlic temu, da smo pravzaprav malo hodili; prvi dan samo iz Trebnega v Mirno!

Za vodnika je bil Janko, ki je že hodil po teh krajih in je poznal tukajšnje rodove, njih govorice in običaje.

V Mirni je bila ob našem prihodu baš povodenj, ki je pa še toliko časa trajala, dokler se je kopal v potoku enakega imena gospod Cmok, v čigar hiši smo prenočevali. Ta gospod smo pač nekoliko preobitni za ozkostružni potok in bo res treba regulirati enega izmed njiju.

Sprejeti in postreženi smo bili v gostilni prav dobro, le pogovarjal se nas je skrajno zgolj nemški; ko smo pa po Jankovem nasvetu sneli kravate in v ovratnike, si zavilih rokave in si potegnili klobuče čez čelo, smo kmalu deležni postali mile domače besede.

Dame utegne zanimati, da je bilo natakarije ime Johanka. Po večerji smo malo pili in potem pričeli peti. Namreč jaz in Janko, kajti Vatroslav je šel že koj po petem litru spat — kar pod mizo; menda se je bil potresa, ki ga pa ni bilo.

Pela sva pa take, kakršnih v teh krajih dosihdob še niso bili slišali; tako sta nama vsaj pod svojo službeno prisego požardila nočna čuvaja s sulicama, ki sta naju prišla gledat po polmoči, po eni in po dveh, kadar ju je služba privedla mimo naše gostilne. Ali je bil morebiti to samo en nočni čuvaj?

"Pa mi jo žingamo,
Pa mi jo žagamo,
Jaz pa le počas
Jo režem in kosim, kosim."

Sva zapela, in tisto notranjsko:

"Jest sem jo pa vidu,
Vidu, vidu, vidu,
Muho, muho, muho,
Plige one bavih."

Nočnina čuvajema — ali je bil samo eden? — sta pesmič zelo ugajali in dodala sva še ono:

"Megajekra —, megajekra —,
—, megajekra —, men'ga je
Kranjica daala. —"

Slednja pesem je prav lepa in ima 75 kitic, pa sva jih le kakih 40 prepela.

Kajti privabil se je po stopnjah doli tisti Cmok, ki ga zaradi obstrukcije v deželnem zboru dosedaj niso mogli regulirati, in izjavil, da bo poiskal zandarje, če ne bo miru. Dobro!

Janko je rezervni častnik pri konjih in si je pač že sam poiskal zadoščenja. Jaz pa izjavljam na tem mestu sledeče: Osebnik takt mi predvsem kazni, da bi sam ocenjeval namena petje; omenjam le, da sva z Jankom že v lepših krajih pe-

Otročje delo.

Danes živimo v dobi dela. Vedno bolj se razširja naziranje, da človek, ki ne dela, ni človek popolne vrednosti. Ves svet se danes peča z delavskim vprašanjem, in seveda pri tem se ne sme zanemariti vprašanje, ki se tiče otroškega dela.

Otroci se vzgajajo v maršicem, kar vzgoje še potrebuje ne. Tudi delo ne potrebuje vzgoje. Lenih otrok sploh ni. Le, ni otrok je ali bolan, ali pa se mu usiljuje tako delo, ki ne odgovarja otrokovi osebnosti. Ako se sili otrok, čegar duša hrepeni po duševnem delu, k navadnim domačim opravilom ali k igranju na glasovir, ali narobe, ako se sili otroka, ki je že po svoji krepki vnanosti rojen za delo, a duševno ne posebno razvit, in se da takemu otroku reševati težke računski naloge, se v obeh slučajih mlada kri upre in sicer z lenobo ne iz lenobe. Temu pa ni kriv otrok sam, pač pa kratkovidna vzgoja, ki meni da se da iz vsakega vse narediti. Otroci so po naravi več ali manj oblagodarjeni z duševnimi ali telesnimi darovi, in največkrat pokaže že v rani mladosti, kaj otroka veseli. Vselej do iste stvari, če je dobra in poštena, se mora pri otroku gojiti. Očetov ponos, materine želje sicer mnogokrat kaj drugega hočejo, toda otrok se mora v tem oziru kolikor mogoče pustiti prostu pot.

K delu mora priti otrok le po delu, on mora videti delati. Otroci se vtakne že sam od sebe, po nekem notranjem nagonu, v vsako delo, ki se prikaže na njegovem obzorju, in katero mu sploh dopušča se umešavati. Otroci mora sam videti delati. V novejšem času pa to povsod ni mogoče. Iz ceste je rokodelstvo skoro popolnoma zginilo. Delo se danes skriva za zaprtimi vratmi tovaren in velikih podjetij, v katerih je redkokdaj zaide otročji pogled. Tako zgineva delo izpred otročjih oči. Le najbolj priročno delo je še ostalo, pri katerem se dela z rokami, nekako mehanično, pri katerem se ne da mnogo naučiti. Na tisoče in tisoče je otrok ki nima pojava o delu svojega očeta, o trdih žuljih, s katerimi pristižijo njih vzgojitelji potrebne dolžarje za vsakdanje življenje. Pri tem se človeku usiljuje vprašanje, ali bo tudi novemu rodu delo vsebina in uteha življenja.

Kar je vzgojitelj, kar otrok na nje mvidi, te trajne vzgojne moči, vse drugo kakor poduk o delu, navodila, nasveti in ukazi, to zgine mnogokrat brez trajnega utisa. Stariši, učitelji, vzgojitelji se morajo zavedati, da napredek, ki ga dosežejo, ni trajne vrednosti, ako se ga ni vdeležila in v njega zaglobila mladina. Zato moramo z istimi, ki ne bodo za nami le to delali, kar smo mi, kateri bodejo mogli doseči še kaj več in kaj višjega, ne le deliti čas počitka, vpeljati jih moramo v naš delokrog, v naše področje, kadar moremo. Vsakemu mladencu se neizbrisljivo vtisne v spomin dan, ko je privrkat v življenju rešil kako večje delo, ali pa se vsaj smel udeležiti odgovornosti za večje delo.

Naši otroci morajo polagoma, brez truda delati z nami, ker le to ustvarja veselje do dela. Vzgoja k delu ni drugega kakor delati z mladino in ne za mladino. Delo za mladino zamore pomnožiti le naše imetje, a delo z mladino ustvarja novo moč.

Pod besedo delo, kakor smo zgoraj omenili, razumemo duševno in telesno delo. Ne smemo pa misliti, da se mora otrok že v rani mladosti siliti k delu. Otroku se mora najprvo podeliti temelj prve izobrazbe, da doseže gotovo starost, ko je zrel za trden sklep, potem naj šele prime za ono, kar ga veseli. Zgodi se pa vse na svetu. Otroci, ki kaže lepe talente za nadaljno izobrazbo, pomori vse te talente s pomočjo svojih starišev, ki ne morejo čakati, da njih sin ne bi šel v tovarno, in tam dela kot žival. To je skrajno napačna vz-

goja. Zopet druge pa, kjer otrok kaže večje veselje za fizično delo, pa stariši naravnost sili, da postane njihov otrok "gospod". To je še bolj napačno. Otroku naj se pač vcepi veselje do dela, toda kadar pride do razuma, da si delo zbere, naj ima popolnoma prosto voljo.

Potni listi Združenih držav.

V Združenih državah ima samo državni tajnik pravico izdajati potne liste, če je oseba namenjena v kako drugo državo. Državni tajnik tudi lahko odredi pravico do potnega lista če misli, da je dobro za državo. V inozemstvu izdajajo ameriški konzuli le redko kdaj potne liste ameriškim državljanom, in to le v izjemnih slučajih. Ameriški državljan, ki je v inozemstvu, se mora po najbližjem ameriškem konzulu obrniti na državnega tajnika v Washingtonu. Kdor prebiva na Porto Rico ali Filipinih, se pa mora obrniti na najvišjega uradnika dežele, da dobi potni list.

Potni list velja en dolar, ki se mora plačati v kovancem denarju ali pa s pošto nakaznico. Predno se potni list dobi, mora biti plačan. Pošne nakaznice morajo biti izdane na ime plačilnega uradnika državnega oddelka. Čekovi in drugih plačilnih nakaznic se ne sprejemajo. Vsaka oseba, ki hoče dobiti potni list, mora poslati pismeno zapriženo izjavo na državnega tajnika. Prošnjo mora oseba, ki hoče potni list, sam podpisati in odposlati, ker ni nihče upravičen zahtevati potni list za drugega. Zaprižena izjava mora biti podpisana od javnega uradnika ali notarja in če ima notar pečat, mora biti na prošnji tudi pečat. Če prošile prošnjo samo podpisati, tedaj se morate zraven križati podpisati dve prič. Kadar se prosi za potni list, se mora- ro navesti sledeči podatki: Starost, postava, visokost, čelo, oči, nos, usta, brada, barva las, oblika obraza. Vsi ti podatki pridejo na potni list, da se oseba vedno identificira, kadar je treba. Vse te podatke mora podpisati najmanj ena priča v potrdilo, da je vse res, kar je pisano na izjavi.

Naturaliziran državljan, ki prosi za potni list mora poleg gorej navedenih podatkov priložiti še svoj državljanski papir, ali pa oblastveno priznanje prepis istega. V izjavi mora povedati, kdaj in iz katerega pristanišča je odpotoval proti Združenim državam, kdaj in pred katero sodnijo je postal ameriški državljan. Podpis na državljanskem papirju in na prošnji za potni list mora biti enak.

Neomozna ženska, ki hoče potni list, mora najprvo dokazati, da ni bila še nikdar poročena. Če je pa žena ali udova tukaj rojenega Amerikanca, mora to na izjavi omeniti, in tudi povedati, če je bila v inozemstvu ali v Ameriki rojena. Če je pa žena ali udova katerega naturaliziranega državljanca, tedaj mora tej izjavi tudi priložiti državljanski papir svojega moža, mora dokazati, da je žena ali udova moža, katerega last je državljanski papir.

Če hoče sin ali hči naturaliziranega državljanca prositi za potni list, tedaj mora ravno tako predložiti državljanske papirje svojega očeta, povedati starost, stanovanje in drugo, kar stoji na vprašalni polji.

Potni list je veljaven samo za dve leti potem ko je izdan. Ko minejo dve leti, si mora vsaka oseba preskrbeti nov potni list. Naturaliziran državljan, ki hoče nov potni list, naj pošlje mesto državljanskih papirjev stari potni list na državnega tajnika, kar zaostuje.

Kadar potuje državljan Združenih držav v inozemstvo z otroci, z ženo in služabniki, tedaj zaostuje en potni list za vse. Toda na potnem listu mora biti omenjena starost vseh oseb. Vsi služabniki morajo tudi priložiti zvestobo Združenim državam. Potni list udove je

tudi veljaven za vse njene otroke.

Na potnem listu se ne piše nikakih naslovov dotične osebe, kakor samo ime dotičnega državljanca. Kdor hoče imeti potni list, mora nasloviti svojo prošnjo na Department of State, Bureau of Citizenship, Washington, D. C. Zajedno podati natančni naslov prošilca.

William H. Taft,
predsednik Zjed. držav.
Bela hiša, 28. maja, 1909.

NOVA DOBA.

Že se bliska za go ami. Vstaja nova, zlata doba. Stari, starke, kaj bo z vami? Dobro, da ste blizu groba.

V dobi tej ne bo pijancev, več ognike, zdravja, novcev in nebroj povsotnih znancev, skitancev in pustolovcev.

Sčasoma vvedo se v družbo naši predniki šimpansi. Jezik bo opravljal službo v volapuku, esperansi.

Boj jezikovni se sklene, želje minejo po domu. Domovina — ubi bene, vera — ktera vseh bo komu.

Ceste prašne in železne pred vozovi mir dobodo: kakor lastovke nepezne bomo letali čez vodo.

Ves denar se med zemljane razdeli v enake vsote, če enakost vsaj ostane od nedelje do sobote.

Vpraša li nas kdo po bogu, vsakdo brž pokaže nase. Na vesoljnem zemskem krogu velika svoboda vzrase.

Blisk za bliskom se ponavlja. Kaj nam pravi slutnja in duši? Ali k višri se pripravlja, ali se pripravlja h suši.

RAZNOTEROSTI.

Ladje nepotopljive. Ameriški inženir Witherspoon je predložil kapitanu ameriške vojne ladje "North Carolina", Marchu, načrt, po katerem se more vsaka ladja — zlasti pa vojna — napraviti nepotopljiva. Na isti ladji se je napravilo več polkusov, ki so se vsi izvršno obnesli. Gre se pa za to, da se voda, ki je vsled kake poškodbe vdrla v notranjost ladje, potom stisnjene zraka požene zopet venkaj in poškodba od znotraj popravi. Da bi stisnjeni zrak ladje ne razgnal, se tudi med stene oziroma vse sosedne prostore spusti stisnjeni zrak, in sicer tako, da se teža stisnjene zraka tembolj zmanjšuje, čim oddaljenejši so prostori. Ker se itak na vsaki vojni ladji nahaja naprava za stisnjeni zrak, s katerim se iz ladje odpravljajo strupeni in eksplozivni plini, bi ne bilo treba drugega, nego s to napravo potom vrvi vezavati vse sosedne prostore na ladji. Stroški bi znašali le 1600 mark za ladjo, kar seveda ni v nikaki primeri s koristjo in varnostjo, ki jo iznajdba nudi.

Normalna ura kot detektiv. Berolinski tehnik Shorowitz je napravil imenitno iznajdbo: Izvršil je kinematografski aparat za sprejemanje slik, ki se vstavi v ogrado javnih normalnih ur in lahko uredi tako, da ali nepretrgano teče ali pa se ga vsak hip lahko spravi v tek potom brezžične telegrafije. Ta naprava bo izvršno služila policiji, ki bo lahko dobila popolne slike demonstracij in pri zasledovanju katerega zločinca natančno dognala, dali se je pojavil na cesti, od katere smeri je prišel in kam se je obrnil. Natančno bo zaznamovan tudi čas. Take detektivske ure se namestijo v velikih mestih, zlasti po kolodvorih in drugih primernih krajih mesta.

Čez en milijon pozabil. — Varšava, 23. febr. Med predmeti, ki so jih potniki pozabili na tiskajšnjem kolodvoru, se nahajajo tudi kovčeg, v katerem je vrednostnih papirjev za 1.144.000 kron in en potni list. Policija meni, da so kovčeg pozabili roparji, ki se ga zdaj ne upajo reklamirati, da bi jih ne prijeli.

Za župana v Pragi je zopet izvoljen dr. Groš.

Kolera na Ogrskem? Minoli teden je na znakih kolere nadomada umrl posestnik And. Palasti v Csongradu. Oblasti so takoj uvedle obširne varnostne odredbe.

Najdražjo pipo na svetu ima perzijski sah. Pipo je pokrita z dragoceni kamni in je vredna 200.000 kron. Poseben uradnik, ki nosi naslov "čuvaja kraljevske pipe", čuva in straži to pipo.

Naročnina \$2.00 na leto.

Slovenske trgovine.

Sledeče trgovine priporočamo rojakom:

SALOONI:
FRANK JENSKOVIC.
5393 St. Clair ave.
JOS KOZELY.
4734 Hamilton ave.
MIKE SETNIKAR.
6131 St. Clair ave.
JOHN KROMAR.
998 E. 63rd St.
LOV. PETKOVSEK.
965 Addison Rd.
ANTON ZAKRAJSEK.
991 E. 64th St.
FRANK STERNISHA.
6400 St. Clair ave.
KALAN & KOGAJ.
6006 St. Clair ave.
JOHN BLATNIK.
6304 St. Clair ave.
JOHN ZALAR.
6120 St. Clair ave.
FRANCES LAUSCHE.
6121 St. Clair ave.
JOS GRILC.
1029 E. 61st St.
JOE NOSSE.
1226 E. 55th St.
JAKOB LAUSHE.
6101 St. Clair ave.
ANTON KUHELJ.
3822 St. Clair ave.
AUGUST BUDAN.
1423 E. 39th St.
FRANK JURCA.
1287 E. 55th St.
SLOVENSKA GOSTILNA.
3855 St. Clair ave.
JOHN GRDINA.
6025 St. Clair, ave.
JOS. ZALOKAR.
899 Addison Rd. N. E.
JOSIP BIZJAK.
6026 St. Clair ave.
MATH. HRASTAR.
5920 St. Clair ave.
JOHN MAJZELJ.
6128 Glas ave.
ANTON NOVAK.
1056 E. 61st St.
ANTON BRODNIK.
6514 Juniata ave.
JOHN ZUPANC.
1021 E. 62. St.
FILIP EPPICH.
5301 St. Clair ave.
JOHN CIMPERSMAN.
1259 Marquette St.
FRANK PUCELJ.
3209 S. Clair ave.
J. JERMAN.
3840 St. Clair ave.
FR. KMET.
3922 St. Clair ave.
J. KRALL.
951 Addison Road.
JOHN KRAŠEVEC.
1009 E. 62. St.
A. POLONICH.
8100 Union ave.

Vino in žganje na debelo.
THE OHIO BRANDY DISTILLING CO.
6102 St. Clair ave.
JOS. MEDEN.
1063-1065 E. 61st St.

GROCERIE.
PREVEC & PEKOLJ.
1293 E. 55th St.
R. CERKVENIK.
1115 Norwood Road.
KUHAR & JAKME.
3830 St. Clair ave.
MRS. J. SKEBE.
960 E. Collamer St.

ČISTILNICA OBLEK.
FRANK MRVAR.
1336 E. 55 St.

Slovenska izdelovalnica smok.
JOHN BRŠKVAR.
1364 — E. 36 St.

To so sami slovenski trgovci, katere slovenskemu občinstvu v naši naselbini priporočamo. Pa tudi rajši po drugih naselbinah se lahko poslužujejo teh naslovov, in kadar radijo, naj pišejo na enega ali več trgovcev, ki jim bo drago volje postregel. Upamo, da se njih ugani in da se sedaj še niso ogledali. Natančnejša pojasnila dobite v uradni pisni obliki. St. Clair ave. 6119 St. Clair ave.

BRIVNICE.
FRANK ŠKERJANEC.
6124 St. Clair ave.
A. BENS.
3338 St. Clair ave.

MESNICE.
OGRINC & ANZLOVAR.
6124 Glass ave.
FRANK VESEL.
4034 St. Clair ave.

MESNICA IN GROCERIE.
JOS FURLAN.
1604 E. 81 St.

CEVLJARSKE PRODAJALNE:
FRANK SUHADOLNIK.
6107 St. Clair ave.
FRANK BUTALA.
6220 St. Clair ave.

KROJACI.
JOSIP GORNIK.
6113 St. Clair ave.
JOHN GORNIK.
6105 St. Clair ave.
ANDREJ JARC.
6110 St. Clair ave.
BELAJ & MOČNIK.
6205 St. Clair ave.

BANČNI ZAVODI.
FRANK SAKSER Co.,
podružnica. A. Bobek poslovd.
6104 St. Clair ave.

TOBAK IGRACE in CANDY STATIONERY.
GEO. BOSTJAN.
6010 St. Clair ave.
M. ERMAKORA.
6116 St. Clair ave.

ZELEZNINA — POHITVO i. t. d.
ANTON GRDINA.
6127 St. Clair ave.
JOSIP ZELE.
6108 — ro St. Clair ave.

TRGOVINE Z MODNIM BLAGOM.
JERNEJ KNAUS.
6129 St. Clair ave. ...
ANTON LOGAR.
3837 St. Clair ave.
JOHN GRDINA.
6111 St. Clair ave.
FRANK J. TURK.
1361 E. 55th St.
M. MAREŠIČ.
4322 St. Clair ave.

IZDELOVALNICA MBH-KIH PIJAC.
JONH POTOKAR.
4126 St. Clair ave.

KONTRAKTORJI.
SATKOVIĆ BRATA.
1129 NORWOOD Rd.

LEKARNA.
Slovenska lekarna
6036 St. Clair ave.

Slovenska trgovina živilnih slaničkov in klobukov posebna je oprava nevest.
ROSI STANKO.
6303 St. Clair ave.

Trgovina z moške oprave in čevlji
FRANK KENIK.
6301 St. Clair ave.

URAR IN ZLATAR.
ANTON SAMSON.
6200 St. Clair ave.
FRANK CERNE.
6120 St. Clair ave.

Department store
ANTON KAUSEK.
6202 — 6204 St. Clair ave.

Čudna Kitajska.

Kako čudne stvari se godijo v "nebeškem kraljestvu".

Pariski pisatelj Henry Myles pripoveduje v listu "Figaro" silno čudne stvari o Kitajcih. V kitajskih knjigah je vsaj po našem naziranju vse narobe. Kitajsko knjigo moraš odpreti na zadnji strani, kjer je začel tek branja, in brati moraš od spodaj navzgor ter od desne na levo, ravno vse narobe kot pri nas. Kitajci se pozdravljajo ne da bi se odkrili. Kadar imenitni Kitajci sedijo pri pojedini, so vsi pokriti. Pri javnih obredih in svečanostih smejo biti samo moški navzoči; proti koncu pa pridejo umetnice in plesalke: pojedina se začne ob 5. popoldne; ob 9. zvečer pa mora biti že vse končano. Kadar se dve osebi prvič vidite, tedaj se ne smete nikdar vprašati po imenih. Najprej morate vprašati, kje si rojen, kako je tvojim staršem, bratom in sestram. Kadar govorite o smrti svojega bližnjega sorodnika, tedaj se morate smejati, da oni, s katerim govorite, ne čuti prevelike žalosti!

Nihče ne sme o sebi govoriti, če ga ni kdo pozval za to. Če srečate na cesti svojega predpostavljene, ali višjega gospodarja, tedaj se morate tako narediti kot bi ga ne videli ali ne poznali. Če vi naureč gospodarja pozdravite, tedaj zahteva uljudnost, da slednji stopi iz kočije ali iz nosilnice, da vas pozdravi. Da je to jako sitno, mora vsakdo razumeti. Kitajske vizitke so rdeče in en čevlji dolge. Ženske nosijo hlače, moški pa kikkje. Kdor začne zidati hišo, postavi najprej streho, katero podpre s kolmi. Potem se šele postavi zid.

Kitajske kopalne posode so popolnoma okrogle in bolj visoke kot široke. V takih posodah se je jako težko kopati, ker mora človek sključeno sedeti v njej. Vsak kitajski sluga pri boljših ljudeh ima svojega posebnega služabnika, ki opravlja za njega težja dela. Vsak kuhar ima pomagaca. Če hoče kak služabnik svojemu gospodarju kaj ukrasti, tedaj postavi dotični predmet na tako mesto, kjer sicer ne stoji. Potem po skrije dotično stvar in jo ob priliki odnese za vedno. Kitajska pipa drži le toliko tobaka, da je dovolj za en "cug". Zato pa vidite Kitajce, da neprestano bašejo tobak in prizigajo pipe. Lepe kitajske slike se vedno zvržejo okoli palice, kakor ste videli v šolah, da zvijajo zemljevidske karte. Take slike potem ležijo v dragocenih zabojih, in pokažejo se le takrat, kadar dober prijatelj družine obišče stanovanje svojega prijatelja. Kdor naredi kaj posebnega in dobrega za človeštvo, podeli vlada njegovemu staremu očetu plemiški naslov, dasi mogoče njegov oče že zdavneje v grobu leži. Če hoče Kitajec koga zelo psovati, tedaj psuje njegovo prastaro mater. Največja kitajska razžalitev je, če rečete svojemu prijatelju: "Oj ti jajce od krota!"

Kadar gre Kitajec na potovanje in ne more upniku, kateremu je dolžan, dati nobene jamščine, tedaj zastavi svojega prijatelja. Če se dolg na določen dan ne more plačati, in če tudi prijatelj ne more plačati, zapro prijatelja. Glavni dolžnik pa medtem nikakor ni nadlegovan, pač pa ga pustijo, da opravlja svoje posle in nabere toliko denarja, da lahko plača dolg. Beseda kitajskega trgovca velja toliko kot njegov podpis.

RAZNOTEROSTI.

Dva italijanska roparja prijeta v Parizu. — Pariz, 23. febr. Policija je aretirala Italijana Patruccellija in Grugnija. Patruccelli je 15. febr. v Boulogne sur Seine vržal bombo v prodajalno nekega juvelirja in ukradel nato dragocenosti v vrednosti 30.000 frankov. Pri eksploziji se je njegova obleka užgala, vendar je pa pobegnil. Nenemški plosci v Berlinu.

hnilo 4162 otrok, ki so govorili samo nenemški jezik. Od teh je govorilo 3794 slovansko, in sicer 1346 samo poljsko, 2309 poljsko in nemško, 40 rusko in 90 češko, nadalje 148 madžarsko, 66 italijansko, 28 francosko, 59 angleško in 67 druge jezike.

Konflikt med rpestonaslednikovim upravitelstvom in poštanim ravnateljstvom. Praga, 23. febr. "Pravo lidu" poroča, da je prišlo med praškim poštanim ravnateljstvom in upravitelstvom grada Konopišt, ki je last prestolonaslednika, in sicer zaradi plačitve računa 1200 kron za uvedbo telefona na konopiški grad. List obljublja akcijo socialnodemokratskih poslancev v tej zadevi.

Moda je postala praktična, to dokazuje njena najnovejša iznajdba na polju ženskih klobukov. Angleške modne firme so postavile na trg ženske slamnike, napravljene iz najfinejših svilene slame. Barva na obeh straneh slamnika je različna. Slamniki so tako mehki, da se dajo obrniti, vponiti, zavijati, zganiti po mili volji in okusu, tako da si nositeljica za vsako pot lahko napravi poljubno obliko in nosi slamniki na tisti strani, ki harmonira z barvo obleke. Okrasek tvori velika zapon in trak, ki se istotako lahko sname in prede, kakor komu drago. Imenitno učinkuje tudi drugobarvni zavijani kraj. To je torej enkrat nekaj, kar dela čast modici in ne stavi sivih las tistim, ki poravnajo račune za ženske klobuke.

Sleparije ruskih intendantnih uradnikov. — V Petrogradu se je pred nekoliko dnevi pričel velikanski proces proti onim uradnikom, ki so preskrbovali državo z dobavo raznih potrebščin in kupčije posredovali. Na razne državne liferante so tako pritiskali, da jim je moral vsak velikanske vsote dajati. Tako trdi tvrdka Tihel, da je morala izdati za ta podkupovanja v zadnjih dvajsetih letih najmanj 25 milijonov rubljev.

Praznovorni kralj Ferdinand. Na bolgarskem dvoru se mnogo govori o čudnem slučaju, ki ga je povzročil kralj Ferdinand pred svojim odhodom iz Sofije. 13. februarja bi moral podpisati več važnih državnih listin, vendar je pa prošil ministra, da bi počakali s tem en ali dva dni. Ministrski predsednik Gešov je to smatral za dokaz nezaupanja in je hotel demisionirati. Kralj mu je pa nato pojasnil, da noče 13. podpisati nobene listine, ker bi moglo to povzročiti nesrečo. S tem je bila preprečena ministrska kriza.

Prijatelj vdov. V Berlinu je policija prijela nekega sleparja, ki je izvajal posebno od vdov večje vsote denarja, češ da jih bo poročil. Bil je to bivši kovač Albert Fischer. Elegantly oblečen je prihajal na berlinska pokopališča in se približeval damam, ki so zalovale na gomilah svojih umrlih sorodnikov. Kazal je veliko sočutje.

je do teh vdov in je z ganljivimi besedami pripovedoval, da je tudi njemu smrti pred par dnevi ugrabila zvesto sorodnico in da je zljaj popolnoma osamljen. Izguba ljubljene žene ga je zadela tem hujše, ker na deželi veliko kovaško obrt in torej neizogibno potrebuje ženo, ki bi mu pomagala v gospodinjstvu. Kmalu je žalostno vdovo prepričal, da bi skupaj mnogo lažje prenašala bridko izgubo. Prišlo je do stanka v vdovinem stanovanju. In tam je Fischer v svojo žalostno povest previdno vpletel povest o nekem kovaškem stroju, ki je poceni napredal, ki ga pa ne more kupiti, ker nima dovolj denarja. Srečna vdova mu je seveda radevolje pomagala. Toda ta "prijatelj vdov" je tudi kradel. Vendar ga je pa dohitela roka pravice in tako bo v zaporu premišljeval, kako se tolaži vdove.

Grozilno pismo. — Ko se je razširila leta 1849. vest, da bo general Wrangel zasedel Berlin, je pisal staremu generalu nekdo grozilno pismo, v katerem mu zatrjuje, da bodo v istem času, ko bo on jezdil na čelu svoje armade v Berlin, obesili v Stettinu generalovo ženo. Stari junak se ni zmenil za to grožnjo. Ko pa je jezdil general s svojim štabom skozi Brandenburška vrata v Berlin, se je spomnil kljub temu na svojo ženo in na omenjeno grozilno pismo. Nagnil se je k svojem adjutantu in mu šepnil: "Ti, kaj misliš, ali jo res sedaj v Stettinu obešajo?"

Pritožba proti monakovskemu pivu. — Na Ogrskem se uživanje bavarskega piva silno širi. Tako so samo v Budimpešti meseca januarja in februarja spili nič manj kakor 2800 hl bavarskega piva. Proti temu so vložili ogrski pivovarji protest pri vladi.

Ozrim krilom se napoveduje konec šef ene najimenitnejših modnih hiš v Parizu je v nekem intervjuu izjavil, da je ozko krilo bila "zabloda" že samo na sebi, njegov padec pa so pospešila še ekscentrična pretiravanja. Ideal bodočnega ženskega oblačila je grška nagubana halja, s katero se združijo eleganca in dostojanstvo obleke drugega cesarstva. V rabo pridejo mehke, rahlo padajoče tkanine in namesto dosedanjih ostrih (v resnici surovih) črt ženskih oblik nastopi komaj vidno naznačenje istih.

Klobuk in politika. Neka italijanska dama, ki biva v Carigradu, je imela pred par dnevi na glavi jako eleganten klobuk, ki je bil popolnoma podoben klobukom italijanskih bersaglierjev. S tem "patriotičnim" klobukom se je sprehajala po glavnih carigradskih ulicah. Drugega dne je dobila francosko pisano pismo: "Gospodična! Če boste imeli še enkrat ta klobuk na glavi, tedaj se Vam nekaj zgodi. Turški častnik". Dama ni več nosila klobuka. Maščevala se je s tem, da je vrnila klobuk mo-

distinji, ki ga je s pismom vred dala v razlozbo.

Lakota v azijski Rusiji. — V šestnajstih pokrajinah vlada velika lakota. V samarski pokrajini prodajajo konje po 20 kron, krave po 25 kron. V nekaterih pokrajinah razsaja legar in druge nalezljive bolezni.

DESET ZAPOVEDI ZA KADILCE.

Kajenje ni vedno škodljivo. O načinu, kako se mora kaditi, ako se noče škodovati, je priobčil znani zdravnik prof. dr. Maks Breitung v listih za ljudsko higijeno deset zapovedi, ki obvarujejo vsakega kadilca škode, ako se po njih ravna. Glase se: 1. Največja množina, pri kateri ne nastopijo še znaki zastrupljenja, je dnevna poraba 25 gramov tobaka. Ta množina odgovarja številu petih cigaret srednje velikosti. 2. Kvaliteta tobaka ne igra male vloge. Zmota je, misliti, da so domače takozvane lahke vrste tobaka neškodljive. 3. Nikdar se ne sme kaditi na prazen želodec. Kajenje pred zajutrekom na noben način ni priporočljivo in ravno tako slabotno vpliva kajenje pred glavnim obedom. Tudi kajenje poznega zvečer, da se prežene spanec, se mora nujno odsvetovati. 4. Smodko naj se ne drži po nepotrebnem v ustih in se je tudi ne sme pokaditi čisto do skrajnega konca. Nekateri imajo navado, da zvečijo smodko med zobmi. S tem se zgornji del smodke zmoli in se deloma razkroje škodljive substance tobakovega listja. Ako se slina, kar se dostikrat zgodi, požira, nastane na ta način nov vir zastrupljenja. 5. Svetovati je, vreči zadnji del smodke proč. 6. Lokalno draženje jezika, sluznic, ustnic in cele ustne votline je pripisovati le vsled premočenja razkrojenim substancam. 7. Kronični katar v grlu in vedno manjša zmožnost duhanja, na čemur trpe mnogi kadilci, je posledica pogostega stika dima s sluznico v grlu in nosni votlini. 8. Kadilci, ki se vedno poslužujejo očiščenih cevč za smodke, se marsičesa obvarujejo. 9. Prvi znaki zastrupljenja se pokažejo pri srcu nekaj čut tesnobe, ki traja eno ali dve minuti, večsah tudi 10 minut ali časa, in ki zgine samo ob sebi z globokim vdihavanjem zraka. 10. Vsi ti mgljaji pomenjajo za kadilca kot resno svarilo, ako se hoče obvarovati težkih posledic zastrupljenja z nikotinom.

Kadar iščete svojega prijatelja, sorodnika ali znanca, pa ne veste kje je, pridite k nam ali pišite nam, da denemo v list. Ker je "Clevelandska Amerika" razširjena po vseh mestih, se bo prijatelj kmalu dobil. Cena takemu oglasu je \$1.00 za petkrat.

Samo \$2.00 za celo leto, in dobite "Clev. Ameriko" v hišo vsak teden dvakrat.

Veselo Velikonoč želi vsem svojim odjemalcem slovenski krojač in založnik vseh moških potrebščin,

John Gornik,

6105 ST. CLAIR AVE.

PRIPOROČAM se vsem rojakom, da pridejo in si pogledajo mojo zalogo vsakovrstnih letnih oblek ki jih vsled velike zaloge prodajam po najnižji ceni. Izdelujem obleke po meri in po najnovejšem kroju. Priporočam tudi svojo veliko zalogo vsakovrstnih moških potrebščin. Edini založnik vseh sokolskih stvari.

TEL. RRINCETON 2402 W

Čudna slabost.

Nekateri osebe so podvržene napadom čudnih slabosti, katerih vzrok si nikakor ne morejo raztolmačiti. Ta slabost pride naenkrat, brez svara ter naredi ljudje nesposobne za delo, trudne in obupane. Ta slabost je ponajvečkrat posledica nereda prebavilnih organov. Lahko je želodec bolan, jetra ali odvajalni organi, mogoče je slaba kri, slabi živci. Take osebe mnogokrat poskušajo razna zdravila, kakor pilule, dekotke in močne likerje, toda brez vsakega uspeha. Oni potrebujejo ono izvrstno zdravilo, ki deluje na vseh prebavilnih organih.

Očisti celo telo in daj moč celemu telesu, daje bogato kri, regulira sistem.

To zdravilo, katero lahko rabijo vsi člani družine in katere bi morali rabiti v vseh slučajih, ko se ne počutite dobro, je dobro znano.

Trinerjevo Ameriško GRENKO VINO.

To naravno zdravilo je narejeno iz grenkih zelišč in rudečega vina, ima obširno polje delavnosti, ker ima tako veliko zdravilno moč pri nerednosti prebavilnih organov, ki so podlaga zdravja celega telesa. To zdravilo bi morali rabiti pri:

Želodčnih boleznih in odvajalnih organov, zaprtju in njegovim posledicam, ponovnih glavobolih, revmatičnih napadih, nevralgiji in nervoznosti, mnogih ženskih boleznih, koliki in krčih, napetju in bruhanju.

in v vseh takih boleznih, kjer čutite zgubo apetita in kjer se ponavlja slabost telesa. Po lekarnah.

JOSIP TRINER,

Importer in exporter.

1333-9 S. Ashland Ave.

CHICAGO, ILL.

PIRUHE

terom denarju, kar pa najhitro, najvstojno in najceneje preskrbi

FRANK SAKSER

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Podružnica:

6104 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, O.

Čemu bi drugam segali, ako Vam Vaš rojak najboljšo postreže! Sedaj pošiljamo

100 kron avstrijske veljave za \$20.50 s poštino vred.

pošiljale naši rojaki radi svojim sorodnikom, prijateljem ali znancom v staro domovino in to seveda najraje v gotovost

Kakšen je danes politični položaj.

Med mnogimi kandidati demokratske stranke za predsedniško mesto ima Woodrow Wilson največ upanja, da postane predsednik, oziroma, da bo imenovan pri demokratski konvenciji. Harmon, Clark in Underwood ne štejejo dosti. Kjerkoli so v kaki državi primarne volitve, povsod dobijo Wilsonovi privrženci največ glasov in največ delegatov. Na konvenciji bo imel Wilson trikrat toliko delegatov kakor Harmon, Clark ali Underwood. Edina smola za Wilsona je, ker se bodejo združili njegovi nasprotniki, oziroma privrženci Clarka, Underwooda in Harmona, in to pomeni precej, ker moramo pomisliti, da mora dobiti pri demokratski konvenciji kandidat dve tretini glasov vseh navzočih delegatov. To je v nasprotju z republikansko konvencijo, kjer odločuje navadna večina. Najbolj mogočna demokratska delegacija bo newyorška, ki pošlje na konvencijo 90 moč, skoro desetin vseh delegatov, katerih je skupaj 1072. Toda s to delegacijo je jako žaljava. Vse delegate zvoli en sam mož, vodja Tammany, ki je politična stranka mesta New York. Ti delegate bodejo volili za onega, kadar se jih bo bolj ustrašilo, in kakor jim bodejo naročili politični hosi iz New Yorka.

Kaj pa Bryan?

Ko se demokratski aspiranti za predsedniško mesto medseboj pripravljajo, pa ima Bryan lepo priliko, da stopi med delegate in jim vzame kandidaturu. Po mnenju demokratskih politikov ima tudi Bryan lahko precej upanja, da bo izvoljen, oziroma imenovan kandidat. Bryan in njegovi prijatelji to dobro vedo, zato pa na tihem delajo in čakajo ugodnega trenutka. Za Bryana je volilo že več ljudi kot sploh za kakega drugega moža. Dvakrat je pri predsedniških volitvah dobil nad pet milijonov glasov. Naravno je, da bo Bryan sam na konvenciji.

Republikanski položaj.

Taft nima mnogo privrženec pri navadnih državljanih. Za njega delajo bolj zvezni uradniki. Mnogo politikarjev tudi z njim drži, ker upajo, da bo mogoče prodrli. Taftovi privrženci so večji posestniki in lastniki bogastva, katerih pamet so bile že zadnjih dvajset let zaprte napredku, ki se sami nazivajo "kapitaliste" in smatrajo vse druge za "working class". Okoli Tafta je vse polno takih ljudi, toda nobenega ni, ki bi javno šel za Tafta po kostanj v žrjavico, kakor hitro se oglasi Roosevelt. Taft bo dobil skoro vse glasove delegatov južnih držav, ker ti delegate so le igrači v roki republikanske politične mašine. Ti delegate so večinoma poštarji in drugi zvezni uradniki, ki držijo s Taftom, ker jih on živi, oziroma ker ima Taft pravico take uradnike imenovati. Toda če bodejo ti delegate na konvenciji videli, da Taft ne bo prodril, tedaj ga bodejo takoj zapustili in volili za onega, ki ima največ upanja, da postane kandidat republikanske stranke. To so politični suznji. Medtem so po vsej, kjerkoli imajo pravico, da se vrše primarne predsedniške volitve, oddajo svoje glasove v velikem številu za Roosevelta in La Folleta. Taft dobi od ljudi povsod le majhno večino.

Primarne volitve.

Se je čas, da se vršijo v vsaki državi primarne volitve. Nikar ne vrjemite politikarjem, da je prepozno. Čas je še do 15. junija. Primarne volitve se vrše raditega, da ljudje pokažejo, katerega mnenja so za bi najraje imeli za predsednika. Sedaj se bo mnogo pisalo po posameznih lastnostih vseh kandidatov. Ko se kampanja zaključuje, tedaj se pa lahko vrše primarne volitve, ker vsako bo slišal dovolj o tem ali onem.

Pennsylvania.

V vsakem distriktu Pennsylvanije je sedaj en Rooseveltov in en Taftov kandidat. Če se naprednim republikancem v tej državi ne bo posrečilo prodreti, tedaj je njih krivda. Primarne volitve v Pennsylvaniji se vrše 13. aprila. Položaj za enkrat je jako nestalen, ker vse stranke tiščijo za svojimi kandidati in vsaka pravi, da bo zmaga.

Kaj je na zapadu?

"Tribune", ki izhaja v Chyenne, Wyo. je nazadnjaški list, katerega urednik je Stand pater in velik Taftov privrženec, ker ima zvezno službo. Ta list je izdal oklice na svoje čitatelje in uspehi je bil sledeč: Roosevelt 1150 glasov, Taft 370, Cummins 90, La Follette 60. In vendar, ker v Wyomingu nimajo primarnih volitev, ljudje ne bodejo mogli naprej določiti kandidata. Delegete iz Wyominga bodejo zbrani od politične mašine senatorja Warren.

Nova papeževa odredba.

Kakor znano, namerava papež Pij X. uvesti razne reforme v cerkvenem pravu, ter v življenju in disciplini klerikov. Ljudstvo se reformira le s strogo reformo klerusa, to je stalna formula cerkvene politike papeža Pija X. od početka njegovega pontifikata. Papež Pij X. je zato imenoval posebno komisijo za kodificiranje kanoničnega prava. Seveda se tako kodificiranje kanon, prava ne da izvesti naenkrat, nego je treba pripraviti tla, za kakere radikalne reforme, ki so in bodo vzbudile mnogo šuma in kritike. Ni še izginil vtisk, ki so ga napravile nekatere papeževe odredbe, ki so bile že objavljene ali pa, ki so bile le naznanjene. Spominjamo na odpravo nekaterih praznikov, na motu proprio "ne temere": na odredbo za odpravo ženskih postrežnic pri duhovnikih, in na prepoved duhovnikom glede sodelovanja pri denarnih podjetjih.

Papež Pij X. ima brezdvomno najboljšo in idealno nameno, rad bi dvignil ugled cerkve na podlagi vzglednega duhovništva. Vendar, kakor se je pokazalo, tozadevne papeževe odredbe gredo predaleč, ter so prikrojene le italijanskim razmeram, ki so v marsičem bistveno drugačne, nego v mnogih drugih deželah, tako, da kar bi bilo v Italiji izvedljivo, bi bilo drugod deloma nemogoče izvesti. Prevladalo je sicer mnenje, da bo papež pravzaprav reformirati razmere klerusa le v Italiji; da bi pa ne kazalo, da bi na ta način izpostavil le duhovništvo Italije, zato pa je v svojih odredbah objel klerus vseh pokrajin. Naj omenimo zopet znane odredbe, o kateri se je pred meseci toliko govorilo po svetu, namreč odprava ženskega služabništva pri duhovnikih. — Ta odredba bi bila iz moralnega in cerkvenega stališa res idealna, toda po mnogih deželah neizvedljiva. Namen te odredbe je, uvesti stare kanonične predpise glede "vita communis". Toda v mnogih duhovniških gospodarstvih je toliko domačih in gospodarskih opravil, ki jih morajo opravljati le ženske, ne glede na to, da bi si mnogi duhovniki, sploh ne mogli najeti kuharja, ker bi ga ne ali le težko našli, kar pa je v Italiji mogoče, kjer se jih lahko dobi. Da se pri tem sploh ne oziramo na materijelno stran tega vprašanja.

Te odredbe se tičejo le življenja in discipline klerikov, a nekaj dni sem križi po raznih listih, in se zopet dementira vest, da namerava papež v kratkem objaviti dekret, ki se za globlje in se tiče poklica, objube čistosti duhovnika ter starosti, kdaj sme biti posvečen v mašnika. Rimski ugledni list "La Tribuna" pravi, da je po nekih indiskrecijah v sta-

nu objaviti o tem nekaj natančnejih podatkov. "La Tribuna" hoče vedeti, da bo ta dokument, ki bo v duhovniških krogi vzbudil veliko izneganja, objavljen že pred Velikonočjo in da ob-ega v glavnem to reformo: papež bo hoje odredil, da klerik ne bo mogel biti posvečen pred 28 leti svoje starosti v duhovnika.

Ta dokument bo podrobno navajal vse vzroke, ki so sv. Očeta dovedle do te odredbe, ki bo stopila v veljavo z 1. januarjem 1913. V tej motivaciji si bo papež prizadeval overči vse obtožbe, ki so bile v zadnjem času izrečene na rovaš sv. Cerkve, glede celibata in duhovniške morale. Tožbo, da se klerike prezgodaj veže z objubo čistosti, hoče papež odstraniti, ravno na ta način, da se objubo čistosti, ki jo mora duhovnik položiti ob svojem posvečenju v mašnika, odloži na zrelejšo dobo mladega klerika. V dokumentu bo pojasnjeno, da bodo vsled teh odredb imeli kleriki več časa, da se primerno pripravijo za svoj bodoči stan in na dolžnosti, ki so z njim spojene, in da se bodo lahko pripravljali na svoj poklic z obsežnejšimi študijami in daljšo prakso. Na ta način — bo omenjal ta dekret — bodo dosegli večjo zrelost in avtoriteto, ter vsled tega večji odpor proti vabljenosti in zapeljivosti sveta. — Papež bo odredil, da bodo kleriki pred 28. letom svoje dobe mogli biti imenovani koadjutorji župnikov, seveda ne da bi bili posvečeni v mašnika. Morali bodo izvršiti 5 let teologije in en kurz za sv. Pismo.

Ker župniški koadjutorji ne bodo mogli biti posvečeni v mašnika, ne bodo mogli brati sv. maše in ne spovedovati, pač pa bodo smeli krševati, obhajati, pridigovati itd.

Gospodarske posledice te reforme, nadaljuje list, bodo gotovo zelo dalekosežne. Sedaj so bogoslovci vzdržani večji del v zavodih in s stipendijami in sicer običajno do 22 — 23 leta. Stvar pa bo čisto drugačena, ko bo treba zanje skrbeti do 28. leta. — Razen tega pa se bo brezdvomno število duhovnikov znatno skrčilo. — Razlogi so umerni.

Vse to, ki bo brezdvomno predmet dolgem in strastnim kritikam, odgovarja principu jasni ideji in mišljenju papeža Pija X. to je: restavriranje Cerkve.

Reforma bo radikalna in reči se more, da vsebuje eno najdrznejših sprememb, v temeljnem vprašanju discipline, ki jih je Rim odločil izvršiti v stoletjih. Na vsak način bo s to izvedbo znatno dvignjena duhovniška morala. In v tej točki — sklepa list — bodo gotovo soglašali z papežem Pijem X. njegovi prijatelji in lojalni nasprotniki.

"Malo — a te dobre", pravi pregovor, in z malo četo dobrih duhovnikov, upa papež Pij X. reformirati katoliški svet.

Tako piše rimski list "Tribuna". — Težko je sedaj kontrolirati točnost teh važnih razkritij, ki kažejo sicer, kakor smo početkom omenili, da je sv. Oče plemenitih in idealnih stremiljenj in da ga vodi vzvišena želja, dvigniti ugled Cerkve in moralno svečenikov. Vendar se za preračunalnih sredstvih. Zato je težko verjeti, da bi vsi ti detajli odgovarjali intencijam nameravane reforme glede discipline klerusa. — Rimski katoliški list "Corriere d'Italia", ki ima dobre stike z Vatikanom, meni, da so vsi detajli in pretiranosti, ki krožijo v laških in inozemskih listih o pretvezni objavi papeževe odredbe o disciplini klerusa izmišljeni. "Corr. d'Italia" pravi le, da bi bilo mogoče, da sv. Oče ne bo čakal objave cerkvenega zakonika, s katerim se peča že delj časa posebna komisija, ki ima nalogo kodificirati kanonično pravo, nego da bodo prej objavljene odredbe že sestavljene, ki se tičejo discipline klerusa. To ni izključeno, meni list: pa tudi ni gotovo, da se to res zgodi.

Koliko tobaka se porabi po avetu? — Statistika izkazuje, da med vsemi državami največ pokadijo Holanci. Tam odpade na glavo vsakega prebivalca nič manj kot 3400 gramov tobaka. Za Holandsko pride Severna Amerika z 2100 grami in Belgija z 1500 grami. Najmanj se pokadi na Angleškem, Švic, Laškem, Španskem in Portugalskem; tam odpade na posameznega človeka 1500 gramov.

Kmet — milijonar. — V občini Temesreka na Ogrskem živi nek kmet, ki je kupil od grofa Miklosa posestvo, za katero je plačal 1.300.000 kron. Denar je takoj v gotovini izplačal. Novi posestnik, katerega sinovi so višji častniki pri huzarjih, se sedaj živi in dela kot priprost kmet in se tudi oblači v kmečko nošo.

Naši zastopniki.

Sledeči rojaki so pooblašeni pobirati naročnino, prodajati knjige, naročati uskovine in pobirati oglase v svojih naselbinah.

Za Chicago, Ill. Fr. Mravlja, 2059 W. 23rd St.

Chicago, Ill. Anton Kužnik, 1201 So. 19th St.

Za Forest City, Pa. John Oso lin, Box 492

Za Moon Run, Pa.: Frank Strmljan, Box 238

Za Manor, Pa. Frank Demšar, Box 253

Za Creb Tree, Pa., John Tome, Box 94

Za Ironwood, Mich. Jos. P. Mavrin, 132 Luxmore St.

Za Ely, Minn. Jos. J. Peshel, Box 165

Za Kansas City, Kans. Anton Zagar, 330 N. Ferry St.

Za E. Mineral, Kans. Ig. Schluge, Box 47

Za Rock Springs, Wyo. Ant. Justin, Box 503

Za Enum Claw, Wash. Joseph Malnaritch

Za Great Falls, Mont. John Anzac, Rainbow, Dam.

Za Montevideo, Uruguay, Južna Amerika, Frank Istič, 245 Libertad.

Za Joliet, Ill. John Jevitz, 1306 Cora St.

Za Barberton, O. in okolico Al. Balant, 112 Sterling ave.

Za Meadow Lands in Cannonsburg Pa. Leonard Lenasi, Box 53 Meadow Lands, Pa.

Za So. Sharon in Sharon, Pa. Jakob Peršm, Box 666, So. Sharon, Pa.

Za Beaver Falls, Pa. Nick. Klepec, 1836 — 3rd Ave.

Za Broughton, Pa. in okolico. Ant. Demšar, Box 135.

Za Bradock, Pa. in okolico. Iv. Grm, B 57, Bradock, Pa.

Za Newark, O. John Gabrovšek, 114 Jefferson St.

Za Indianapolis, Ind. Lovrenc Bizjak, 743 No. Warman av.

Za Clinton, Ind. John Jarc, Box 187.

Za država Pennsylvania John Batich, R. D. No. 1 Box 38 Washington, Pa.

Za De Pue, Ill. Frank March, Box 295

Za LaSalle, Ill. in okolico A. Strunkelj, 1202 Main St.

Za Conemaugh, Pa. Frank Prestavec, Box 174.

Za Steelton, Pa. Anton Hren, 229 So. Front St.

Za Luzerne, Pa. Anton Vozelj, 830 Bennet St.

Za Pittsburgh in Allegheny, Pa. Ignac Podvasnik, 4734 Hatfield, Pa.

Za So. Chicago, Ill. John Golob, 3545 — 95 St.

Za Waukegan, Ill. F. Grom, 1212 — 10th St.

Za No. Chicago Fr. Osredkar, Box 546.

Za Milwaukee in West Allis, Wis. Ant. Hren, 208 Grove St. Milwaukee, Wis.

Za Lincoln, Ill. Karol Špent, 702 Sherman St.

Za Aurora, Ill. John Marsich, 586 N. Broadway.

Za Sheboygan, Wis. John Grandlič, 1119 No. 8th St.

Za Mohawk, Mich. in okolico. John Kocjan Box 25.

Za Calumet, Mich. John Sterbenc, 706 Oak St.

Za Aurora, Minn. Jac Šerjak, Box 275.

Za Gilbert, Minn. John Francl, Box 26.

Za Chisholm, Minn. John Arko, Box 826.

Za Eveleth, Minn. John Kaušek Box 615.

J. S. Jablonski,

SLOVENSKI FOTOGRAF.

Se priporoča slavnim slovenskim društvom v izdelavo najlepših in najcenejših društvenih slik. Nadalje izdeluje fine poročne in krstne slike, kakor kdo želi in po najnižjih cenah.

Velika naklonjenost, ki mi jo Slovenci skazujejo, priča, da jim dam vedno dobro in poceni postrežbo.

Vsem svojim odjemalcem želim vesele velikonočne praznike.

J. S. Jablonski,

6122 ST. CLAIR AVE.

CENE ZMERNE

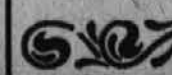
Razno perilo, ovratnike, kravate, nogavice, žepne robce, pasovi, klobuke, čepice, slamnike, kakor tudi vsakovrstnih narejenih oblek za dečke - dobiš v najnovejši KAKOVOSTI PO ZMERNIH CENAH pri

Belaj & Močnik,

TRGOVINA Z RAZNIM MOŠKIM BLAGOM

6205 ST. CLAIR AVE.

Priporoča se v izdelovanje vsakovrstnih oblek po najnovejšem kroju.

SVOJ K SVOJIM

PRILOGA "CLEV. AMER.

SPOMI SE

ANTON KAUSKE

Spomladanska sezona vam zopet prinese veliko novega. Zopet skrbeli raznovrstne ženske, dekliške in otročje obleke v raznih barvah, šlinganih in volnenih oblek. Poglejte si naše izložbe, primerjajte Poleg tukaj navedenega blaga pa imamo veliko zalogo fine bele ženske fino šlinganje za ženske in otročje obleke, čipke, ročne torbice, razne obleke v raznih barvah po zelo znižanih cenah. Postrežba točna in skrbna.

Velika zaloga nizkih in visokih čevljev

Ženske obleke.

Fine ženske svilene ali volnene obleke v raznih barvah, najnovejši kroji, okusno delo. Cena od \$5.00—\$25.00

Ženske obleke za pranje.

Obleke izdelane iz finega platna, v raznih barvah, garantirane, da držijo barvo. Od \$1.00 naprej.

Ženske letne suknje.

Velika izbira ženskih letnih suknj, svilene ali volnene dobite od \$4.00 do \$20.00.

Zaloga poročnih oblek za neveste in velike in lepe izbire, kakor ravno sedaj. Dobre, lene, volnene ali šlingane. Naše cene prekosijo preprosto. Nadalje imamo fine importirane poročne, bele čevlje, sploh vse potrebščine kar jih dan poroke naša spletna spleta lase, jo opravi.

Vsem, posebno pa našim cenjenim odjemalcem želimo

veselo

Spomladanski slamniki

Vsi naši ženski slamniki so okrašeni doma. Imamo nalašč izurjene delavke zato. Izberite si kroji in klobuk bode olepšan po vašem okusu.

Ma za to s potreba straje od soc obleka, ce, ovra ra

Poleg naše trgovine se nahaja tudi pogrebni kočije za poroke, pogrebe, krste ali druge po

V obilen

ANT.

veletrgovec, 620

čili so vsled skrajnje bede v neodoljivi sili, vsled česar jih je bilo po zmislu § 2. kazenskega zakona oprostiti; sodnik pa gre in jih baš iz tega oprostitelnega vzroka obsodi! Tako svojevolična sodba! Čemu so potem takem zakon, čemu sodniški izpiti in čemu uradne pri-sege!

Sodnik je zapazil moje dvome in se mi je nasmehnil. "To je naš takozvani prenešeni delokrog," je rekel. "Namesto domovinskih občin oskrbuje reveže država. — Oskrbuje jih v svojih zaporih, toda gotovo ne slabše, nego bi bili oskrbovani v svojih občinah! Ali ste brali te dni o tistem občinskem revežu nekod na Dolenjskem, ki je imel prehrano odkazano povrsti vsak dan pri drugi hiši in je med potoma v košu umrl, ko ga je nesla dekla na hrbtu k sosedu? Naramni koš je bila njegova mrtvaška postelja. V zadnji hiši so se bili balli dela, potov in nadleže, če baš pri njih umre nadušljivi starček, pa so hiteli zbasati umirajočega v naramni koš in dekla ga je tresla k sosedu, ki je bil na vrsti, naj se ta z njim ukvarja. Pa ji je, žalibog, že spotoma ugasnil in morala ga je nesti zopet nazaj h gospodarju! Gotovo je bila ošeta! — Ali ste tačas tudi kaj z glavo majali?"

Bil sem v zadregi. Saj rad priznavam, da je moj sodnik blag človek, usmiljenega srca itd., itda, ali je pa tudi dober pravnik, to je drugo vprašanje! Po tej praski je brat ranjenega Franceta Zarna Anton Zarn pred cerkvijo povpraševal Janeza Unetiča po Meketu domo, da bi šel Meketa vprašat, zakaj mu je razrezal brata, in kmalu nato je Anton odšel z drugim bratom Janezom Zarn proti Meketu. Med potjo srečata 15letnega fanta Viktorja Senerja in ga prosita, naj jima pokaže Meketov dom, katerega jim je pokazala tudi Ana Ratkovič. Ko pridejo k Meketu, potrka Zarn na vrata in v pokličeta Meketa, naj odpre. Nato stopita v sobo, kamor se priškuli tudi 15letni Sener. Pri mizi je stal Meke z dolgim, kuhinjskim nožem v roki. Janez Zarn mu pravi: "Meke, daj si mir, midva se nisva prišla tepsti." Meke pa skoči k vratom, kjer sta stala Zarna in zabode z nožem Janeza v trebuh. Antona pa v prsi s tako silo, da sta vsled ran tekoma ene ure izdihnila. Tako pripoveduje Sener, kojega izpovedba z izpovedbo Ane Ratkovič, ki je stala zunaj pri oknu. Priča Ana Ratkovič izpove tudi, da sta prišla oba Zarna prav mirno k Meketu, ki je znotraj klical: "Proklete duše mračevske, jaz vam bom že posvetil," in ko je oba zabodel: "Mocht nichts! Smrt moja ali pa vaša."

Zasliši se tudi obtoženčeva žena, ki pa, kakor njen mož obtoženec, trdi, da sta slišala od zunaj kletve, lomljenje vrtnega plotu in da sta tiščala sobna vrata, ker sta se bala Zarnov, ki sta pa vrata s silo odprla in da je Meke rabil nož v silobranu. Obtoženčeva žena izpove, da je Janez Zarn zagrabil njenega moža z rokama in ga hotel potisniti iz sobe; toda tega ne trdi niti obtoženec sam. Ko opomin predsednik obtoženca in njegovo ženo na nesoglasje v izpovedbah, se zagovarjata, da sta bila hudo prestrašena in da se ne spominjata natanko. Obtoženec ne prizna mnogo in venomer ponavlja, da priče lažejo. Od občine je obtoženec popisan kot marljiv in vreden delavec, ki je pa v pijanosti razdražljiv in se rad spušča v pretep.

Po dovršenem dokazovanju razširi zastopnik državnega pravdnštva obtožbo v prvi točki na težko telesno poškodbo, in sicer na podlagi izjav gos-podov izvedencev dr. Buha in dr. Vavpotiča, ker se je prvotno glasila prva točka na lahko, telesno poškodbo, čemur ne ugovarja obtoženčev zastopnik dr. Smola. Ker je prišlo obtoženec med obravnavo slabo, je prekinil predsednik, nadsodni gosp. Gandini, razpravo, ki se je nadaljevala ob pol 9. zvečer in se končala ob 11. ponoči. Porotnikom je stavil sodni

dvor 9 vprašanj in sicer: 1. o težki telesni poškodbi in dve o uboju. Vsako izmed teh vprašanj ima eno o upravičenem silobranu in prekoračenju silobrana. Porotniki potrdijo prvo, in sicer prekoračenje silobrana, zanikajo vprašanje o uboju Janeza Zarna in potrdijo zopet vprašanje o uboju Antona Zarna.

Sodni dvor odmeri Francu Meketu radi hudodelstva uboja in prestopka prekoračenje silobrana kazen 6 let težke ječe, poostrene s postom in trdim ležiščem vsako četrtnetletje in temnico na Sveti dan vsakega leta, nadalje pa v povrnitev stroškov kazenskega postopanja in pogrebni stroškov očeta ubitih dveh in ranjenega tretjega sinu.

Časopisje je dandanes svetovna sila. Človek brez časopisa je kakor napol mrtev za življenje. Berite, učite se!

Društveni oglasi.

Društvo "Sava" št. 87. S. S. P. Z. ima svoje redne seje vsako tretjo nedeljo v mesecu pri John Grdini, 6021 St. Clair ave. Predsednik Ant. Lekan 1264 E. 55 St.; tajnik Anton Lakner 1101 E. 63 St.; blagajnik Tom Jereb, 1268 E. 55 St. — V društvu se sprejemajo rojaki od 16. leta do 55. Torej imajo rojaki, ki so preporočili 45. leto, lepo priliko, stopiti v društvo, ki daje \$8.00 na teden bolniške podpore in \$500.00 smrtnine. 1. febr. 13.

K. K. podp. dr. Srca Jezusa ima svoje redne seje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 1. uri popoldne v Knausovi dvorani. Uradniki za leto 1912 so: John Pekolj, preds. 5613 Carry ave.; Jernej Kraševac, podpredsed. Math Oblak, tajnik 1761 E. 41 St.; J. Brus rač. taj.; John Levstek blagajnik; F. Levstek in F. Komidar odborniki. Maršal A. Skulj. Društveni zdravnik F. J. Schmoldt, 5132 Superior ave. Uradne ure od 7—8 zvečer. 30. dec. 11.

K. Z. P. dr. Srca Marijinega (staro), ima redne mesečne seje vsak drugi četrtek v mesecu ob pol 8. zvečer v mali Knausovi dvorani. Vstopnina od 17 do 30 leta \$1.50; od 30 do 45 leta \$1.75. Mesečnina je 40c in bolniška podpora po \$5.00 na teden. Katera želi pristopiti mora biti vpisana en mesec prej po društveni sestri. Predsednica Ana Stepec, 1204 E. 40 St.; I. tajnica Ivanka Pelan, 6131 St. Clair ave.; rač. tajnica Helena Mali; blagajničarka Ana Povž, 4426 Hamilton ave. 19. marc 12.

Samostojno K. K. P. dr. sv. Jožefa ima redne mesečne seje četrto nedeljo v mesecu ob 2. uri pop. v Knausovi dvorani. Vstopnina od 18. do 30 leta \$1.50 od 30 do 35 \$2.00 in od 35 do 40 leta \$2.50. Predsed. Frank Koren, 1583 E. 41 St. I. tajnik Fr. Košmerlj, 455 E. 152nd St. Collinwood; II. taj. Peter Pikš, 6305 Glass ave. Blagaj. John Grm, 1089 E. 64 St. Rojaki se vabijo k obilnem pristopu. 1. jan. 13.

Društvo "Delavec", št. 51 S. D. P. Z. ima redne seje vsako zadnjo nedeljo v mesecu, ob 2 pop. na 6006 St. Clair ave. Društveni uradniki: Jos. Zele, 6108 St. Clair ave. predsednik, Primož Kogoj, 6006 St. Clair ave. tajnik. John Svete, 6120 St. Clair ave. blagajnik. Društveni zdravnik za pristop je dr. White. V društvu se sprejemajo Slovenci od 16. do 55. leta. Za \$1.25 na mesec se zagovarjate za \$7.00 bolniške podpore in \$500 smrtnine. Za nadaljnja pojasnila se obrnite na društveni odbor. 15 marc 13.

Dr. sv. Vida, št. 25. K.S.K.J. ima svoje redne mesečne seje prvo nedeljo v mesecu v Knausovi dvorani. Preds. Mike Setnikar, 6131 St. Clair ave. I. taj. Jos. Rass, 1306 E. 55 St. društ. zdravnik I. Sliškarič, 6127 St. Clair ave. Jer. Knaus, zastop.

nik, 6129 St. Clair. Člani se sprejemajo od 16 do 45 leta. Smrtnina \$500 ali \$1000, in \$6 bolniške podpore na teden. Novovpisani član mora prinesiti zdravniške liste I. tajniku pred sejo, nakar se pošljejo vrhovnemu zdravniku; če ga ta potrdi, društvo pri prihodnji seji glasuje o njegovem pristopu. Isto velja za članice. Rojaki se vabijo k obilnem pristopu. 1. avg. 12.

Dr. Slovenske Sokolice imajo svoje redne mesečne seje vsako drugo nedeljo v mesecu v mali Knausovi dvorani ob 2. uri popoldne. Novopristopiv. mora biti vpisana po kaki sestri Sokolici.

Starostka Zoška Birk 6021 Glass ave.; tajnica Marija Peterlin, 6314 Glass ave.; II. tajnica Antonija Likar 6014 Collins ave. Collinwood O.; blagajničarka Ana Gorenc 1258 E. 55 St.; dr. Zdravnik J. Seliškarič, 6127 St. Clair ave. 1. jan. 12.

Dr. Slovenija ima svoje redne seje vsako prvo nedeljo v mesecu ob 2. popoldne v prostorih na 3044 St. Clair ave. N. E. Kdor želi pristopiti mora biti vpisan mesec dni prej po društvenemu bratu.

Bratje pristopajte k dobremu društvu ker dr. Slovenija plača \$6 bolniške podpore na teden. — Preds. Frank Špelko, 3504 St. Clair ave.; tajnik Fr. Rus 6104 St. Clair ave. N. E. blagajnik Anton Pijelik 1758 E. 43 St. Bolniki se imajo javiti bolne ali zdrave pri predsedniku Fr. Špelko, ali pri tajniku Fr. Russ. 31. dec. 11.

Sl. ml. pod. dr. Žal. Mate re Božje ima redne mesečne seje vsako tretjo nedeljo v mesecu v Knausovi dvorani ob 2. uri pop. in redne vaje vsaki ponedeljek v mesecu ob sedmih zvečer v veliki Knausovi dvorani. — Predsednik Jak. Zel 1253 E. 60 St.; tajnik Jos. Glavič, 1126 E. 61 St.; blagajnik Matija Glavič, 6131 St. Clair ave.; načelnik F. H. Mrvar 1336 E. 55 St. Društvo sprejema osebe od 16 do 30 leta in plačuje \$6.00 bolniške podpore. Udnina znaša 50c na mesec. 1. avg. 12.

Dr. sv. Frančiška, št. 66, K. S.K.J. ima svoje redne seje vsako drugo nedeljo v mesecu na 2695 E. 79th St. Predsednik, Egidij Vrhovec 2561 E. 79. cesta, prvi tajnik, Josip Perko, 6914 Grand Ave., zastopnik Anton Šušteršič, 1618 Otter ave. Rojaki se vabijo k obilnem pristopu. 1. marc 11.

Tel. in pod. dr. Slov. Sokol. ustanov. 3. jun. 1897 ima svoje redne mesečne seje vsako 3. nedeljo v mesecu na 6131 St. Clair ave ob 2. uri pop. s. č. Starosta Jos. Kalan 6006 St. Clair ave.; tajnik Fr. Hudovernik 1243 E. 60 St.; blagajnik Iv. Pekolj, 5613 Carry ave.; dr. zdravnik J. M. Seliškarič 6127 St. Clair ave. — Tel. učitelj Iv. Levcar. Telovadne vaje se vrše vsak drugi terek v mesecu in vsak petek, za naraščaj od 7 do 149. za telovadce od 8 do 10. zv. s. č. na 6131 St. Clair ave. 1. jan. 13.

K. S. K. pod. dr. sv. Alojzija v Newburgu ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu v Mike Plutovi dvorani na 3611—81 St. Predsednik John Lekan 3550 E. 80 St. S. E.; tajnik Josip Trček 3596 E. 78th St. S. E. blagajnik Anton Fortuna 3593 E. 81 St. S. E. 1. jan. 13.

Mlad. pod. dr. sv. Antona Padovanskega v Newburgu ima svoje redne mesečne seje vsako 4. nedeljo ob 2. pop. v M. Plutovi dvorani na 3611 E. 81st St.

Predsednik Jos. Lekan 3550 E. 80 St.; tajnik Dom. Blatnik 3538 E. 82 St.; blagajnik Fr. Pint 3611 E. 81 St.; Načelnik Louis Gliha 3572 E. 82 St. 1. jan. 12.

Slov. K. Vit. dr. sv. Alojzija, ima svoje redne mesečne seje vsako 4. nedeljo pop. ob 2. uri in redne vaje vsaki 2. in četrti terek ob 8. uri zv. v Knausovi dvorani. Predsednik John Gornik, 6105 St. Clair.

podpred. Frank Gornik, blag. Jak. Mauser; I. tajnik Frank Makše, 4229 St. Clair Ave.; Društveni zdravnik J. M. Seliškarič. Vsa pojasnila daje prvi tajnik. 1. jan. 13.

K. S. P. dr. sv. Barbare, št. 6. spadajoče k gl. post. v Forest City, ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu in sicer ob 10. dop. V Grdinovi dvorani V društvu se sprejemajo člani od 16 do 45 l. Vstopnina je po starosti. Bolniške podpore se plača \$7. na teden in takoj po vstopu. Predsednik M. Colarič 1188 E. 61 St.; tajnik J. Wierdvol 6127 St. Clair ave.; blagaj. M. Vintar, 1141 E. 60 St. Pojasnila daje predsednik in tajnik. 1. jul. 12.

Slovenska Narodna Čitalnica ima svoje redne seje vsak prvi četrtek v mesecu ob 8. zvečer v čitalniških prostorih na 1157 E. 61st St. Knjige se izposojujejo vsako nedeljo od 9 do 11 ure dop. in vsak četrtek od 7 do 9 zveč. Vsa pojasnila dajejo: predsednik Peter Pikš, 6305 Glass ave.; I. tajnik Ig. Smuk, 6401 Bonna ave.; blagajnik Jakob Požun, 1164 E. 61 St. 1. jan. 13.

Samostojno Pevsko in podp. dr. Vrh Planin, ima svoje redne seje vsako prvo nedeljo v mesecu in pevске vaje vsak terek in petek zvečer ob 8. uri. Predsed. Maks Temistokle, 672 E. 152 St.; podpredsednik A. Pelan 513 E. 152 St.; tajnik Carl Lampe 16007 Waterloo Rd.; blagajnik Martin Janežič, 5706 Waterloo Rd. 1. apr 12.

Ciril Metodova Podružnica, št. 24, ustanovljena 25. februarja, 1910 v pomoč onim slovenskim otrokom, katerim grozi nevarnost, da postanejo Nemci ali pa Italijani, ker ne morejo priti v slovenske šole. Letni prispevek za člane je 50c. Seje so vsako drugo nedeljo v mesecu ob 9. uri popoldne v Knausovi dvorani. — Predsednik, L. J. Pirc, 6119 St. Clair ave.; tajnik John Wierdvol, 6127 St. Clair ave. Mike Setnikar, 6131 St. Clair ave. blagajnik. 4. avg. 11.

Narodna dobrodelna Družba v pomoč slovenski mladini, šolskim otrokom in siromakom v Clevelandu. Skrbí za učne knjige slovenskim otrokom ter jih drugače po možnosti materialno podpira. Letni prispevek je samo 50 centov, toda posamezni darovi so dobrodošli. Predsed., L. J. Pirc, 6119 St. Clair ave.; tajnik J. Wierdvol, 6127 St. Clair ave.; Mike Setnikar, blagajnik. 6131 St. Clair ave. 4. avg. 11.

Slovenski politični klub ima svoje redne seje vsaki drugi terek v mesecu v Knausovi dvorani. Odborniki so: Predsednik, Frank Butala 6220 St. Clair ave.; podpreds. Ivan Zulič, 5704 Bonna ave.; tajnik Ivan Pekolj 5613 Cary ave.; blagajnik Jos. Zele 6108 St. Clair ave.; zapisnikar Ivan Avsec 3858 St. Clair ave. Rojaki Slovenci se vabijo k temu klubu. Pojasnila dajejo vsi uradniki kluba. 4 avg. 11.

Žensko podporno društvo "Clevelandske Slovenke", spadajoče k S. D. P. Z. v Conemaugh, Pa. imajo svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu v prostorih g. Smrekarja na 82. cesti. Društvo daje \$7.00 bolniške podpore na teden in \$500 smrtnine, Slovenke se vabijo za pristop. Marija Polončič predsednica 8100 Union ave. Frančiška Penke tajnica, 3557 E. 81 St.; Frančiška Juh blagajnica, 3533 E. 82 St.

Dramatično in podp. društvo Lunder-Adamič, št. 20 S.S.P.Z. ima redne mesečne seje vsako drugo nedeljo v mesecu v veliki Knausovi dvorani popoldne. Društvo daje \$8.00 bolniške podpore na teden in \$500 smrtnine. Reden mesečni assessment je \$1.00 Predsednik J. Marx, 6401 Bonna ave. I. tajnik Ig. Smuk 6401 Bonna ave.; blagajnik Fr. Lah, 1157 E. 61 St. Natančevića poročila daje tajnik. Rojaki so vabljani k obilnemu vstopu. Sprejemajo se tudi ženske. 1. jan. 13.

ANDREJ JARC,

Slovenski krojač in izdelovalec oblek.

Se priporoča slavnemu občinstvu v izdelavo vsakovrstnih oblek po meri in po najnovejšem kroju. Cene oblekam ki so narejene pri meni, so nižje kot drugje. Rabim samo blago prve vrste in delo je garantirano.

Prevzamem tudi popravila, likanje in čiščenje oblek.

Svoji k svojim! Se priporočam!

Vesele praznike vsem!

6110 ST. CLAIR AVE.

Fleischmann's Yeast

Prišel bo k vašim vratom
mož z rumenim tiketom.

En komad lahko
dobite zastonj

ZA RUMENI TIKET

Najboljše, najčistejše in najmočnejše drože na svetu.

Nesite rumeni tiket

k vašemu grocerju — poskusite drože zastonj — in vselej jih bodele rabili.

Hranite labelne in zavitke za darila.

The Fleischmann Co.

2168 E. 19th Street,

Cleveland, Ohio

Vlačugarji in berači

Z novim letom so naju, mo-
jega sodnika in mene, nenado-
ma premestili s preiskovalnega
sodišča na kazenski oddelček o-
krajnega sodišča. Moj sodnik
je izjavil, da mu je vseeno, to
delo ali ono: za nobeno se ne
puli! Sploh, je rekel, ako se
višji modrosti vidi odrediti, da
mora od novega leta naprej
prevzeti referat sodnega vrata-
rja ali posel pisarice na stroj,
dobro! bo pa od novega leta
naprej sodni vratar oziroma
pisarica na stroj. Prava reč!
Razložek med vsemi temi ra-
zanimi sodnimi opravili je v
primeri z večnostjo preneznat-
ten, da bi se človek razburjal
zaradi njega! — Jezi ga le to,
je fikel, da so ga o preme-
stitvi obvestili šele zadnji hip.
Kako je hkoncu leta hitel in
se trudil, da vse izdela in da
laščiti mizo! Da je vedel kaj
se nameravani izpremembi, je
rekel, bi bil vendar lahko par
sitnih slučajev pustil nasledn-
ku....

Jaz sem se nekoliko bal no-
vega, nevarnega dela. V so-
boto sva pričela. Dopoldne ni
bilo nič, rekel mi je pa so-
dnik, da bova popoldne sodila
vlačugarje in berače, če jih kaj
priženo. Naj pripravim torej
dotične zapisnike in prečitam
vlačugarjski zakon.

Tovariši so me podučili, da
so za zapisnike o vlačugarjih
in beračih posebne police, v
katerih je že čisto vse natis-
njeno, celo običajni zagovor
obdolženca in tudi sodba z raz-
logi vred: nič drugega ni tre-
ba, nego vpisati še ime obdol-
ženca, pa je mož zaslišati, kri-
vim spoznan, obsojen in v za-
por odveden, kakor da si vr-
gel krajcar v avtomat.

Povedali so mi tudi, kako je
vrajni pristav Bobek, tisti ki je
govoril nemščino brez členov,
sodil vlačugarje. Bilo je to še
v starem sodnem poslopiju in
Bobek je bil nekega dopoldne
okolu enajstih baš namenjen
kakor po navadi iz pisarne, da
ujame še zadnji blagoslov. Pa
sreča že na stopnjicah ječarja,
ki je gnil pred seboj tri klav-
rne vlačugarje, da jih postavi
pred svečenika kaznujoče pra-
vice, pred pristava Bobka. Za-
vadi vlačugarja zamuditi za-
dnji blagoslov nikakor ni ka-
zalo pobožnemu Bobku, pa je
kar tam na stopnjicah s prstom
zaporedoma pokazal na moža-
karje in razglasil: "Tri dni,
pet dni, sedem dni! Fuehren
Sie nur hinaus, wird Diurnist
Urteil machen!" — in vse je
bilo v redu in Bobek je lahko
še pravočasno prišel k "zad-
njemu blagoslovu," ko so po-
učeni krogi trdili o njem, da
se zanj ni delil v šentjakopski
cerkvi, ampak pri "Zlatem sod-
čku."

Ta pojasnila so me pomirila
in brez strahu in dvomov sem
sledil sodniku, ko me je ob
štirih popoldne pozval v raz-
pravo sobo.

Tam so se sedeli na obtožni
klopi štirje obdolženci; dva iz
med njih sta bila v kroju, nam-
reč v jetniškem. Za njimi je
stal jetniški paznik. Stari so
bili od dvajset do petinštiri-
deset let in rado vedno so se
ozirali po sobi.

Sodnik je stopil tik prednje
in si vsakega ogledal od bli-
zn in natanko, kakor da jih
dihja.

Potem se je naslonil s hr-
bom ob mizo in jim razložil,
da so ovađeni in obdolženi, da
nimajo nič denarja, da pa na-
vzite temu pohajkujejo brez
dela. — Pohajkovati brez de-
la, je rekel, pa smejo po naših
cesarskih zakonih samo tisti,
ki imajo denar, in je že takih
lenihov več nego preveč. Zato
je zelo koristen ta zakon, ki
prepoveduje brezdelno pohaj-
kovanje, zko že ne vsem, vsaj
onim, ki nimajo denarja. Bolj-
še nekaj kakor nič! — Kazen
za take prestopke, je rekel, je
pred vsem zapor od enega do
treh mesecev; vrhatega pa sto-
ti onostran Ljubljane mogoč-
no postopje, ki se mu pravi
prisilna delavnica in je v nji
izpraznjenih baš nekaj mest, do
katerih imajo pravico marljivji,
a revni vlačugarji, zlasti taki
iz Kranjske dežele.

Ta topografska opazka je

možake čudno razburila in
skoraj ogorčeno so hoteli drug
nad drugega se zagovarjati in
opravičevati. Kazali so svoje
žaljave roke in svečano rotili
tako pekel, ki naj jih pri tej
priči pogoltne, kakor tudi stre-
lo, ki naj jih z jasnega ubije,
akoli ni res, da so do zadnjega
vztrajno delali in si pošteno
svoj kruh služili po širni o-
grski deželi; samo ta hip so
slučajno brez dela, ker so iz-
gubili delavske bukvice, župan
jim pa ne da drugih, češ, da po
novi domovinski postavi ne
spadajo več v njegovo obče-
no — "hvala Bogu", je rekel
ta Herodeš! Zato odklanjajo
sleherne kazni, zlasti pa, so
namigavali, prav nič ne refle-
ktujejo na obetano jim sinekuro
v prisilni delavnici.

Odkritosrčno povem: Jaz bi
bil v zadregi, kako soditi! O-
grska je daleč, kar se tiče pra-
vne pomoči, dalje nego Ameri-
ka — možem se pa ne vidi v
srca. Morebiti se lažejo, more-
biti pa je njih zagovor vendar
istinit in so le nesrečniki, ne
pa vlačugarji. Kaj torej storiti?

Sodnik si pa očitno ni nič
belil glave, ampak je kar krat-
komalo izjavil, da ve že do-
volj in da sklene dokazovanje.
Le tako mimogrede je še vpra-
šal zadaj stoječega paznika, a-
li imajo obdolženci kaj "mrče-
sa", (to je namreč c. kr. ura-
adni izraz za uši). Paznik je to-
čno izjavil, da je na onih dveh,
ki sta sedaj v kroju, vse mr-
golet; baš zaradi tega sta se
morala takoj preobleči v jet-
niško obleko, njuna lastna je
pa šla v kotel, kjer se še sedaj
pari. Moža v kroju sta povesila
glavi, sodnik pa jima je rekel
z očitajocim glasom: "Vidita!
— In po žganju tudi smrdita!"
in potem je razglasil sodbo, da
sta zaradi vlačuganja obsojena
vsak na dva tedna zopora, nju-
na tovariša brez živinoreje pa
da sta oproščena.

Paznik je vse štiri odvedel.
Meni je pričelo gori po no-
gah in po životu neprijetno go-
mazeti, sodnik mi je pojasnil,
da je mrčes jako zanesljiv znak
vlačugarstva.

Tega še nisem vedel: v za-
konu ne stoji nič o tem! Se-
veda, naš kazenski zakon je
sploh zelo pomanjkljiv....

To je bila prva razprava.
Potem so pristokljali v so-
bo trije berači; za njimi je
zaprl durj paznik. Njih obrt se
jim je očitno poznala, prvi je
imel malho in prazen rokav,
drugi leseno nogo, tretji s plešo
je pa mizal, a brezboza usta
so mu bila venomer zasukana
na rahel smeh. Bili so stari
68, 72 in 78 let in, kakršni so
sedeli na klopi in z izrazom
brezpogojno vdane potrpežli-
vosti zrlj predse, so se mi smi-
lili v srce.

Ta naša nesrečna policija,
sem si mislil, čemu neki tira
to ubogo škarto človeško pred
sodišče! Za delo niso, občine se
jih branijo, kaj hočejo druge-
ga, nego da beračijo! Nisem
se mogel vzdržati in dal sem
napram sodniku duška svoje-
mu prepričanju, da bodo pač
oproščeni, tudi ako niso more-
biti, kar se tiče "mrčesa", čis-
to nedolžni.

Toda sodnik je le skomignil
z ramami in ogovoril starce:
"Beračili ste! Tukaj po me-
stu, ko vendar veste, da vas
naši polkajji nič kaj radi ne
gledajo! In kako naj bi vas,
rodoljube z dežele, radi gleda-
li, ko imamo že mestnih re-
vežev preveč! Zadržite se je tak
mesten nadarbinar obesil, ka-
kor je policija poročala, od sa-
me lakote. Vidite, pa je imel
tukaj, v mestu, svojo domovin-
sko pravico! Zdaj bi jim pa še
vi, zunanjiki, odjedali kruh!
To vendar ne gre! To je zo-
per paragrafa!"

Starčkov ni neprijazni spre-
jem nič kaj razburil.
Malo vzdihnili so in zakaš-
ljali, zakašljali bolj iz navade,
ker se tako spodobi beračem,
kakor iz potrebe, in potem so
polglasno, kakor zase odgovo-
rili.

Prvi: "Človek ne more živ
v zemljo."

Drugi: "Prosi se lahko, kra-
sti je greh!"

Tretji: "Reveži smo; nič ni-
mamo na svetu, kakor Boga v
nebesih in dobre ljudi na zem-
lji."

In z vdano potrpežljivostjo
so se zamaknili zopet predse v
tla, sopli so enakomerno in
glasno in kazalo je, da zadre-
mujejo.

Sodnik se je razburjal: "Kaj
naj storim z vami, pokore! Ta-
kele špitalarje mi semkaj vla-
čijo! Saj vendar nismo ne bol-
nica, ne hiralnica, ubožnica pa
tudi ne! Se s takimle naj uče-
ni sodnik trati svoj dragoceni
čas, seveda! Ampak ga ne bo!
Lahko kar greste, prijatelji,
ste že opravili, prosti ste, kar
izgubite se v božjem in ce-
sarskem imenu, kamor hočete,
pa srečno!"

Noben se ni ganil.

Sodniku je nekaj šinilo čez
lice, zdelo se, mi je podobno
sočutje, toda nadaljeval je z
osornim glasom: "Oho! Vi ne
greste?" Vam ne diši prostost?
Torej taki tiči ste! Seveda,
zunaj je mraz, kaj ne, da kar
stopinje zvane, pri nas pa lepo
gorko, kakor pri peku; zunaj
vas še iz hlevov pade, pri nas
pa ima vsak svojo čedno pos-
telj, kaj ne, pa še robec dobi
za usekanje, prav po gosposki,
in krtačico za zobe (brez zobi
slepec se je zadovoljno zare-
žal) in skoraj bi bil pozabil,
jutri je nedelja in imamo me-
so, zato ste pa danes prišli,
kaj ne! O ti pokvarjeni svet!
Pa saj je škoda časa, kaj ga iz-
gubljate z vami, Torej hitro in
kratko: Koliko časa bi pa radi
zaprti bili?"

Senca lahkega nasmeva je iz-
preletela starčkom zgančena
lica in prvi je rekel: "Po svo-
jem preudarku naredite, gos-
pod! Živi ne moremo v zem-
ljo"; — drugi: "Krasti je greh,
kako naj živimo, če se nas ne
usmilite!"; — tretji: "Mi smo
reveži, Bog vam povrni, gos-
pod!" Sodnik jim je v kratkih,
suhoparnih besedah razglasil
sodbo, da so v imenu njego-
vega veličanstva cesarja ob-
sojeni zaradi beračenja vsak
za 48 ur v zapor.

Obsojenci so zgenili glave,
malo zakašljali in vzdihnili;
spogledali so se počasi in po-
tem je najmlajši, tisti, ki je
imel šele 68 let in leseno nogo,
v imenu vseh izrekel najvda-
no zahvalo za naklonjeni zapor,
naj ga Bog tisočero povrne
gospodu sodniku! Hkratu je
pa ponižno prosil, da bi smeli
biti z milostnim dovoljenjem
sodnika zaprti skozi vso zimo,
vsaj tja do Velike noči. "To
variaša sta z globokimi vzdih-
li in s pritajenim enakomernim
mrmranjem podpirala govorni-
ka in slepec je stiskal med pr-
sti dolg molek z debelimi, čr-
nimi jagodami — morebiti
sta molila....

Sodnik jih je oštel. Očital
jim je nehalnost. "Saj ven-
dar izprevidite", je rekel, "da
še teh 48 ur niste zaslužili po
postavi, ampak da sem vam
jih le vbojajne dal, ker se mi
smilite, siromaki. Če vas
naš gospod predsednik zagleda
v zaporu takele, kakršni ste,
utegnem se sitnosti imeti zara-
di vas! Tako je, če je človek
predobrot! Glej jih, glej! Kar
dosmrtni kot si izgovorite pri-
nas! — Zapomnite si: danes
je prvokrat in zadnjikrat, da
vas obdržim v zaporih. Pri nas
je stroga sodnija, in če se mi
zopet prikažete, še pogreli se
mi ne boste, ne, takoj vas iz-
pustim zopet na cesto, da ve-
ste! Rajši kar drugje poišku-
site svojo srečo — saj so dru-
gje tudi sodnije! — Tako ele-
gantnih zaporov morebiti res
nimajo, kakršni so naši, ali vi
tudi niste, da bi si smeli pre-
več izbirati. Razumete!"

Ostra graja je vznemirila
može.

Prosil so zamere, ponavlja-
joč svoje geslo, da so reveži....
"Reveži, seveda ste reveži!"
jih je podučil sodnik. "Zato
ste pa berači! Kako pa hočete
drugače biti berači, če niste re-
veži! Ali ste čudni! Taki se
mi zdite kakor čevljar, ki se
pritožuje, da mora čevlje dela-
ti. Saj zato je čevljar! Berač
pa mora biti revež!"

To so možje uvideli. Paznik
jih je pogledal in brez ugo-
vora so se spravili po konci:
pobožno so se priklonili in
kleknili s koleno, kolikor so jim
dale stare kosti, malo so po-
kašljali in potem so odkrivali
s paznikom skozi duri.

Nehote sem zmajal z glavo.
Beračiti je kaznivo, ali bera-

čili so vsled skrivanja bede v
neodoljivi sili, vsled česar jih
je bilo po zmluši 2. kazenske-
ga zakona oprostiti; sodnik pa
gre in jih baš iz tega oprostil-
nega vzroka obsodi! Tako svo-
jevoljna sodba! Čemu so po-
temtakemž zakoni, čemu sodni-
ški izpiti in čemu uradne pri-
sege!

Sodnik je zapazil moje dvo-
me in se mi je nasmehnil.

"To je naš takozvani pre-
nešeni delokrog", je rekel
"Namesto domovinskih obče-
noskrbuje reveže država. — O-
skrbuje jih v svojih zaporih,
toda gotovo ne slabše, nego bi
bili oskrbovani v svojih obče-
ni! Ali ste brali te dni o ti-
stem občinskem revežu nekod
na Dolenskem, ki je imel pre-
hrano odkazano povrsti vsak
dan pri drugi hiši in je med-
potoma v košu umrl, ko ga je
nesla dekla na hrbtno k sosedu?
Naramni koš je bila njegova
mrivaška postelj. V zadnji hi-
ši so se bili bali dela, potov
in nadlege, če baš pri njih u-
mre nadušljivi starček, pa so
hotel zblaziti umirajočega v
naramni koš in dekla ga je tre-
sla k sosedu, ki je bil na vrsti,
naj se ta z njim ukvarja. Pa
ji je, žalbog, že spotoma u-
gasnil in morala ga je nesti
zopet nazaj h gospodarju! Go-
tovo je bila ošeta! — Ali ste
tačas tudi kaj z glavno majali?"

Bil sem v zadregi. Saj rad
pripravim, da je moj sodnik
blag človek, usmiljenega srca
itd., itd., ali je pa tudi dober
pravnik, to je drugo vprašanje!
Po tej praksi je brat ranje-
nega Franceta Zarna Anton
Zarn pred cerkvijo povpraševal
Janeza Unetiča po Meketovem
domu, da bi šel Meketa vpra-
šat, zakaj mu je razrezal bra-
ta, in kmalu nato je Anton
odšel z drugim bratom Jane-
zom Zarn proti Meketu. Med
potjo srečata 15letnega fanta
Viktorja Šenerja in ga prosita,
naj jima pokaže Meketov dom,
katerega jim je pokazala tud
Ana Ratkovič. Ko pridejo k
Mketu, potirka Zarn na vrata
in pokličeta Meketa, naj odpre.
Nato stopita v sobo, kamor se
priključi tudi 15letni Šener. Pri-
mizi je stal Meke z dolgim,
kuhinjskim nožem v roki. Ja-
nez Zarn mu pravi: "Meke, daj
si mir, midva se nisva prišla
tepsti." Meke pa skoči k vr-
atom, kjer sta stala Zarna in
zabode z nožem Janeza v tre-
bul, Antona pa v prsi s tako
silo, da sta vsled ran tekoma
ene ure izdihnili. Tako pripo-
veduje Šener, kojega izpoved-
ba se pa ne vjema popolnoma
z izpovedbo Ane Ratkovič, ki
je stala zunaj pri oknu. Priča
Ana Ratkovič izpove tudi, da
sta prišla oba Zarna prav mir-
no k Meketu, ki je znotraj
klel: "Proklete duše mračev-
ske, jaz vam bom že posvetil",
in ko je oba zabodel: "Mocht
nihts! Smrt moja ali pa Moht
Zasliši se tudi obtoženčeva že-
na, ki pa, kakor njen mož ob-
toženec, trdi, da sta slišala od
zunaj kletve, lomljenje vrtno-
ga plotu in da sta tiščala so-
bna vrata, ker sta se bala Zarn-
nov, ki sta pa vrata s silo od-
prla in da je Meke rabil nož
v silobranu. Obtoženčeva že-
na izpove, da je Janez Zarn
zagrabil njenega moža z ro-
kama in ga hotel potisniti iz
sobe; toda tega ne trdi niti
obtoženec sam. Ko opomni
predsednik obtoženca in njego-
vo ženo na nesoglasje v izpo-
vedbah, se zagovarjata, da sta
bila hudo prestrašena in da
se ne spominjata natanko. Ob-
toženec ne prizna mnogo in
venomer ponavlja, da priče la-
žejo. Od občine je obtoženec
popisan kot marljiv in vesten
delavec, ki je pa v pijanosti
razdražljiv in se rad spušča v
pretep.

Po dovršenem dokazovanju
razširi zastopnik državnega
pravnika obtožbo v prvi to-
čki na težko telesno poškodbo,
in sicer na podlagi izjav go-
spodarja izvedenec dr. Buha in
dr. Vavpotiča, ker se je prvot-
no glasila prva točka na lahko
telesno poškodbo, čemur ne u-
govarja obtoženčev zastopnik
dr. Smola. Ker je prišlo ob-
toženec med obravnavo slabo,
je prekinil predsednik, nadsve-
tnik gosp. Gandini, razpravo, ki
se je nadaljevala ob pol 9. zve-
čer in se končala ob 11. ponoči.
Porotnikom je stavil sodni

dvor 9 vprašanj in sicer: 1. o
težki telesni poškodbi in dve
o uboju. Vsako izmed teh
vprašanj ima eno o upraviče-
nem silobranu in prekoračenju
silobrana. Porotniki potrdijo
prvo, in sicer prekoračenje si-
lobrana, zanikajo vprašanje o
uboju Janeza Zarna in potrdijo
zopet vprašanje o uboju An-
tona Zarna.

Sodni dvor odmeri Franc
Meketu radi hudodelstva uboja
in prestopka prekoračenje si-
lobrana kazen 6 let težke ječe,
poostrene s postom in trdim
ležiščem vsako četrletje in
temnico na Sveti dan vsakega
leta, nadalje pa v povrnitve
stroškov kazenskega postopanja
in pogrebnih stroškov očeta
ubitih dveh in ranjenega tre-
tjega sinu.

Časopisje je dandanes sve-
tovna sila. Človek brez časo-
pisja je kakor napol mrtev za ži-
vljenje. Berite, učite se!

Časopisje je dandanes sve-
tovna sila. Človek brez časo-
pisja je kakor napol mrtev za ži-
vljenje. Berite, učite se!

Časopisje je dandanes sve-
tovna sila. Človek brez časo-
pisja je kakor napol mrtev za ži-
vljenje. Berite, učite se!

Časopisje je dandanes sve-
tovna sila. Človek brez časo-
pisja je kakor napol mrtev za ži-
vljenje. Berite, učite se!

Časopisje je dandanes sve-
tovna sila. Človek brez časo-
pisja je kakor napol mrtev za ži-
vljenje. Berite, učite se!

Časopisje je dandanes sve-
tovna sila. Človek brez časo-
pisja je kakor napol mrtev za ži-
vljenje. Berite, učite se!

Časopisje je dandanes sve-
tovna sila. Človek brez časo-
pisja je kakor napol mrtev za ži-
vljenje. Berite, učite se!

Časopisje je dandanes sve-
tovna sila. Človek brez časo-
pisja je kakor napol mrtev za ži-
vljenje. Berite, učite se!

Časopisje je dandanes sve-
tovna sila. Človek brez časo-
pisja je kakor napol mrtev za ži-
vljenje. Berite, učite se!

Časopisje je dandanes sve-
tovna sila. Človek brez časo-
pisja je kakor napol mrtev za ži-
vljenje. Berite, učite se!

Časopisje je dandanes sve-
tovna sila. Človek brez časo-
pisja je kakor napol mrtev za ži-
vljenje. Berite, učite se!

Časopisje je dandanes sve-
tovna sila. Človek brez časo-
pisja je kakor napol mrtev za ži-
vljenje. Berite, učite se!

Časopisje je dandanes sve-
tovna sila. Človek brez časo-
pisja je kakor napol mrtev za ži-
vljenje. Berite, učite se!

Časopisje je dandanes sve-
tovna sila. Človek brez časo-
pisja je kakor napol mrtev za ži-
vljenje. Berite, učite se!

Časopisje je dandanes sve-
tovna sila. Človek brez časo-
pisja je kakor napol mrtev za ži-
vljenje. Berite, učite se!

Časopisje je dandanes sve-
tovna sila. Človek brez časo-
pisja je kakor napol mrtev za ži-
vljenje. Berite, učite se!

Časopisje je dandanes sve-
tovna sila. Človek brez časo-
pisja je kakor napol mrtev za ži-
vljenje. Berite, učite se!

Časopisje je dandanes sve-
tovna sila. Človek brez časo-
pisja je kakor napol mrtev za ži-
vljenje. Berite, učite se!

Časopisje je dandanes sve-
tovna sila. Človek brez časo-
pisja je kakor napol mrtev za ži-
vljenje. Berite, učite se!

Časopisje je dandanes sve-
tovna sila. Človek brez časo-
pisja je kakor napol mrtev za ži-
vljenje. Berite, učite se!

Časopisje je dandanes sve-
tovna sila. Človek brez časo-
pisja je kakor napol mrtev za ži-
vljenje. Berite, učite se!

Časopisje je dandanes sve-
tovna sila. Človek brez časo-
pisja je kakor napol mrtev za ži-
vljenje. Berite, učite se!

Časopisje je dandanes sve-
tovna sila. Človek brez časo-
pisja je kakor napol mrtev za ži-
vljenje. Berite, učite se!

Časopisje je dandanes sve-
tovna sila. Človek brez časo-
pisja je kakor napol mrtev za ži-
vljenje. Berite, učite se!

Časopisje je dandanes sve-
tovna sila. Človek brez časo-
pisja je kakor napol mrtev za ži-
vljenje. Berite, učite se!

Časopisje je dandanes sve-
tovna sila. Človek brez časo-
pisja je kakor napol mrtev za ži-
vljenje. Berite, učite se!

Časopisje je dandanes sve-
tovna sila. Človek brez časo-
pisja je kakor napol mrtev za ži-
vljenje. Berite, učite se!

Časopisje je dandanes sve-
tovna sila. Človek brez časo-
pisja je kakor napol mrtev za ži-
vljenje. Berite, učite se!

Časopisje je dandanes sve-
tovna sila. Človek brez časo-
pisja je kakor napol mrtev za ži-
vljenje. Berite, učite se!

Časopisje je dandanes sve-
tovna sila. Človek brez časo-
pisja je kakor napol mrtev za ži-
vljenje. Berite, učite se!

Časopisje je dandanes sve-
tovna sila. Človek brez časo-
pisja je kakor napol mrtev za ži-
vljenje. Berite, učite se!

Časopisje je dandanes sve-
tovna sila. Človek brez časo-
pisja je kakor napol mrtev za ži-
vljenje. Berite, učite se!

Časopisje je dandanes sve-
tovna sila. Človek brez časo-
pisja je kakor napol mrtev za ži-
vljenje. Berite, učite se!

Časopisje je dandanes sve-
tovna sila. Človek brez časo-
pisja je kakor napol mrtev za ži-
vljenje. Berite, učite se!

Časopisje je dandanes sve-
tovna sila. Človek brez časo-
pisja je kakor napol mrtev za ži-
vljenje. Berite, učite se!

Časopisje je dandanes sve-
tovna sila. Človek brez časo-
pisja je kakor napol mrtev za ži-
vljenje. Berite, učite se!

Časopisje je dandanes sve-
tovna sila. Človek brez časo-
pisja je kakor napol mrtev za ži-
vljenje. Berite, učite se!

Časopisje je dandanes sve-
tovna sila. Človek brez časo-
pisja je kakor napol mrtev za ži-
vljenje. Berite, učite se!

Časopisje je dandanes sve-
tovna sila. Človek brez časo-
pisja je kakor napol mrtev za ži-
vljenje. Berite, učite se!

Časopisje je dandanes sve-
tovna sila. Človek brez časo-
pisja je kakor napol mrtev za ži-
vljenje. Berite, učite se!

Časopisje je dandanes sve-
tovna sila. Človek brez časo-
pisja je kakor napol mrtev za ži-
vljenje. Berite, učite se!

Časopisje je dandanes sve-
tovna sila. Človek brez časo-
pisja je kakor napol mrtev za ži-
vljenje. Berite, učite se!

Časopisje je dandanes sve-
tovna sila. Človek brez časo-
pisja je kakor napol mrtev za ži-
vljenje. Berite, učite se!

Časopisje je dandanes sve-
tovna sila. Človek brez časo-
pisja je kakor napol mrtev za ži-
vljenje. Berite, učite se!

Časopisje je dandanes sve-
tovna sila. Človek brez časo-
pisja je kakor napol mrtev za ži-
vljenje. Berite, učite se!

Časopisje je dandanes sve-
tovna sila. Človek brez časo-
pisja je kakor napol mrtev za ži-
vljenje. Berite, učite se!

Časopisje je dandanes sve-
tovna sila. Človek brez časo-
pisja je kakor napol mrtev za ži-
vljenje. Berite, učite se!

Odprto pismo slavni gledališki intendantci.

Ker se pečajo sledeče moje skromne vrstice z gledališčem in je svet pač tak, zlasti v Ljubljani, prisiljen se z ozirom na svoje pošteno ime in na umljivo občutljivost svojih ljubljenskih zaročenk poudarjati, da za kulisami tega pisma ni iskati nikakih kovarskih nagladi ali neplemenitih namenov! Za se hrepeni podpisani po nikakoli koristi niti koristki in zgolj za svojo osebo ne bi on znil ne enega koraka, sedeč za to svojo samotno pisalno mizo, zlasti ne v navzočih skrajno težavnih okoliščinah, ko so ste ne novih hiš tako pregrešno temne in sem sirota zavezan poslušati sedaj že psemnajstič refren:

"Trgaj mi rožice,
Delaj mi pušeljce,
Če sem jaz fantič zate!"

Osemnajstič ta refren in le ta refren, ki ga prepričano in vztrajno poje gorenja kuharica — (tja umre smrti krivčnika in mačke naj liže na onem svetlu) — poje gorenja kuharica dancs kakor vsak dan in toleče zraven bržole danes kakor vsak dan, kajti gosti nad menoj je na petek in svetek bržole, vsak dan bržole!

Ampak le iskrena rodoljubljen in nesebično zanimanje za razvoj naše gledališke Talije mi sili pero v roko, da tem ne gde nepravdom potom polkščim dokaj slavni intendantci na domorodno srečo vpljudno, a hkratu nujno prošnjo oziroma poziv, naj se v svojem požrtvovalnem delovanju za prospeh našega gledališča v čim najpozornejši meri ozira takorekoč na domače moči!

Brez ugovora je seveda priznati, da je slavna intendantca hlaš v tem oziru dokaj storila že...

dokaj stori-la že,
če sem jaz fantič zate...

Namreč... Kaj sem hotel reči...
O!...
Da bi ji hostne mravlje zleze y goltanec, tej nesrečni batiranki kuhinjski! Ali ne bodo nikdar konca vzele te rožice, ti pušeljci in ta fantič zate! Vrag jo lastnoročno jahaj, do vratu boso, skozi koprive na Klek!... Koliko greha delam vsak dan v mislih in besedah zaradi te ženske in v nevarnost spravljam blagor svoje neumrjoče duše! O!... O!...

Nervozen sem... že tri mesece, tri mesece pa še bom, pravi zdravniško izpričevalo... Naj slavna intendantca blagovolji to naklonjeno upoštevati!... dokaj storila že, sem hotel reči, in si z zaslužnim pospeševanjem domačih moči spleta nevenljiv lovorvenec takorekoč! — Res!

Ali ni na primer s srečno roko engajžirala novega suflerja rojaka, čigar zdravi, doneči organ, zlasti kadar je popolnoma disponiran, vzbuja najlepše nade. Z tisto svojo skromno gažo gotovo ne bi bil zavezan, se tako napenjati, da ga je čuti noter v bufet! Ali živa vnama, sveti ogenj tli v možu v prsih, to je! In le prav bi bilo, da se ga da dalje izobraziti v njegovi stroki na Dnaju ali pa v Pragi. In pa benefica mu gre!

Iz narodno gospodarskih ozirov je, mimogrede omenjeno, sploh zelo hvalevredno, da slavna intendantca prireja vsako leto benefice našim vrlim domačim močem oziroma njih upnikom! —

In pa tista dva srednja zoba po deset kron, ki ju je v povzdigo Talije dala intendantca vstaviti na dedučenemu gojencu Dramatične šole! Zal, mladenci ta ni bil hvaležen in sveti ogenj mu ni tlel v prsih; čim je imel zoba, izneveril se je naši drami in je sedaj stebel nemškega gledališča v Trbižu... Hanba!

Bridke izkušnje je imelo gledališko vodstvo v zahvalo za svoje rodoljubno stremljenje tudi s kozo, ki je parkrat nastopila kot gost v "Desetem

bratu". Njen impresario, polje-delec s Posavja, je koj skrajja zahteval za sleherni njen nastop igralnega honorarja 3 gld., beri šest kron. Naši prvi igralci ne dobe toliko! — Le rodoljubna požrtvovalnost je napolnila tačas intendantco, da se je vdala tej pretirani zahtevi navzlic odločnemu protestu odbornika doktorja Knofa, v čigar delokrog spadajo igralni honorarji in ki se je ponudil, da za šest kron sam igra ono vlogo... Polje-delec s Posavja pa, kaj je on storil? Sel je in koj po drugi predstavi — spoznavši važnost svoje živali in da z njo stoji in pade četrto dejanje — podvojil svoje zahteve s smelo motivacijo, da v govoru stoječa koza po svojih nastopih ne da toliko mleka kakor sicer! S to čudno trditvijo je možak čisto navadno sunil našo vlogo, da se pri "Desetem bratu" med akti v temi kulis skrivaj okorišča s hasnovitim kozjim mlekom!! Hanba! — Umevno, da je intendantca takoj razrušila pogodbo z imenovano kozo in dala igro v repertoarja, dokler ne vzgoji v lastni režiji druge posebne reprezentantije, za navedeno vlogo.

Občinstvo se ne bo jokalo zanj! Sigurno nastop je sicer imela, to je res, in degajžiran, igror; ali silila je preveč v ospredje, na zoprn način iskala kontakta z galerijo in z d'jaki in tako brezokusno ekstempirala, da se je dvakrat moral režiser zaradi nje zagovarjati pred cenzuro. O drugih njenih napakah rajši molčim, ker ne maram povzročevati sitnosti uredništvu, kamor bi brez dvoma pridivila tudi ta koza, da vprizori običajni škandali zaradi kritike!

Da, da, vsi imamo svoje težave!...

Moja godba v batiranki nad menoj je imela četrte ure odmora za večerjo. Sedaj pa je že zopet sprožila svojo lajno in z okrepljeno silo nanovo pričela

trgati rožice,
delati pušeljce,
če sem jaz fantič zate!

O da bi ji vsegamogočnost nebeška naklonila kugo v gobcu in na parkljih!

O!... O!... Grižo dobivam v ušesih in zgaga me dere po možganih! O!... Ako ne bi šlo za stvar...

Ali gre za stvar! Te težave... hočem reči; bridke izkušnje kože in tistih dveh zob ne smejo plašiti slavne intendantce v njenem hvalevrednem stremljenju za pridobitev in vzgojo domačih moči, stremljenju, v katerem jo bomo mi, občinstvo, vsekdar podpirali.

Baš sedajle — čudno naključje — se ponuja ugodna prilika. Podpisani namreč po čudnem naključju ni neznana taka domača moč — ženska — takorekoč mlada dama, pevka, ki bi se jo utegnilo pridobiti za deske, ki pomenjajo slovensko Talijo!

Pretirani zahtev pač ne bi stavljal, ker je bolj skromnega, čeprav zelo častivrednega stanu...

Da pa ima v govoru stoječa dama izredno zdrav, donec in vztrajen glas, lahko podpisani iz lastnega prepričanja potrdi! Nekaj neverjetnega! — Po mojih mislih bi jo kazalo kar ena dve, nemudoma in brez daljšega pomisleka, engajžirati! Bog, ako sprejme!

Seveda je začelnica! Ali to je skrajja skoraj vsaka! Se bo že izobrazila! Triletkov kajpada ne zna peti. Pa se ji pove in pokaže, da je treba s tresočim prstom pritiskati na goltanec, pa jih bo znala. Če so se druge naučile, se bo ta tudi! Materijal... 93 kil! In če nastop v lepem, čednem triko, vem, da bo imela uspeh!

Mlada dama sicer nekoliko škili, ampak le na eno oko, in mislim, če bi pred predstavo stopil režiser pred zastor in rekel: "Slavno občinstvo! Tako in tako — gospica I. I. nocoj nekoliko škili in prosim, da bi se to blagohotno upoštevalo!" — pa bi se blagohotno upoštevalo!

Da le ne poje škilasto! V tem pogledu pa ni pomisleka: tri ure lahko vkup prepeva mlada dama in ji glas ne pade

niti za pol centimetra. Neverjetno!

In tudi drugače — njene forme — namreč oblike — hočem reči manire; hne! Vidi se, da je vajena boljših hiš! In če bi se jo povabilo, na gledališko večerjo, vem, da ne bi nevljudno odklonila! Manire inja, manire!

Po mojih mislih je škoda za vsak trenutek, ki se odlaga njen engajžma. Najumestnejše bi bilo, če pride koj jutri po kosilu kak odhormik k meni, tak, ki se spozna na ženske... Mlada dama namreč stanuje na isti cesti kakor jaz, ne daleč, takorekoč v isti hiši. Pa jo daja poklicati iz stanovanja in sklenemo pogodbo! Tako bo najlepše! Slavni intendantci kar čestitam!

In čez kakih osem dni lahke nova zvezda že nastopi slavnostno na našem odru, morebiti v "Desetem bratu" hkratu z novo kozo in očara presenečeno občinstvo s svojo neverjetno ljubko pesemco:

"Trgaj mi rožice,
Delaj mi pušeljce,
Če sem jaz fantič zate!"

O!... O!...

Če bi pa slavna intendantca nepričakovano vendarle odklonila engajžma domače umetnice, kar bi bilo zelo, zelo obžalovati, naj mi vsekako izvoli sporočiti ta svoj ukrep najkasneje do 6. prihodnjega meseca, da lahko še pravočasno odpovem svoje stanovanje in se preselim. Jaz sem sit, jaz sem sit teh rožic in pušeljcev in jih ne bom več poslušal. Nak, jaz že ne, jaz že ne! Nisem jaz fantič za to!

F. Zolna.

Čl. "Dram. dr." in gl. abonent.

Gojenje mačk in podgan najbolj plodonosno podjetje! — Se so ljudje na svetu, ki hočejo svojemu bližnjemu dobro. Eden izmed teh je nedavno objavil v nekem angleškem časopisu, kako se more z vso sigurnostjo obogatiti, in njegov načrt bi bil uresničen res naj-

boljše podjetje na svetu. Vse one, ki hočejo obogatiti, pozivlje s sledečimi besedami, naj sodelujejo pri izvršitvi tega načrta: "Mi ustanovimo farmo za mačke in začnemo poslovati z milijon mačkami! Vsaka mačka dobi na leto povprečno 12 mladičev. Za vsako mačko kožo bi povprečno izkupil 1 šiling in 3 pence. To je na leto 12 milijonov mačjih kož, kar pomeni dnevni brutto - dohodek 2000 funtov. En delavec bi za plačo 8 šilingov odrad na dan 50 mačk. Rabimo torej 1000 delavcev in obdržimo potem 1600 funtov čistega dobička na dan. Seveda se morajo mačke hraniti. To pa naredimo tako: poleg mačje farne bi naredili farmo za podgane. Podgane se množe štirikrat hitreje kot mačke. Na dan imamo torej štiri podgane na razpolago za vsako mačko in to zadostuje. Tudi podgane je treba hraniti. To pa naredimo tako-le: podganam dajemo žreti mačja trnplja. Na vsako podgano pride četrtna mačke, kar zopet zadostuje. Iz tega sledi, da se to mačje in podganje podjetje samo vzdržuje, mačke žro podgane, podgane pa mačke, mi pa dobimo kože in denar. Kdo hoče sodelovati pri tem podjetju?

Kako je prišel polumesec v turško zastavo? — Leta 330 pr. Kr. je oblegal makedonski kralj Filip Veliki mesto Bizanc, sedanj Carigrad. Atenci so poslali Bizancu na pomoč svoje brodovje. Filip je nehal mesto oblegati, da bi prevaril branitelje. Neke temne noči je res hotel nenadoma napasti mesto. Bil je že prav blizu ozidja, ko naenkrat posveti skozi oblake zadnji krajec, ki je braniteljem pokazal sovražnika. Bizantci so vsled tega vzeli polumesec za znak svojega mesta. Rimljani so, ko so si osvojili Bizanc, imeli v svojih pečatih polumesec z eno zvezdo. Ko si je pa Mohamed osvojil Konstantinopol, je postavil polumesec v svojo zastavo.

Nasledki slabe šale. — V Lvovu je napravil pri gledališki skušnji dekorater na nek nagrobni kamen nadpis: "Tukaj počiva Mihael Plukaszewsky."

Ponesrečen drvarjev otrok. — Iz Laškega trga se poroča: Te dni je bilo v gozdu graščine Jurklošter zaposlenih pri podiranju drevov več delavcev. Pri delavcih se je nahajal tudi otrok drvarja Berigisa mali Konstantin. Ko je začelo neko drevo padati, je otrok preslišal svarilen glas. Drevo ga je zadelo in ga podrlo na tla. Otroci, ki so ga potegnili izpod drevesa, je žadobil več težkih poškodb. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico.

Kako se denuncira na Štajerskem slovenske železniške uradnike. — Na niko postajo Južne železnice na Spod. Štajerskem so dobili uradniki od davčne oblasti v Celju nem-

ške tiskovine v izpolnitvah, katere so seveda vrnili z opominjo, da zahtevajo slovenske, oziroma dvojezične. Kakor se poroča, je neki nemčurski davčni uradnik denuciiral te zavodne slovenske uradnike na ravnateljstvo Južne železnice, a ni ničesar s tem dosegel. Na kak podoben način deluje nemčurstvo na Slovenskem! Slovenci, zahtevajte dosledno in neustrahovano slovenske tiskovine od oblasti in uradov ter jih tudi v slovenskem jeziku izpolnite!

Kako je prišel polumesec v turško zastavo? — Leta 330 pr. Kr. je oblegal makedonski kralj Filip Veliki mesto Bizanc, sedanj Carigrad. Atenci so poslali Bizancu na pomoč svoje brodovje. Filip je nehal mesto oblegati, da bi prevaril branitelje. Neke temne noči je res hotel nenadoma napasti mesto. Bil je že prav blizu ozidja, ko naenkrat posveti skozi oblake zadnji krajec, ki je braniteljem pokazal sovražnika. Bizantci so vsled tega vzeli polumesec za znak svojega mesta. Rimljani so, ko so si osvojili Bizanc, imeli v svojih pečatih polumesec z eno zvezdo. Ko si je pa Mohamed osvojil Konstantinopol, je postavil polumesec v svojo zastavo.

Nasledki slabe šale. — V Lvovu je napravil pri gledališki skušnji dekorater na nek nagrobni kamen nadpis: "Tukaj počiva Mihael Plukaszewsky."

Ženske policaji. — Siam je edina dežela, ki ima žensko policijo. Ta policija straži harem v Bangkoku. Za te policajke so izbrane samo izredno grde ženske in take, ki so zaslovene po svoji — sitnosti.

Naša tiskarna je slovenska unijska tiskarna.

Pojdite k JOS. GORNIKU za obleko in moško opravo, ki jo rabite za

VELIKONOČ.

Vsi vedo, da je naša zaloga moških in deških oblek ter vseh moških potrebščin popolna in up-to-date ali moderna. "Pošteno blago za poštene cene", to je naše geslo. Za velikonoč si lahko kupite dobre, fine in trpežne obleke, narejene natančno po meri ali pa že zgotovljene. Negligee praznične srajce, najnovejše kravate iz čiste svile, pcceni. Vsa spodnja obleka in perilo za moške in dečke. Klobuki za spomlad in poletje. :: Priporočam tudi svojo moderno urejeno krojačnico. Delamo, popravljamo, likamo obleke. Postanite naš odjemalec, ako še niste, in ni se vam treba bati, da ne bi bili zadovoljni.

Naša trgovina je zaprta na Velikonočno nedeljo.

JOSIP GORNIK,

Trgovina z moško opravo

6113 ST. CLAIR AVE.

